

Briuselis, 2017 m. gruodžio 12 d.
(OR. en)

15235/17

Tarpinstitucinė byla:
2016/0375 (COD)

ENER 485
CLIMA 334
CODEC 1968

PRANEŠIMAS

nuo:	Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER I)
kam:	Tarybai
Ankstesnio dokumento Nr.:	7204/6/17 REV 6 ENER 109 CLIMA 61 CODEC 365
Komisijos dok. Nr.:	15090/17 ENER 412 CLIMA 167 IA 123 CODEC 1788 REV 1
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl energetikos sąjungos valdymo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 94/22/EB, Direktyva 98/70/EB, Direktyva 2009/31/EB, Reglamentas (EB) Nr. 663/2009, Reglamentas (EB) Nr. 715/2009, Direktyva 2009/73/EB, Tarybos direktyva 2009/119/EB, Direktyva 2010/31/ES, Direktyva 2012/27/ES, Direktyva 2013/30/ES ir Tarybos direktyva (ES) 2015/652 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 – Bendras požiūris

1. 2016 m. lapkričio 30 d. Komisija priėmė dokumentų rinkinį „Švari energija visiems europiečiams“, įskaitant pasiūlytą Reglamentą dėl valdymo. Dokumentų rinkinys buvo pateiktas 2016 m. gruodžio mėn. įvykusiame TTE tarybos (energetika) posėdyje. Pirmą kartą ministrai pasikeitė nuomonėmis 2017 m. vasario mėn.; išnagrinėjus poveikio vertinimus ir po pirmųjų išsamaus pasiūlymų nagrinėjimo etapų ministrams 2017 m. birželio mėn. buvo pateikta pažangos ataskaita dėl dokumentų rinkinio.
Pirmininkaujant Estijai vyko intensyvios derybos dėl reglamento projekto; jose dalyvavo tiek energetikos, tiek klimato sričių ekspertai. Šių derybų metu įvyko trys diskusijos Nuolatinių atstovų komitete.

2. Komisijos pasiūlymas buvo patobulintas keliais aspektais. Administracinė našta valstybės narėms, susijusi su jų nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais (4 straipsnis, I priedas) ir vėlesnėmis pažangos ataskaitomis (15–23 straipsniai), buvo šiek tiek sumažinta išbraukus pasiūlytus naujus ataskaitų teikimo reikalavimus, o mažiau svarbius planavimo ir ataskaitų teikimo reikalavimus padarius neprivalomais. Buvo nustatyti realistiškesni valstybių narių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų (3 straipsnio 1 dalis) ir jų projektų (9 straipsnio 1 dalis) pateikimo terminai. Valstybės narėms suteikta daugiau lankstumo, kiek tais susiję su trajektorija joms siekiant prisidėti prie 2030 m. ES lygmens atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo – ši trajektorija dabar yra nelinijinė (4 straipsnio a dalies 2 punkto i papunktis). Tačiau šis lankstumas „kompensuotas“ nustačius dar du atskaitos taškus (4 straipsnio a dalies 2 punkto i papunktis), kurių nepasiekus gali būti imtasi papildomų veiksmų, ir įrašius išsamesnes nuostatas dėl Komisijos vykdomo valstybių narių planuojamų pastangų atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje vertinimo remiantis objektyviais kriterijais (27 straipsnio 1 dalis ir 5 straipsnio 1 dalies d punkto i–v papunkčiai). Po ilgų diskusijų atrodo, kad valstybės narės yra pasirengusios pritarti pirmininkaujančios valstybės narės kompromisui dėl orientacinių trajektorių ir atskaitos taškų, nors kelios iš jų vis dar įtikinėja nustatyti žemesnes ar aukštesnes vertes. Toliau buvo plėtojamas „rezultatų skirtumų šalinimo mechanizmas“, nurodytas 27 straipsnyje, kuriame apibūdinama, kaip nepakankamas užmojis ar pažanga turėtų būti ištaisyti veiksmais, kurių imasi valstybės narės ir Komisija. Visų pirma 27 straipsnio 4 dalis buvo sugriežtinta tuo tikslu, kad nepasiekus Sąjungos trajektorijos atskaitos taškų valstybės narės, kurios nepasiekia savo nacionalinio (-ių) atskaitos taško (-ų), turi užtikrinti, kad atotrūkio klausimas būtų sprendžiamas papildomomis priemonėmis, kuriomis siekiama panaikinti atotrūkį. Kartotinis valstybių narių ir Komisijos sąveikos procesas buvo sustiprintas įrašius naują 29a straipsnį dėl politinės valdymo proceso stebėsenos, kurią vykdo Taryba. Buvo išsamiau apibūdintas finansavimo mechanizmo veikimas (27 straipsnio 4 dalies c punktas ir 4a straipsnis) – dėl to valstybės narės turėtų galimybę, jeigu ją pasirinktų, finansiškai prisidėti prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų Sąjungoje, kad tokiu būdu padidintų savo nacionalines pastangas. Buvo sustiprintos nuostatos, susijusios su elektros energijos tinklų jungiamųjų linijų pralaidumo tiksliniu rodikliu ir valstybių narių ankstyvomis pastangomis atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje.

Apskritai daug dėmesio buvo skirta, kad būtų laikomasi 2014 m. spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadų, kuriose buvo ne tik paminėti ES tikslai, bet ir nustatyta, kad neturėtų būti nacionaliniu lygmeniu privalomų tikslų. Be to, keli pasiūlymo aspektai, įskaitant visų pirma valstybių narių nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų pateikimo terminus, ataskaitų teikimo įpareigojimų supaprastinimą ir administracinės naštos sumažinimą, buvo suderinti su 2015 m. lapkričio 26 d. Tarybos išvadomis dėl energetikos sąjungos valdymo sistemos.

Taigi buvo nustatytas subalansuotas kompromisas, kaip atspindėta priede. 2018 m. sausio mėn. Europos Parlamentas turėtų susitarti dėl savo derybų dėl šio reglamento projekto įgaliojimų.

3. Tarybos prašoma susitarti dėl priede išdėstyto bendro požiūrio projekto.

p.m. Pakeitimai, palyginti su ankstesne dokumento redakcija (dok. 7204/7/17 REV 7), pažymėti **paryškintuoju šriftu ir pabraukti**; išbrauktas tekstas pažymėtas **[]**.

Pakeitimai, palyginti su Komisijos pasiūlymu, išlieka pažymėti **paryškintuoju šriftu**, o išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu **[]**.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl energetikos sąjungos ir veiksmų klimato kaitos srityje valdymo, kuriuo iš dalies keičiama
Direktyva 94/22/EB, Direktyva 98/70/EB, Direktyva 2009/31/EB, Reglamentas (EB)
Nr. 663/2009, Reglamentas (EB) Nr. 715/2009, Direktyva 2009/73/EB, Tarybos direktyva
2009/119/EB, Direktyva 2010/31/ES, Direktyva 2012/27/ES, Direktyva 2013/30/ES ir Tarybos
direktyva (ES) 2015/652 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį ir 194
straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

[atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,]

[atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,]

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

¹ OL C , , p. .

² OL C , , p. .

- (1) šiame reglamente nustatomi teisiniai pagrindai patikimo ir skaidraus valdymo, padedančio užtikrinti, kad Sąjunga ir jos valstybės narės dėdamos abipuses, nuoseklias ir plataus užmojo pastangas įgyvendintų energetikos sąjungos uždavinius bei tikslus, ir kartu skatinančio taikyti Sąjungos geresnio reglamentavimo principus;
- (2) Europos energetikos sąjunga turėtų apimti penkis pagrindinius aspektus: energetinio saugumo, energijos vidaus rinkos, energijos vartojimo efektyvumo, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo;
- (3) atsparios energetikos sąjungos, kurios pagrindą sudaro plataus užmojo klimato politika, tikslas – užtikrinti, kad Sąjungos vartotojams (tiek namų ūkiams, tiek įmonėms) energija būtų įperkama ir tiekiamą laikantis saugios, tvarios ir konkurencingos energetikos principų, o tam reikia iš esmės pertvarkyti Europos energetikos sistemą. **Šis energijos sistemos transformavimas taip pat yra glaudžiai susijęs su poreikiu išsaugoti, apsaugoti ir pagerinti aplinkos kokybę ir skatinti apdairų ir racionalų gamtos išteklių naudojimą, visų pirma skatinant efektyviai vartoti energiją ir ją taupyti ir plėtojant naujas ir atsinaujinančiais šaltiniais grindžiamas energijos formas.** Tą tikslą [] galima įgyvendinti tik taikant suderintas priemones: Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis derinant teisėkūros ir ne teisėkūros procedūra priimamus aktus;
- (4) Komisijos pasiūlymas buvo rengiamas ir yra priimtas kartu su daugeliu energetikos sektoriaus politikos iniciatyvų, visų pirma susijusių su atsinaujinančiųjų išteklių energija, efektyviu energijos vartojimu ir rinkos modeliu. Tos iniciatyvos sudaro priemonių rinkinį, kurio bendra tema – energijos vartojimo efektyvumas (jam skiriama pirmenybė), Sąjungos pirmavimas pasaulyje atsinaujinančiųjų išteklių srityje ir tinkamos sąlygos vartotojams;

- (5) 2014 m. spalio 24 d. Europos Vadovų Taryba sutarė dėl Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos strategijos, kuri grindžiama keturiais pagrindiniais **ES lygmens** tikslais: visuose ekonomikos sektoriuose išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį sumažinti bent 40 proc., **kaip orientacinį tikslą** nustatyti siekį energijos vartojimo efektyvumą padidinti bent 27 proc. (**tai turi būti peržiūrėta ne vėliau kaip 2020 m.** siekiant 30 proc.), užtikrinti, kad 27 proc. Sąjungoje suvartojamos energijos sudarytų atsinaujinančiųjų išteklių energija, ir pasiekti elektros energijos tinklų jungiamųjų linijų pralaidumo 15 proc. tikslinį rodiklį. Ji nurodė, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas yra privalomas Sąjungos lygmeniu ir jis bus pasiektas valstybių narių pastangomis, grindžiamomis poreikiu bendromis jėgomis pasiekti Sąjungos tikslą;
- (6) privalomas tikslas iki 2030 m. ES viduje visos ekonomikos mastu išmetamą ŠESD kiekį sumažinti bent 40 proc., palyginti su 1990 m., buvo oficialiai patvirtintas per 2015 m. kovo 6 d. Aplinkos tarybos posėdį, kaip tikslas, kurio Sąjunga ir jos valstybės narės siekia imdamosi numatomų nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų, kad būtų įgyvendintas Paryžiaus susitarimas. Paryžiaus susitarimą Sąjunga ratifikavo 2016 m. spalio 5 d.³ ir jis įsigaliojo 2016 m. lapkričio 4 d. Juo pakeičiamas požiūris, kurio laikytasi pagal 1997 m. Kioto protokolą; šis protokolą po 2020 m. nebebus taikomas. Atsižvelgiant į tai, Sąjungos išmetamo ir šalinamo ŠESD kiekio stebėjimo bei ataskaitų teikimo sistema turėtų būti atnaujinta;

³ 2016 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1841 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 282, 2016 10 19, p. 1).

- (7) 2014 m. spalio 24 d. Europos Vadovų Taryba taip pat priėjo prie išvados⁴, kad turėtų būti sukurta patikima ir skaidri valdymo sistema, kuri nesudarytų bereikalingos administracinės naštos ir padėtų užtikrinti, kad Sąjunga įgyvendintų savo energetikos politikos tikslus, suteikdama valstybėms narėms reikalingą lankstumą ir visiškai gerbdama jų laisvę nustatyti savo energijos rūšių derinį. Ji pabrėžė, kad tokia valdymo sistema turėtų būti grindžiama esamais komponentais, pavyzdžiui, nacionalinėmis klimato programomis, nacionaliniais atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo planais, taip pat poreikiu supaprastinti bei suderinti atskirus planavimo ir ataskaitų teikimo aspektus. Ji taip pat sutarė sustiprinti vartotojų vaidmenį ir teises, padidinti skaidrumą ir nuspėjamumą investuotojams, *inter alia*, sistemingai stebėdama pagrindinius rodiklius, kad būtų užtikrinta įperkama, patikima, konkurencinga, saugi ir tvari energetikos sistema, ir sudaryti palankias sąlygas koordinuoti šalių energetikos politiką ir skatinti regioninį valstybių narių bendradarbiavimą;
- (8) 2015 m. vasario 25 d. Komisijos energetikos sąjungos strategijoje teigiama, kad siekiant užtikrinti, jog visais su energetika susijusiais Sąjungos, regionų, valstybių ir vietos lygmens veiksmais būtų prisidedama prie energetikos sąjungos uždavinių įgyvendinimo, reikalingas integruotas valdymas; taip praplečiama 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijoje nustatyta valdymo taikymo sritis – į ją įtraukiami visi penki energetikos sąjungos aspektai;
- (9) 2015 m. lapkričio 18 d. komunikate dėl energetikos sąjungos padėties⁵ Komisija taip pat nurodė, kad integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai, kuriuose atsižvelgiama į visus penkis pagrindinius energetikos sąjungos aspektus, yra būtina strategiškesnio energetikos ir klimato politikos planavimo priemonė. Valstybėms narėms skirtos Komisijos gairės dėl integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų, kurios sudaro energetikos sąjungos būklės ataskaitos dalį, yra pagrindas, kuriuo remdamosi valstybės narės gali pradėti rengti 2021–2030 m. laikotarpio nacionalinius planus, ir jose nustatyti pagrindiniai valdymo proceso ramsčiai. Be to, energetikos sąjungos būklės ataskaitoje nurodyta, kad valdymas turėtų būti įtvirtintas teisės aktais;

⁴ 2014 m. spalio 23 d. ir 24 d. Europos Vadovų Tarybos išvados (EUCO 169/14).

⁵ 2015 m. lapkričio 18 d. komunikatas „2015 m. energetikos sąjungos būklė“, COM(2015) 572 final.

- (10) 2015 m. lapkričio 26 d. Tarybos išvadose⁶ pripažinta, kad energetikos sąjungos valdymas bus esminė efektyvaus ir veiksmingo energetikos sąjungos kūrimo ir jos uždavinių įgyvendinimo priemonė. Jose pabrėžta, kad valdymo sistema turėtų būti grindžiama klimato ir energetikos politikos įgyvendinimo strateginio planavimo ir ataskaitų teikimo integravimo ir subjektų, kurie Sąjungos, regionų ir valstybių lygmenimis atsakingi už energetikos ir klimato politiką, veiksmų koordinavimo principais. Jose taip pat pabrėžta, kad valdymo sistema turėtų padėti užtikrinti sutartų 2030 m. energetikos ir klimato tikslų įgyvendinimą ir stebėti bendrą Sąjungos pažangą penkiais energetikos sąjungos aspektais įgyvendinant politikos uždavinius;
- (11) 2015 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliucijoje „Europos energetikos sąjungos kūrimas“⁷ raginama, kad energetikos sąjungos valdymo sistema būtų plataus užmojo, patikima, skaidri ir demokratiška, o joje visapusiškai dalyvautų Europos Parlamentas, ir kad ji padėtų užtikrinti 2030 m. klimato ir energetikos sričių tikslų įgyvendinimą;
- (11a) Europos Vadovų Taryba ne kartą pabrėžė, kad būtina skubiai imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų pasiektas elektros energijos tarpusavio jungčių 10 proc. minimalus tikslas. 2014 m. spalio 23–24 d. Europos Vadovų Taryba nusprendė, kad Europos Komisija, kuriai pritaria valstybės narės, imsis skubių priemonių, kad kuo skubiau, bet ne vėliau kaip 2020 m. būtų pasiektas elektros energijos tarpusavio jungčių 10 proc. minimalus tikslas bent tų valstybių narių, kurios dar nepasiekė minimalaus integracijos į energijos vidaus rinką lygio, atveju. Neseniai paskelbtame Komisijos *komunikate dėl Europos energetikos tinklų stiprinimo*⁸ įvertinta pažanga siekiant elektros energijos tarpusavio jungčių 10 proc. tikslo ir pasiūlyta būdų elektros energijos tarpusavio jungčių 15 proc. tikslui pasiekti.**

⁶ 2015 m. lapkričio 26 d. Tarybos išvados (dok. 14459/15).

⁷ 2015 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos energetikos sąjungos kūrimas“ (2015/2113(INI)).

⁸ COM(2017) 718 final.

- (12) todėl pagrindinis energetikos sąjungos valdymo sistemos uždavinys turėtų būti sudaryti sąlygas įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius ir, visų pirma, 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslus. **Šie uždaviniai ir tikslai grindžiami Sąjungos energetikos politika ir poreikiu išsaugoti, apsaugoti ir pagerinti aplinkos kokybę ir skatinti apdairų ir racionalų gamtos išteklių naudojimą, kaip numatyta pagal ES Sutartis. Nė vienas iš šių nedalomai susijusių uždavinių negali būti laikomas antraeiliu kito atžvilgiu.** Taigi šis reglamentas susijęs su sektorių teisės aktais, kuriais įgyvendinami 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslai. Valstybėms narėms reikalinga galimybė lanksčiai rinktis politikos priemones, kurios geriausiai atitinka jų nacionalinius energijos rūšių derinius ir prioritetus, tačiau tas lankstumas turėtų būti suderinamas su tolesne rinkos integracija, didesne konkurencija, klimato ir energetikos politikos uždavinių įgyvendinimu ir laipsnišku perėjimu prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos;
- (13) kad būtų pereita prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos reikia, kad keistųsi investicijų tendencijos ir visose politikos srityse būtų taikomos paskatos. Norint sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, reikia didinti Europos ekonomikos efektyvumą ir inovatyvumą, o šiais veiksmais visų pirma turėtų būti siekiama gerinti oro kokybę;
- (14) ŠESD ir oro teršalai daugiausia išmetami iš įprastų šaltinių, todėl įgyvendinant politiką, kuria siekiama mažinti ŠESD kiekį, kartu būtų užtikrinta geresnė oro kokybė, o ši nauda atsvertų kai kurias arba visas artimiausiu laikotarpiu dėl ŠESD mažinimo patiriamas sąnaudas. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/81/EB⁹ teikiami duomenys yra svarbus informacijos šaltinis, kuriuo remiantis vedama ŠESD apskaita ir rengiami nacionaliniai planai, todėl reikėtų pripažinti, kad svarbu, jog pagal tą direktyvą teikiami ir į ŠESD apskaitą įtraukiami duomenys būtų nuoseklūs;

⁹ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/81/EB dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų (OL L 309, 2001 11 27, p. 22).

- (15) įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 525/2013¹⁰ įgyta patirtis parodė, kad reikia užtikrinti ataskaitų teikimo pagal tą reglamentą ir kitas teisinės priemonės, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB¹¹, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 166/2006¹², Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1099/2008¹³ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 517/2014¹⁴, sinergiją ir nuoseklumą. Norint užtikrinti išmetamųjų teršalų ataskaitų teikimo kokybę, labai svarbu, kad teikiant išmetamo ŠESD kiekio ataskaitas būtų naudojami nuoseklūs duomenys;
- (16) atsižvelgiant į Komisijos tvirtą įsipareigojimą užtikrinti geresnį reglamentavimą, energetikos sąjungos valdymo sistema turėtų padėti gerokai sumažinti valstybėms narėms, Komisijai ir kitoms Sąjungos institucijoms tenkančią administracinę naštą ir užtikrinti Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis įgyvendinamos politikos ir priemonių nuoseklumą ir tinkamumą, siekiant, kad pertvarkius energetikos sistemą būtų pereita prie [] **mažo ŠESD kiekio technologijų ekonomikos**;

¹⁰ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13).

¹¹ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

¹² 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo (OL L 33, 2006 2 4, p. 1).

¹³ 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos (OL L 304, 2008 11 14, p. 1).

¹⁴ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 517/2014 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 842/2006 (OL L 150, 2014 5 20, p. 195).

- (17) energetikos sąjungos uždaviniai turėtų būti įgyvendinami derinant Sąjungos iniciatyvas ir integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nustatytą nuoseklią nacionalinę politiką. Naudingos, pokyčius nacionaliniu lygmeniu paskatinusios priemonės – Sąjungos energetikos ir klimato sektorių teisės aktuose nustatyti planavimo reikalavimai. Kadangi jie buvo nustatyti skirtingu metu, atsirado dubliavimosi ir nepakankamai dėmesio skirta skirtingų politikos sričių sinergijai ir sąveikai. Todėl šiuo metu klimato ir energetikos srityse atskirai atliekama planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo veikla turėtų būti kuo labiau supaprastinta ir integruota;
- (18) integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai turėtų apimti dešimties metų laikotarpius ir juose turėtų būti pateikiama dabartinės energetikos sistemos ir politikos apžvalga. Šiuose analize grįstiniuose planuose turėtų būti nustatyti su kiekvienu iš penkių energetikos sąjungos aspektų susiję nacionaliniai uždaviniai ir atitinkama politika bei priemonės tiems uždaviniams įgyvendinti. Nacionaliniuose planuose, apimančiuose pirmąjį 2021–2030 m. laikotarpį, ypatingas dėmesys turėtų būti teikiamas 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energijos vartojimo efektyvumo ir elektros energijos tinklų jungiamųjų linijų pralaidumo tikslams. Valstybės narės turėtų siekti užtikrinti, kad nacionaliniai planai derėtų su darnaus vystymosi tikslais ir padėtų jų siekti.
- Rengdamos nacionalinius planus valstybės narės gali remtis esamomis nacionalinėmis strategijomis arba planais. Pirmam nacionalinio plano projektui ir nacionaliniam planui parengti nustatomas kitoks terminas, palyginti su tais terminais, kurie bus nustatyti paskesniems planams, siekiant suteikti valstybėms narėms pakankamai parengiamojo laiko jų pirmiems planams parengti priėmus šį reglamentą. Tačiau valstybės narės raginamos pateikti savo pirmus nacionalinių planų projektus kuo anksčiau 2018 m., kad būtų laiko tinkamai atlikti pasirengimo darbą, visų pirma ruošiantis skatinamajam dialogui, kuris bus sušauktas pagal Paryžiaus susitarimą 2018 m.;**
- (19) siekiant užtikrinti, kad visi nacionaliniai planai būtų pakankamai išsamūs ir būtų galima lengviau juos palyginti bei apibendrinti jų duomenis, turėtų būti nustatytas privalomas nacionalinių planų šablonas, kartu užtikrinant pakankamai lankstumo valstybėms narėms, kad nacionaliniuose planuose pateikta informacija atspindėtų nacionalinius prioritetus ir ypatumus;

- (20) įgyvendinant energetikos ir klimato politiką ir priemones daromas poveikis aplinkai. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visuomenė galėtų veiksmingai ankstyvame etape dalyvauti ir su ja būtų konsultuojamasi rengiant integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, jei taikoma, pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB¹⁵ ir 1998 m. birželio 25 d. Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT EEE) konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencijos) nuostatas. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad rengiant integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus dalyvautų socialiniai partneriai;
- (21) kad būtų užtikrintas veiksmingas energetikos sąjungos uždavinių įgyvendinimas, labai svarbus regioninis bendradarbiavimas. Valstybės narės turėtų būti suteikta galimybė teikti pastabas dėl dar nebaigtų rengti kitų valstybių narių planų, kad būtų išvengta nenuoseklumo ir galimo neigiamo poveikio kitoms valstybės narėms ir būtų užtikrintas bendrų uždavinių įgyvendinimas drauge. Regioninis bendradarbiavimas rengiant bei baigiant rengti nacionalinius planus ir vėliau juos įgyvendinant turėtų būti esminis veiksnys, skatinantis gerinti priemonių veiksmingumą bei efektyvumą ir didinti rinkos integraciją ir energetinį saugumą;
- (22) siekiant užtikrinti nacionalinės politikos ir priemonių skaidrumą bei nuspėjamumą ir taip užtikrinti tikrumą investuotojams, nacionaliniai planai turėtų būti stabilūs. Tačiau, kad valstybės narės turėtų galimybę prisitaikyti prie reikšmingai kintančių aplinkybių, turėtų būti numatyta galimybė nacionalinius planus kartą per dešimties metų laikotarpį, kurį jie apima, atnaujinti. 2021–2030 m. laikotarpio planus valstybės narės turėtų turėti galimybę atnaujinti ne vėliau kaip 2024 m. **birželio 30** [] d. Tikslai, uždaviniai ir veiksmai turėtų būti keičiami tik siekiant atsižvelgti į didesnę bendro užmojo, visų pirma susijusio su 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslais, mastą. Atnaujindamos planus, valstybės narės turėtų stengtis sušvelninti bet kokią neigiamą poveikį aplinkai, kuris paaiškėja rengiant integruotas ataskaitas;

¹⁵ 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

- (23) siekiant prisidėti prie ekonomikos pertvarkos, darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir platesnių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo, taip pat pradėti tinkamai ir ekonomiškai efektyviai įgyvendinti Paryžiaus susitarime nustatytą ilgalaikį tikslą, labai svarbios yra ilgalaikės stabilios išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijos. Be to, Paryžiaus susitarimo šalys raginamos iki 2020 m. pateikti savo ilgalaikes, į amžiaus vidurį orientuotas vystymosi išmetant mažai ŠESD strategijas;
- (24) kaip ir planavimo reikalavimai, daugelis Sąjungos energetikos ir klimato sektorių teisės aktuose nustatytų ataskaitų teikimo reikalavimų yra naudingi skatinant pokyčius nacionaliniu lygmeniu, tačiau jie buvo nustatyti skirtingu metu, todėl atsirado dubliavimosi ir nepakankamai dėmesio skirta skirtingų politikos sričių, kaip antai išmetamo ŠESD kiekio mažinimo, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, efektyvaus energijos vartojimo ir rinkos integracijos, sinergijai ir sąveikai. Siekiant rasti tinkamą poreikio užtikrinti deramą tolesnį nacionalinių planų įgyvendinimą ir poreikio sumažinti administracinę naštą pusiausvyrą, valstybės narės turėtų kas dvejus metus rengti planų įgyvendinimo ir kitų energetikos sistemos pokyčių pažangos ataskaitas. Tačiau kai kurias ataskaitas, visų pirma tas, kurios teikiamos laikantis Jungtinių Tautų bendrojoje klimato kaitos konvencijoje (UNFCCC) ir Sąjungos reglamentuose nustatytų klimato srities ataskaitų teikimo reikalavimų, vis dar reikėtų teikti kasmet;
- (25) į integruotas valstybių narių pažangos ataskaitas turėtų būti įtraukti nacionalinių planų šablone nustatyti elementai. Atsižvelgiant į techninį integruotų pažangos ataskaitų pobūdį ir tai, kad pirmosios pažangos ataskaitos turi būti pateiktos 2023 m., vėliau turėtų būti priimtas (-i) įgyvendinimo aktas (-ai), kuriame (-iuose) būtų nustatytas išsamus tų ataskaitų šablonas. Pažangos ataskaitos turėtų būti rengiamos siekiant užtikrinti skaidrumą Sąjungos, kitų valstybių narių ir rinkos dalyvių, įskaitant vartotojus, atžvilgiu. Jos turėtų apimti visus penkis energetikos sąjungos aspektus, o pirmojo laikotarpio ataskaitoje daug dėmesio taip pat turėtų būti skiriama sritims, kuriose nustatyti 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslai;

- (26) pagal UNFCCC Sąjunga ir jos valstybės narės įpareigojamos, naudodamos palyginamą metodiką, dėl kurios susitarė Šalių konferencija, sudaryti, reguliariai atnaujinti, skelbti ir Šalių konferencijai pateikti dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio nacionalinės apskaitos ataskaitas. ŠESD apskaita yra būtina, kad būtų galima stebėti plano įgyvendinimo priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo aspektu pažangą ir įvertinti atitiktį klimato srities teisės aktams, visų pirma Reglamentui [Leidinių biuras: XXX [dokumento numeris], kuriuo, kuriant atsparią energetikos sąjungą ir siekiant vykdyti įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo] (toliau – Reglamentas [] [ESR])¹⁶ ir Reglamentui [Leidinių biuras: XXX [dokumento numeris] dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir šalinamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios informacijos teikimo mechanizmo] (toliau – Reglamentas [] [LULUCF])¹⁷;
- (27) UNFCCC šalių konferencijos sprendime Nr. 1/CP.16 reikalaujama, kad būtų nustatytos nacionalinės priemonės, skirtos dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamam ir absorbentais pašalinamam visų ŠESD kiekiui apskaičiuoti. Šiuo reglamentu turėtų būti sudarytos sąlygos tas nacionalines priemones nustatyti;

¹⁶ OL L [...], [...], p. [...].

¹⁷ OL L [...], [...], p. [...].

- (28) Reglamento (ES) Nr. 525/2013 įgyvendinimo patirtis parodė, kaip svarbu, kad informacija būtų skaidri, tiksli, nuosekli, išsami ir palyginama. Atsižvelgiant į tą patirtį, šiuo reglamentu reikėtų užtikrinti, kad pagrindinę pažangos ataskaitų dalį sudarytų valstybių narių pranešimai apie savo politiką, priemones ir prognozes. Tose ataskaitose pateikiama informacija turėtų būti esminis įrodymas, kad įsipareigojimai pagal Reglamentą [] [ESR] vykdomi laiku. Siekiant vis labiau didinti informacijos, kuri būtina priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo pažangai sekti, patikimumą, labai turėtų padėti Sąjungos ir valstybių narių lygmens sistemų taikymas ir nuolatinis tobulinimas, o kartu – geresnės ataskaitų teikimo gairės;
- (29) šiuo reglamentu turėtų būti užtikrinta, kad valstybės narės teiktų prisitaikymo prie klimato kaitos ir finansinės, technologinės bei pajėgumų stiprinimo paramos teikimo besivystančioms šalims ataskaitas – taip būtų palengvintas Sąjungos įsipareigojimų pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą vykdymas. Be to, informacija apie nacionalinius prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmus – visų pirma prisitaikymo prie tokio neigiamo klimato kaitos poveikio, kuris susijęs su Sąjungos energijos tiekimo saugumu, kaip antai aušinamojo vandens jėgainėms ir biomasės energijai gaminti turėjimas – ir informacija apie paramą, susijusi su energetikos sąjungos išorės aspektu, yra svarbi rengiant integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus;

(29a) Paryžiaus susitarime dar kartą patvirtinama, kad Šalys veiksmų klimato kaitos problemai spręsti imasi gerbdamos, skatindamos ir atsižvelgdamos į savo atitinkamus įsipareigojimus užtikrinti žmogaus teises ir lyčių lygybę. Todėl valstybės narės turėtų tinkamai integruoti žmogaus teisių ir lyčių lygybės aspektus į savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir ilgalaikes išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijas. Savo kas dvejus metus teikiamose pažangos ataskaitose jos turėtų informuoti, kaip įgyvendinant jų integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus prisidedama prie tiek žmogaus teisių, tiek lyčių lygybės propagavimo;

- (30) siekiant sumažinti valstybėms narėms ir Komisijai tenkančią administracinę naštą, Komisija turėtų sukurti internetinę ataskaitų teikimo platformą, kuri palengvintų bendravimą ir skatintų bendradarbiauti. Tai turėtų **padėti tam []**, kad ataskaitos būtų teikiamos laiku, **taip pat []** padėti didinti nacionalinių ataskaitų teikimo skaidrumą. Elektroninė ataskaitų teikimo platforma turėtų papildyti esamas, pvz., Europos aplinkos agentūros, Eurostato ir Jungtinių tyrimų centro naudojamas, ataskaitų teikimo procedūras, duomenų bazes bei elektronines priemones ir padėti kaupti patirtį, be tos, kuri įgyta taikant Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą, taip pat turėtų būti jomis grindžiama ir jai tos procedūros, duomenų bazės, priemonės ir patirtis turėtų būti naudojamos;
- (31) vykdant nacionalinius planavimo ir ataskaitų teikimo įpareigojimus Komisijai teiktini valstybių narių duomenys ir informacija neturėtų dubliuoti duomenų ir statistikos, kuriuos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 223/2009¹⁸ dėl Europos statistinių duomenų tuo pačiu formatu, koku jie teikiami vykdant šiame reglamente nustatytus planavimo ir ataskaitų teikimo įpareigojimus, jau pateikė Eurostatas ir tas pačias jų vertes vis dar galima iš jo gauti. Nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose pateikti duomenys ir prognozės, turėtų būti pagrįsti ir derėti su Eurostato duomenimis (jei jie prieinami ir tinka laiko atžvilgiu) ir metodais, naudojamais pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 teikiant Europos statistinius duomenis;

¹⁸ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

- (32) siekiant bendromis jėgomis įvykdyti Energetikos sąjungos strategijos uždavinius, svarbu, kad Komisija ateityje įvertintų nacionalinius planus ir, remdamasi pažangos ataskaitomis, – jų įgyvendinimą. Pirmuoju dešimties metų laikotarpiu visų pirma turi būti siekiama 2030 m. Sąjungos energetikos ir klimato politikos tikslų ir imamasi tiems tikslams įgyvendinti reikalingų nacionalinių veiksmų. Toks vertinimas turėtų būti atliekamas kas dvejus metus, o kiekvienais metais tik tada, kai reikia, ir jo suvestinė turėtų būti pateikiama Komisijos rengiamose energetikos sąjungos būklės ataskaitose;
- (33) aviacijos sektoriuje poveikį pasaulio klimatui daro išmetamas CO₂ ir kiti išmetamieji teršalai, įskaitant išmetamus NO_x, ir mechanizmai, tokių kaip plunksninių debesų susidarymo skatinimas. Atsižvelgiant į sparčiai gerėjantį mokslinį to poveikio suvokimą, Reglamente (ES) Nr. 525/2013 jau numatyta, kad turi būti reguliariai atliekamas aviacijos poveikio pasaulio klimatui, daromo ne dėl išmetamo CO₂, vertinimas. Šiuo atveju naudojamas modeliavimas turėtų būti pritaikomas atsižvelgiant į mokslo pažangą. Remdamasi savo atliktais tokio poveikio vertinimais, Komisija turėtų apsvarstyti politikos galimybes, kurios būtų tinkamos sprendžiant su tokiu poveikiu susijusias problemas;

(34) kad būtų užtikrintas valstybių narių ir Sąjungos įgyvendinamos politikos ir energetikos sąjungos uždavinių nuoseklumas, turėtų nuolat vykti Komisijos ir valstybių narių dialogas. Prireikus Komisija turėtų teikti valstybėms narėms rekomendacijas, įskaitant rekomendacijas dėl nacionalinių planų projektų užmojo lygio, nacionaliniuose planuose, apie kuriuos pranešta, numatytos politikos ir priemonių tolesnį įgyvendinimą ir dėl kitos nacionalinės politikos ir priemonių, kurios svarbios kuriant energetikos sąjungą. **Nors rekomendacijos nėra privalomos, kaip nustatyta SESV 288 straipsnyje, valstybės narės vis dėlto turėtų deramai [] atsižvelgti į tokias rekomendacijas ir vėlesnėse pažangos ataskaitose paaiškinti, kaip tai buvo padaryta [].** Kalbant apie atsinaujinančiųjų išteklių energiją, Komisijos vertinimas turi būti grindžiamas objektyviais kriterijais Nors Komisijos analizėje, kuria grindžiamas jos atliekamas vertinimas, gali būti kiekybinių elementų, Komisijos rekomendacijos turėtų išlikti kokybinio pobūdžio ir neapimti nacionalinio užmojo kiekybinių dydžių 2030 metams. Jei Komisija teiks rekomendaciją dėl valstybės narės nacionalinio plano projekto, ji turėtų tai padaryti kuo greičiau, atsižvelgdama į tai, viena vertus, kad ji turės susumuoti tam tikrus suskaičiuojamus suplanuotus visų valstybių narių veiksmus, kad įvertintų užmojį Sąjungos lygmeniu, ir, antra vertus, kad reikia skirti pakankamai laiko atitinkamai valstybei narei, kad ji deramai atsižvelgtų į Komisijos rekomendacijas prieš parengdama galutinę savo nacionalinio plano redakciją, ir kad būtų išvengta pavojaus pateikti valstybės narės nacionalinį planą pavėluotai;

(34a) ekonomiškai efektyvus atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas yra vienas iš [] pagrindinių objektyvių kriterijų [] vertinant valstybių narių veiksmus.

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo sąnaudų struktūra yra sudėtinga ir įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi. Ji apima ne tik paprasčiausiai paramos schemų sąnaudas, bet, *inter alia*, įrenginių prijungimo, atsarginių sistemų, sistemos saugumo užtikrinimo sąnaudas ir sąnaudas, kurios patiriamos siekiant suderinamumo su aplinkosaugos apribojimais. Tad vertinant valstybes nares remiantis šiuo kriterijumi turėtų būti įtrauktos visos su naudojimu susijusios sąnaudos, nepaisant to, kas jas patiria – valstybė narė, galutiniai vartotojai ar projekto rengėjai; Komisijos rekomendacijos dėl valstybių narių užmojų atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje turėtų būti grindžiamos metodika, kuria atsižvelgiama į įvairius objektyvius kriterijus, kurie turi įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtojimui. Taigi valstybių narių užmojo atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje vertinimo metodika turėtų nurodyti susijusius valstybių narių atliktus veiksmus, kartu atsižvelgiant į susijusias aplinkybes, kurios turi įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtojimui. Metodika turėtų apimti duomenis iš nepriklausomų kiekybinių ir (arba) kokybinių duomenų šaltinių;

(35) jei integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose arba atnaujintuose planuose nustatyto užmojo lygio nepakaktų, kad būtų kolektyviai įvykdyti energetikos sąjungos uždaviniai, o pirmuoju laikotarpiu – visų pirma 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir efektyvaus energijos vartojimo tikslai, Komisija turėtų imtis Sąjungos lygmens priemonių kolektyviniam šių uždavinių ir tikslų įgyvendinimui užtikrinti (ir taip panaikinti visus užmojų skirtumus). Jei siekiant įgyvendinti šiuos uždavinius ir tikslus Sąjungos daromos pažangos neužtektų, Komisija, siekdama užtikrinti šių uždavinių ir tikslų įgyvendinimą, turėtų ne tik teikti rekomendacijas, bet ir **[] pasiūlyti priemonių ir pasinaudoti atitinkamais įgaliojimais** Sąjungos lygmeniu, arba papildomų priemonių turėtų imtis valstybės narės (ir taip panaikinti rezultatų skirtumus). Imantis tokių priemonių turėtų būti atsižvelgiama į pirminį užmojų valstybių narių veiksmų, kurių jos ėmėsi, kad bendromis pastangomis įgyvendinant tikslą būtų pasiektas 2030 m. **[] [] efektyvaus energijos vartojimo tikslas. Imantis tokių priemonių turėtų būti atsižvelgiama ir į ankstyvas pastangas, kurias valstybės narės dėjo siekdamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos 2030 m. tikslo, 2020 m. pasiekdamas didesnę energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių dalį, nei numatyta jų privalomame tikslu, arba padarydamas ankstyvą pažangą įgyvendindamos savo veiksmus siekiant Sąjungos privalomo tikslo užtikrinti, kad 2030 m. bent 27 proc. energijos sudarytų atsinaujinančiųjų išteklių energija.** Atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje tokios priemonės gali apimti ir valstybių narių **savanoriškus** finansinius įnašus į Komisijos valdomą finansavimo **mechanizmą**, kuriuo naudojantis būtų prisidėta prie **labiausiai ekonomiškai efektyvių** atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų visoje Sąjungoje, **taip sudarant valstybėms narėms galimybę prisidėti prie ES tikslo pasiekimo mažiausiomis galimomis sąnaudomis.** []¹⁹ Energijos vartojimo efektyvumo srityje papildomomis priemonėmis visų pirma gali būti siekiama gerinti gaminių, pastatų ir transporto sektoriaus energijos vartojimo efektyvumą;

¹⁹ Pastaba: sakinytis perkeltas į naują 35a konstatuojamąją dalį.

- (35a) nustatydamos 2021–2030 m. nacionalinę orientacinę trajektoriją valstybės narės atspirties tašku turėtų laikyti savo 2020 m. nacionalinius atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslus, kaip nustatyta [Direktyvos 2009/28/EB nauja redakcija, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] I priede, nebent valstybė narė savanoriškai nuspręstų nusistatyti aukštesnį atspirties tašką. Be to, jos turėtų nustatyti šio laikotarpio privalomą bazinę atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį, kuri numatyta ir [naujos redakcijos Direktyvoje 2009/28/EB, parengtoje pagal pasiūlymą COM(2016) 767]. Todėl šio laikotarpio atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, palyginti su kiekvienos valstybės narės bendro galutinio energijos suvartojimo kiekiu turėtų būti ne mažesnė nei jos bazinė dalis;
- (35b) jei valstybė narė neužtikrina savo bazinės dalies vertinant per vienų metų laikotarpį, ji turėtų per vienus metus imtis papildomų priemonių, kad panaikintų šį atotrūkį, susidariusį palyginti su jos bazinės dalies scenarijumi. Kai valstybė narė veiksmingai ėmėsi tokių reikiamų priemonių ir įvykdė savo įsipareigojimą panaikinti tą atotrūkį, turėtų būti laikoma, kad ji įvykdė privalomus savo bazinės dalies scenarijaus reikalavimus nuo tada, kai buvo užfiksuotas tas atitinkamas atotrūkis, tiek pagal šį reglamentą, tiek pagal [naujos redakcijos Direktyvą 2009/28/EB, parengtą pagal pasiūlymą COM(2016) 767];
- (35c) siekiant užtikrinti, kad valstybės narės ir Komisija galėtų vykdyti tinkamą stebėseną ir imtis ankstyvų taisomųjų veiksmų, ir siekiant išvengti naudojimosi kitų pasiekimais efekto, visų valstybių narių orientacinės trajektorijos (ir atitinkamai Sąjungos orientacinė trajektorija) turėtų 2023 m. ir 2025 m. pasiekti bent minimalias užtikrintas bendro atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo padidėjimo, numatyto 2030 metams, procentines dalis, kaip išdėstyta šiame reglamente. Šių atskaitos taškų 2023 m. ir 2025 m. pasiekimą Komisija įvertins remdamasi, *inter alia*, valstybių narių integruotomis nacionalinėmis energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitomis, kurias valstybės narės turėtų pateikti atitinkamai 2025 m. ir 2027 m.; Jeigu Sąjungos orientaciniai atskaitos taškai nėra pasiekti, valstybės narės, kurios nepasiekė savo atskaitos taškų, turėtų šį klausimą spręsti įgyvendindamos papildomas priemones, kuriomis siekiama panaikinti atotrūkį;

- (36) Sąjunga ir valstybės narės turėtų dėti visas pastangas, kad pateiktų naujausią informaciją apie savo išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį. Šis reglamentas turėtų suteikti galimybę tokius įverčius parengti per kuo trumpesnę laiką, naudojantis statistine ir kita informacija, pavyzdžiui, tam tikrais atvejais – Pasaulinės aplinkos ir saugumo stebėsenos sistemos ir kitų palydovinių sistemų pateiktais duomenimis;
- (37) pagal Reglamentą [] [ESR] turėtų būti toliau laikomasi Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 406/2009/EB²⁰ nustatyto požiūrio taikyti metinį įsipareigojimų ciklą. Kad būtų galima įvertinti atitiktį ir prireikus taikyti taisomąsias priemones, reikia išsamiai peržiūrėti valstybių narių ŠESD apskaitą. Sąjungos lygmeniu atlikti valstybių narių ŠESD apskaitos peržiūrą būtina siekiant užtikrinti patikimą, nuoseklų, skaidrų ir laiku atliekamą atitikties reglamentui [] [ESR] vertinimą;
- (38) valstybės narės ir Komisija turėtų užtikrinti glaudų bendradarbiavimą visais klausimais, susijusiais su energetikos sąjungos įgyvendinimu, **[] o Europos Parlamentas turėtų aktyviai įsitraukti į su šiuo reglamentu susijusių klausimų nagrinėjimą []**. Komisija atitinkamais atvejais turėtų padėti valstybėms narėms įgyvendinti šį reglamentą, visų pirma padėti parengti nacionalinius planus ir sustiprinti susijusius pajėgumus;
- (39) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose būtų atsižvelgiama į naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, pateiktas per Europos semestrą;

²⁰ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas (OL L 140, 2009 6 5, p. 136).

- (40) Europos aplinkos agentūra prireikus ir pagal savo metinę darbo programą turėtų padėti Komisijai atlikti vertinimą, stebėjimą ir rengti ataskaitas;
- (41) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, siekiant iš dalies pakeisti bendrąją integruotą nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų sistemą (šabloną) **siekiant ją priderinti prie Sąjungos energetikos ir klimato politikos strategijos pakeitimų, kurie tiesiogiai ir konkrečiai siejasi su Sąjungos veiksmais pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą** [], atsižvelgti į visuotinio atšilimo potencialo pokyčius ir tarptautiniu mastu suderintas apskaitos gaires, nustatyti Sąjungos apskaitos sistemai taikytinus esminius reikalavimus ir pagal 33 straipsnį sukurti registrus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad šios konsultacijos vyktų laikantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytų principų. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus turėtų gauti tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams turėtų būti sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose. Atliekant parengiamąjį darbą prireikus turėtų būti atsižvelgiama ir į sprendimus, priimtus pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą;
- (42) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento 15 straipsnio 3 dalies, 17 straipsnio 4 dalies, 23 straipsnio 6 dalies, **27 straipsnio 1 dalies, 27 straipsnio 4b dalies, 30 straipsnio 6 dalies,** 31 straipsnio 3 ir 4 dalių ir 32 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011²¹;

²¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (43) Komisijai atlikti šiame reglamente jai nustatytas užduotis ir rengti įgyvendinimo aktus turėtų padėti Energetikos sąjungos komitetas **ir Klimato kaitos komitetas**;

[]

- (44) 2026 m. Komisija turėtų atlikti šio reglamento įgyvendinimo peržiūrą ir siekdama užtikrinti, kad jis būtų tinkamai įgyvendintas ir būtų įvykdyti jame nustatyti uždaviniai, pateikti atitinkamus pasiūlymus jį iš dalies pakeisti. Atliekant peržiūrą reikėtų atsižvelgti į kintančias aplinkybes ir prireikus pasinaudoti pagal Paryžiaus susitarimą atliekamo visuotinės padėties vertinimo rezultatais;

- (45) siekiant supaprastinti ir integruoti pagrindinius planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo aspektus, į šį reglamentą turėtų būti įtraukti ir juo iš dalies pakeisti, taip pat pakeisti ir panaikinti tam tikri šiuo metu Sąjungos energetikos ir klimato sektorių teisės aktuose nustatyti planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo įpareigojimai. Todėl turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti šie teisės aktai:

- 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų²²;
- 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 93/12/EEB²³;
- 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006²⁴;

²² OL L 164, 1994 6 30, p. 3.

²³ OL L 350, 1998 12 28, p. 58.

²⁴ OL L 140, 2009 6 5, p. 114.

- 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 663/2009 dėl ekonomikos gaivinimo, teikiant Bendrijos finansinę paramą energetikos srities projektams, programos sukūrimo²⁵;
- 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinant Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005²⁶;
- 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinti Direktyvą 2003/55/EB²⁷;
- 2009 m. rugsėjo 14 d. Tarybos direktyva 2009/119/EB, kuria valstybės narės įpareigojamos išlaikyti privalomąsias žalios naftos ir (arba) naftos produktų atsargas²⁸;
- 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo²⁹;
- 2012 m. spalio 25 d. Direktyva dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB³⁰;
- 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/30/ES dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/35/EB³¹;

²⁵ OL L 200, 2009 7 31, p. 31.

²⁶ OL L 211, 2009 8 14, p. 36.

²⁷ OL L 211, 2009 8 14, p. 94.

²⁸ OL L 265, 2009 10 9, p. 9.

²⁹ OL L 153, 2010 6 18, p. 13.

³⁰ OL L 315, 2012 11 14, p. 1.

³¹ OL L 178, 2013 6 28, p. 66.

— 2015 m. balandžio 20 d. Tarybos direktyva (ES) 2015/652, kuria nustatomi skaičiavimo metodai ir atskaitomybės reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės³²;

- (46) į šį reglamentą taip pat turėtų būti įtrauktos visos Reglamento (ES) Nr. 525/2013 nuostatos. Todėl nuo 2021 m. sausio 1 d. Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 turėtų būti panaikintas. Tačiau siekiant užtikrinti, kad Sprendimas Nr. 406/2009/EB būtų toliau įgyvendinamas pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013 ir kad tam tikri su Kioto protokolo įgyvendinimu susiję aspektai ir toliau būtų reglamentuojami teisės aktais, būtina, kad tam tikros nuostatos būtų toliau taikomos ir po šios datos;
- (47) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

³² OL L 107, 2015 4 25, p. 26.

1 SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomas valdymo mechanizmas, kuriuo:

- a) įgyvendinamos strategijos ir priemonės, kuriomis siekiama energetikos sąjungos tikslų ir uždavinių, **taip pat ilgesnio laikotarpio Paryžiaus susitarimo tikslų**, o pirmuoju dešimties metų laikotarpiu (2021–2030 m.) – visų pirma **Sąjungos []** 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslų;
- b) užtikrinama, kad Sąjunga ir jos valstybės narės laiku UNFCCC ir Paryžiaus susitarimo sekretariatui teiktų skaidrias, tikslias, nuoseklias, palyginamas ir išsamias ataskaitas.

Valdymo mechanizmas grindžiamas **nacionalinėmis ilgalaikėmis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijomis**, dešimties metų laikotarpį (2021–2030 m.) apimančiais integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, atitinkamomis valstybių narių parengtomis integruotomis nacionalinėmis energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitomis ir Europos Komisijos vykdomo integruoto stebėjimo priemonėmis. Juo nustatomas struktūrinis kartotinis Komisijos ir valstybių narių sąveikos procesas siekiant baigti rengti nacionalinius planus ir juos įgyvendinti, be kita ko, vykdant regioninį bendradarbiavimą, ir atitinkami Komisijos veiksmas.

2. Šis reglamentas taikomas [] penkiems energetikos sąjungos aspektams, kurie yra glaudžiai susiję ir papildo vienas kitą:

- a) energetiniam saugumui,
- b) energijos **vida**us rinkai,
- c) energijos vartojimo efektyvumui,
- d) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui ir
- e) moksliniams tyrimams, inovacijoms ir konkurencingumui.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojami terminai apibrėžti [naujos redakcijos Direktyvoje 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767], Direktyvoje 2010/31/ES ir Direktyvoje 2012/27/ES.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) esama politika ir priemonės – priimta ir įgyvendinama politika ir priemonės;
- 2) įgyvendinama politika ir priemonės – politika ir priemonės, kurios nacionalinio plano ar pažangos ataskaitos pateikimo dieną atitinka vieną ar kelias iš šių sąlygų: galioja tiesiogiai taikytini Europos Sąjungos teisės aktai ar nacionalinės teisės aktai, yra sudarytas vienas ar daugiau savanoriškų susitarimų, skirta finansinių išteklių ir skirta žmogiškųjų išteklių;
- 3) priimta politika ir priemonės – politika ir priemonės, dėl kurių oficialus vyriausybės sprendimas priimtas iki nacionalinio plano ar pažangos ataskaitos pateikimo dienos ir aiškiai įsipareigota jas įgyvendinti;

- 4) planuojama politika ir priemonės – svarstoma galima politika ir priemonės, kurios, tikėtina, bus priimtos ir įgyvendinamos po nacionalinio plano arba pažangos ataskaitos pateikimo dienos;
- 5) prognozės – dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio arba energetikos sistemos plėtros prognozės, į kurias įtraukiami bent iš eilės ketverių būsimų metų, kurių paskutinis skaitmuo yra 0 arba 5 ir kurie eina iškart po ataskaitinių metų, kiekybiniai įverčiai;
- 6) prognozės netaikant priemonių – dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozės, į kurias neįtraukiamas poveikis, kurį daro visa politika ir priemonės, planuojamos, priimtos ar įgyvendinamos nuo metų, pasirinktų kaip atitinkamos prognozės ataskaitos taškas;
- 7) prognozės pritaikius priemones – dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozės, į kurias įtraukiamas priimtos ir įgyvendinamos politikos ir priemonių poveikis ŠESD kiekio mažinimui arba energetikos sistemos plėtrai;
- 8) prognozės pritaikius papildomas priemones – iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio arba energetikos sistemos plėtros prognozės, į kurias įtraukiamas priimtos ir įgyvendinamos klimato kaitos švelninimo arba energetikos politikos ir priemonių poveikis, taip pat tuo tikslu planuojamos politikos ir priemonių poveikis ŠESD kiekio mažinimui;

- 9) Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslai – Sąjungos lygmens privalomas tikslas iki 2030 m. Sąjungoje visuose ekonomikos sektoriuose išmetamą ŠESD kiekį, palyginti su 1990 m. kiekiu, sumažinti bent 40 proc., Sąjungos lygmens privalomas tikslas iki 2030 m. Sąjungoje suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį padidinti bent iki 27 proc., [] Sąjungos lygmens **pagrindinis** tikslas iki 2030 m. energijos vartojimo efektyvumą padidinti bent [] 30 proc. [] ir tikslas iki 2030 m. pasiekti elektros energijos tinklų jungiamųjų linijų pralaidumo 15 proc. tikslinį rodiklį arba kiti vėlesni tokio pobūdžio tikslai, kuriuos įgyvendinti iki 2030 m. susitarė Europos Vadovų Taryba arba Taryba ir Parlamentas;
- 10) nacionalinė apskaitos sistema – valstybėje narėje nustatyta institucinių, teisinių ir procedūrinių priemonių sistema, skirta dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamam ir absorbentais pašalinamam ŠESD kiekiui įvertinti, taip pat apskaitos informacijai teikti ir saugoti;
- 11) rodiklis – kiekybinis arba kokybinis rodiklis arba kintamasis, padedantis geriau suprasti įgyvendinimo pažangą;
- 12) politika ir priemonės – visos priemonės, kuriomis siekiama įgyvendinti integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų uždavinius ir (arba) vykdyti UNFCCC 4 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nustatytus įpareigojimus, galinčius apimti ir priemones, kurių pagrindinis tikslas nėra riboti ar mažinti išmetamą ŠESD kiekį arba pakeisti energetikos sistemą;
- 13) politikos, priemonių ir prognozių sistema – institucinių, teisinių ir procedūrinių priemonių sistema, sukurta teikti politikos bei priemonių ir prognozių ataskaitoms, susijusioms su dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamais ir absorbentais pašalinamais ŠESD kiekiais ir su energetikos sistema, kaip, *inter alia*, to reikalaujama pagal 32 straipsnį;
- 14) techninės pataisos – nacionalinėje ŠESD apskaitos ataskaitoje pateiktų įverčių tikslinimas per peržiūrą, kuri atliekama pagal 31 straipsnį, kai pateikti apskaitos duomenys yra neišsamūs arba parengti nesilaikant atitinkamų tarptautinių ar Sąjungos taisyklių arba gairių ir kai šiais patikslintais duomenimis ketinama pakeisti pateiktus pirminius įverčius;

- 15) kokybės užtikrinimas – numatyta peržiūros procedūrų sistema, kuria siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi duomenų kokybės tikslų ir kad būtų pateikiami kuo geresni įverčiai ir informacija, kuriais remiantis būtų galima užtikrinti kokybės kontrolės programos veiksmingumą ir padėti valstybėms narėms;
- 16) kokybės kontrolė – standartinių techninių veiksmų sistema, skirta kaupiamos informacijos ir įverčių kokybei įvertinti ir kontroliuoti, kuria siekiama užtikrinti duomenų vientisumą, tikslumą ir išsamumą, nustatyti ir taisyti klaidas, nustatyti ir šalinti trūkumus, dokumentuoti ir archyvuoti duomenis bei kitą naudojamą medžiagą ir registruoti visą kokybės užtikrinimo veiklą;
- 17) pagrindiniai rodikliai – pažangos, susijusios su penkiais Komisijos pasiūlytais energetikos sąjungos aspektais, vertinimo rodikliai;
- 18) SET planas – Strateginis energetikos technologijų planas, nustatytas Komisijos komunikate (2015) 6317.
- 19) **ankstyvos pastangos – pastangos, kurias dėdama valstybė narė 2020 m. arba anksčiau pasiekia didesnę energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių dalį, nei numatyta jos nacionaliniame privalomame 2020 m. tikslu, arba padaro ankstyvą pažangą 2005–2020 m. laikotarpiu arba įgyvendindama savo veiksmus siekiant Sąjungos privalomo tikslo užtikrinti, kad 2030 m. bent 27 proc. energijos sudarytų atsinaujinančiųjų išteklių energija, kaip nurodyta [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] 3 straipsnyje.**

2 SKYRIUS

INTEGRUOTI NACIONALINIAI ENERGETIKOS IR KLIMATO SRITIES VEIKSMŲ PLANAI

3 straipsnis

Integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai

1. Ne vėliau kaip 2019 m. **gruodžio 31 d.** [], po to ne vėliau kaip 2029 m. **sausio 1 d.**, o vėliau kas dešimt metų³³ kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą. Planus turi sudaryti sudedamosios dalys, nurodytos 2 dalyje. **Planų turinys išsamiau nurodytas** [] I priede. Pirmasis planas apima 2021–2030 m. laikotarpį, **turint mintyje perspektyvą ilgesniu laikotarpiu**. Vėlesni planai apima dešimties metų laikotarpius, prasidedančius iš karto po ankstesnio plano laikotarpio pabaigos.
2. Integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą sudaro šios pagrindinės dalys:
 - a) integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano rengimo proceso apžvalga, sudaryta iš santraukos, **viešų** konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis, suinteresuotųjų šalių dalyvavimo ir tų konsultacijų rezultatų aprašymo, taip pat regioninio bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis rengiant planą aprašymo;
 - b) nacionalinių uždavinių, tikslų ir veiksmų, [] **susijusių su** [] energetikos sąjungos aspektais, **išdėstytais 4 straipsnyje ir I priede**, [] apibūdinimas;
 - c) b punkte nurodytų atitinkamų uždavinių, tikslų ir veiksmų **atžvilgiu** [] numatytos politikos ir priemonių apibūdinimas;

³³ Paaikškinimas: frazė „2029 m. sausio 1 d., o vėliau kas dešimt metų“ iš tiesų yra identiška Komisijos pasiūlyme išdėstyta frazei, kuri atidžiai suderinta su Paryžiaus susitarimo ciklu. Šio pirmo sakinio pakeitimu paprasčiausiai sudaromos sąlygos *pirmąjį* planą pateikti vėliau. Tai taip pat taikoma 9 str. 1 daliai. Žr. taip pat 18 konstatuojamąją dalį.

- d) penkių energetikos sąjungos aspektų esamos padėties apibūdinimas, be kita ko, atsižvelgiant į energetikos sistemą ir išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį, taip pat į prognozes, vykdančią b punkte nurodytus uždavinius taikant esamą (priimtą ir įgyvendinamą) politiką ir priemones;
 - e) planuojamos politikos ir priemonių, kuriomis bus vykdomi b punkte nurodyti uždaviniai, poveikio vertinimas, **įskaitant jų suderinamumą su ilgalaikiais išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslais pagal Paryžiaus susitarimą ir ilgalaikėmis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijomis, kaip nurodyta 14 straipsnyje;**
 - f) pagal šio reglamento II priedo reikalavimus parengtas ir jame nustatytą struktūrą atitinkantis priedas, kuriame pateikiama valstybės narės metodika ir politikos priemonės, kuriomis vykdomas Direktyvos 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 761] 7 straipsnyje ir V priede nustatytas energijos taupymo reikalavimas.
3. Rengdamos 1 dalyje nurodytus nacionalinius planus, valstybės narės atsižvelgia į penkių energetikos sąjungos aspektų sąsajas ir prireikus remiasi nuosekliais visų penkių aspektų duomenimis ir prielaidomis.
4. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus³⁴ pagal 36 straipsnį siekiant pakeisti I priedo **1 dalies A skirsnio 2.1.1 ir 3.1.1 punktus; B skirsnio 4.1 ir 4.2.1 punktus ir 2 dalies 3 punktą** siekiant [] **šiuos punktus priderinti prie Sąjungos energetikos ir klimato politikos strategijos pakeitimų, [] kurie tiesiogiai ir konkrečiai siejasi su Sąjungos veiksmams pagal [] UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą []**.

³⁴ Pastaba: diskusijų metu buvo pabrėžta, kad priedo pakeitimams padaryti neturėtų būti naudojami įgyvendinimo aktai.

4 straipsnis

Nacionaliniai uždaviniai, tikslai ir veiksmai, susiję su [] penkiais energetikos sąjungos aspektais

Valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nustato **su penkiais energetikos sąjungos aspektais susijusius savo [] uždavinius, tikslus ir veiksmus**, kaip nurodyta I priedo A.2 skirsnyje.

Šie penki aspektai ir pagrindiniai uždaviniai, tikslai ir veiksmai yra tokie:

a) susiję su priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo aspektu:

1) susiję su išmetamu ir pašalinamu ŠESD kiekiu, padedant siekti visuose ES ekonomikos sektoriuose išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslo:

i. valstybės narės privalomą nacionalinį ŠESD kiekio mažinimo tikslą ir privalomas nacionalines metines ribines vertes pagal Reglamentą [] [ESR];

ii. valstybės narės įsipareigojimus pagal Reglamentą [] [LULUCF];

[]

iv. kai tinkama, kitus **susijusius** uždavinius ir tikslus, įskaitant sektorių tikslus [];

2) susiję su atsinaujinančiųjų išteklių energija:

- i. veiksmai įgyvendinant [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] 3 straipsnyje nurodytą Sąjungos privalomą tikslą pasiekti, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis 2030 m. sudarytų bent 27 proc. bendro suvartojamo galutinės energijos kiekio – valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį 2030 m., parodant šių veiksmų **orientacinę [] trajektoriją nuo 2021 m. Iki 2023 m. ši orientacinė trajektorija turi pasiekti bendro atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies padidėjimo tarp tos valstybės narės privalomo 2020 m. nacionalinio tikslo ir jos veiksmų siekiant 2030 m. tikslo bent 22,5 proc. atskaitos tašką. Iki 2025 m. ši orientacinė trajektorija turi pasiekti bendro atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies padidėjimo tarp tos valstybės narės privalomo 2020 m. nacionalinio tikslo ir jos veiksmo siekiant 2030 m. tikslo bent 40 proc. atskaitos tašką.³⁵ Iki 2030 m. orientacinė trajektorija turi pasiekti bent valstybės narės planuojamą veiksmą. Jei valstybė narė tikisi viršyti savo privalomą nacionalinį 2020 m. tikslą, jos orientacinė trajektorija gali prasidėti tame lygyje, kurį numatoma pasiekti. Valstybių narių orientacinės trajektorijos visos kartu turi sudaryti Sąjungos atskaitos taškus 2023 m. ir 2025 m. ir Sąjungos privalomą tikslą, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis 2030 m. sudarytų bent 27 proc. Be savo veiksmų siekiant šio Sąjungos tikslo ir šio reglamento tikslais sudaromos savo orientacinės trajektorijos, valstybė narė turi teisę nurodyti platesnio užmojo tikslus nacionalinės politikos tikslais;**

³⁵

Pastaba: dėl pirmiau nurodytų procentinių dalių valstybės narės turėtų 25 proc. lankstumą 2023 m. ir 20 proc. lankstumą 2025 m., palyginti su linijine trajektorija (p. m. pagal linijinę trajektoriją tai reikštų 30 proc. 2023 m. ir 50 proc. 2025 m.). Šios dvi nurodytos procentinės dalys bus taikomos visoms valstybėms narėms, taip pat orientacinei trajektorijai, nurodytai 25 straipsnio 2 dalyje (Komisijos atliekamas vertinimas ES lygmeniu). 2025 m. ir 2027 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų įgyvendinimo pažangos ataskaitose bus pateikti valstybių narių 2023 m. ir 2025 m. pasiekti faktiniai rezultatai; žr. taip pat 34a konstatuojamąją dalį.

[]

b) susiję su energijos vartojimo efektyvumo aspektu:

- 1) pirminės arba galutinės energijos suvartojimu, sutaupytu pirminės ar galutinės energijos kiekiu ar energijos intensyvumu grindžiami orientaciniai nacionaliniai energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmai, kad būtų pasiektas Sąjungos 2030 m. [] 30 proc. energijos vartojimo efektyvumo tikslas, kaip nurodyta Direktyvos 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016)761] 1 straipsnio 1 dalyje ir 3 straipsnio 4 dalyje;

Valstybės narės nurodo savo veiksmus siekiant absoliučiojo pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo lygio 2020 m. **ir siekiant absoliučiojo pirminės energijos suvartojimo ir [] galutinės energijos suvartojimo lygio 2030 m.**, parodydamos [] šių veiksmų nuo 2021 m. **orientacinę** trajektoriją. Jos paaiškina taikytą metodiką ir naudotus perskaičiavimo koeficientus;

- 2) suminį energijos, kurią planuojama sutaupyti 2021–2030 m., kiekį pagal Direktyvos 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 761] 7 straipsnio nuostatas dėl energijos taupymo įpareigojimų;
- 3) ilgalaikės nacionalinio [] viešosios paskirties ir privačių [] gyvenamųjų bei negyvenamųjų pastatų fondo renovacijos [] strategijos [] orientaciniai tarpiniai tikslai laikantis Direktyvos, kuria peržiūrima Direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo, 2a straipsnio;
- 4) visą pastatų, kurie bus renovuoti, patalpų plotą arba lygiavertį 2020–2030 m. laikotarpiu per metus sutaupytiną energijos kiekį, remiantis Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnio nuostatomis dėl pavyzdinio viešųjų organizacijų pastatų vaidmens;

[]

c) **susiję su energetinio saugumo aspektu:**

- **nacionaliniai uždaviniai, susiję su energetiniu saugumu ir tiekimo saugumu, *inter alia*, su pasirengimu imtis priemonių, jei energijos ištekliaus tiekimas būtų ribojamas arba nutrauktas, suderinti su planais, kurie turi būti parengti pagal Reglamentą (ES) 2017/1938 ir pagal Reglamentą [parengtą pagal pasiūlymą COM(2016) 862, dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2005/89/EB], įskaitant terminus, iki kada uždaviniai turi būti įvykdyti;³⁶**

[]

d) **susiję su energijos vidaus rinkos aspektu:**

- elektros energijos tinklų sujungimo mastą, kurį valstybė narė siekia užtikrinti 2030 m., atsižvelgdama į 2030 m. ne mažesnę kaip 15 proc. elektros energijos tinklų jungiamųjų linijų pralaidumo tikslinį rodiklį; valstybės narės paaiškina taikytą metodiką;

[]

e) **susiję su mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo aspektu:**

- **nacionaliniai viešųjų ir, kai esama, privačių mokslinių tyrimų ir inovacijų, susijusių su energetikos sąjunga, uždaviniai ir finansavimo tikslai, jei tinkama, įskaitant terminus, iki kurių tie uždaviniai turi būti įvykdyti, atspindint energetikos sąjungos strategijos ir, kai tinkama, SET plano prioritetus.**

³⁶ Turi būti užtikrintas nuoseklumas su prevencinių veiksmų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planais pagal Reglamentą dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 [parengtas pagal pasiūlymą COM(2016) 52], taip pat pasirengimo valdyti riziką planais pagal Reglamentą dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2005/89/EB [parengtas pagal pasiūlymą COM(2016) 862].

Nustatydamos pirmiau nurodytus pagrindinius uždavinius, tikslus ir veiksmus, valstybės narės gali remtis esamomis nacionalinėmis strategijomis arba planais, kurie yra suderinti su Sąjungos teisės aktais.

5 straipsnis

Valstybių narių veiksmų didinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį nustatymas

1. Nustatydamos savo veiksmus, kuriais užtikrinama 2030 m. ir paskutiniais vėlesnių nacionalinių planų laikotarpių metais pasiektina atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, palyginti su bendru suvartojamu galutinės energijos kiekiu, pagal 4 straipsnio a punkto 2 papunkčio i papunktį, valstybės narės atsižvelgia į:
 - a) [naujos redakcijos Direktyvoje 2009/28/EB, parengtoje pagal pasiūlymą COM(2016) 767] numatytas priemonės,
 - b) priemonės, priimtas norint pasiekti energijos vartojimo efektyvumo tikslą, patvirtintą pagal Direktyvą 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 761],
 - c) **kai tinkama**, kitas atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimo skatinimo valstybėse narėse ir Sąjungos lygmeniu priemonės ir
 - d) **bet kokias svarbias** aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimui, tokias kaip, *inter alia*:
 - i) teisingas vartojimo pasiskirstymas Europos Sąjungoje,
 - ii) ekonominės **salygos ir** potencialas, **įskaitant BVP vienam gyventojui, ir ekonomiškai efektyvaus vartojimo potencialas**,

- iii) geografinės, **aplinkos** ir gamtinės kliūtys, įskaitant tokias kliūtis nesujungtose zonose ir regionuose, []
- iv) valstybių narių sujungimo elektros energijos linijomis mastas **ir**
- v) **ankstyvos pastangos, kaip apibrėžta 2 straipsnio 19 punkte.**

Valstybė narė gali savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nurodyti, į kokias svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimui, ji atsižvelgė.

2. Valstybės narės bendromis jėgomis užtikrina, kad iki 2030 m. Sąjungoje iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos dalis sudarytų bent 27 proc. bendro suvartojamo galutinės energijos kiekio.

6 straipsnis

Valstybių narių veiksmų didinant energijos vartojimo efektyvumą nustatymas

1. Nustatydamos 2030 m. ir paskutiniaisiais vėlesnių nacionalinių planų laikotarpių metais pasiektiną orientacinį nacionalinį energijos vartojimo efektyvumą pagal 4 straipsnio b punkto 1 papunktį, valstybės narės **atsižvelgia į tai []**, kad 2020 m. Sąjungoje [] **turi būti** suvartojama ne daugiau kaip 1 483 mln. tne pirminės energijos ir **(arba)** ne daugiau kaip 1 086 mln. tne galutinės energijos, o 2030 m. – ne daugiau kaip 1 321 mln. tne pirminės energijos ir **(arba)** ne daugiau kaip 987 mln. tne galutinės energijos pirmuoju dešimties metų laikotarpiu [] („Sąjungos 2030 m. [] pagrindinis tikslas, nurodytas Direktyvos 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 761] 1 ir 3 straipsniuose“)[];

Be to, valstybės narės atsižvelgia į:

- a) Direktyvoje 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 761] numatytas priemonės,
- b) kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybėse narėse ir Sąjungos lygmeniu priemonės.

2. Nustatydamos 1 dalyje nurodytus savo veiksmus, valstybės narės gali atsižvelgti į **nacionalines** aplinkybes, turinčias įtakos pirminės ir galutinės energijos suvartojimui, kaip antai, *inter alia*, į:
- a) dar neišnaudotą ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo potencialą,
 - b) bendrojo vidaus produkto raidą ir prognozę,
 - c) energijos importo ir eksporto pokyčius,
 - d) visų [] **mažaanglių** energijos šaltinių plėtojimą, [] [] anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų raidą ir
 - e) išankstinius veiksmus.

Valstybė narė gali savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nurodyti, į kokias svarbias aplinkybes, turinčias įtakos pirminės ir galutinės energijos suvartojimui, ji atsižvelgė.

7 straipsnis

Nacionalinė politika ir priemonės, susijusios su kiekvienu iš penkių energetikos sąjungos aspektų

Vadovaudamosi I priedu, valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose apibūdina pagrindinę esamą (priimtą ir įgyvendinamą) ir planuojamą politiką ir priemones, kuriomis sprendžiami visų pirma nacionaliniame plane užsibrėžti uždaviniai, įskaitant, **kai taikoma**, [] priemonės, **numatytas dėl** regioninio bendradarbiavimo ir tinkamo finansavimo nacionaliniu ir regioniniu mastu.

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų analitinis pagrindas

1. Laikydamosi I priede nustatyto formato ir struktūros, valstybės narės apibūdina kiekvieno iš penkių energetikos sąjungos aspektų, įskaitant energetikos sistemą ir išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį, padėtį, esančią nacionalinio plano pateikimo metu arba grindžiamą naujausia turima informacija. Valstybės narės sudaro ir apibūdina kiekvienam iš penkių energetikos sąjungos aspektų skirtas **[] bent [] plano trukmės laikotarpio** prognozes, paremtas esama (priimta ir įgyvendinama) politika ir priemonėmis. **Kai tinkama ir įmanoma, valstybės narės stengiasi apibūdinti penkiems aspektams skirtas papildomas ilgesnio laikotarpio perspektyvas pasibaigus plano trukmės laikotarpiui.**
2. Valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, remdamosi pačių atliktu nacionalinio ir, kai tinkama, regioninio masto vertinimu, apibūdina:
 - a) planuojamos politikos ir priemonių poveikį energetikos sistemos plėtrai ir išmetamam ir pašalinamam ŠESD kiekiui **[] plano trukmės laikotarpiu ir dešimties metų laikotarpiu po paskutinių plano taikymo metų**, be kita ko, palygindamos jį su 1 dalyje nurodytomis prognozėmis, paremtomis esama (priimta ir įgyvendinama) politika ir priemonėmis;
 - b) **kai tinkama ir tiek, kiek yra įmanoma**, 7 straipsnyje nurodytos ir I priede detaliau apibūdintos planuojamos politikos ir priemonių poveikį makroekonomikai, aplinkai, žinioms ir visuomenei pirmuoju dešimties metų laikotarpiu bent iki 2030 m., be kita ko, palygindamos jį su 1 dalyje nurodytomis prognozėmis, paremtomis esama (priimta ir įgyvendinama) politika ir priemonėmis;

- c) esamos (priimtos ir įgyvendinamos) ir planuojamos politikos ir priemonių sąveiką vienoje politinėje sferoje, taip pat esamos (priimtos ir įgyvendinamos) ir planuojamos politikos ir priemonių sąveiką įvairiose sferose pirmuoju dešimties metų laikotarpiu bent iki 2030 m. Energijos tiekimo saugumo, infrastruktūros ir rinkos integracijos prognozės sietinos su tvirtais energijos vartojimo efektyvumo scenarijais.

3. **Kiek įmanoma, išsami informacija, susijusi su prielaidomis, parametrais ir metodikomis, kuriais buvo naudotasi rengiant scenarijus ir prognozes, skelbiama viešai, atsižvelgiant į statistinių duomenų skelbimo apribojimus ir poreikį laikytis taikytinų konfidencialumo ir duomenų apsaugos taisyklių.**

9 straipsnis

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektai

1. Ne vėliau kaip 2018 m. **gruodžio 31 d. ir po to ne vėliau kaip 2028 m. sausio 1 d.**, o vėliau kas dešimt metų kiekviena valstybė narė parengia ir Komisijai pateikia 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projektą.
2. Vadovaudamasi 28 straipsniu Komisija **per keturis mėnesius nuo plano projekto gavimo dienos** gali valstybėms narėms pateikti rekomendacijų,³⁷ **remdamasi pateiktais planų projektais.**³⁸ [] Tose rekomendacijose []gali būti nagrinėjama:

³⁷ Pastaba: *plg. SESV 288 straipsnį „(...) Rekomendacijos ir nuomonės neturi privalomosios galios.“*

³⁸ Pastaba: kelios valstybės narės paprašė Komisijos reaguojant į nacionalinio plano projektą rekomendaciją (jei reikalinga) pateikti per tam tikrą laikotarpį, kad jos nevėluotų pateikti savo *galutinio* nacionalinio plano. Tačiau Komisija nurodė, kad tam, kad ji galėtų apskaičiuoti pažangą ES lygmeniu (tai galėtų turėti įtakos atskiroms rekomendacijoms), Komisija turi būti gavusi *visų* nacionalinių planų projektus. Reaguodama į šiuos pagrįstus susirūpinimą keliančius klausimus, kuriuos sunku išspręsti šiame straipsnyje, pirmininkaujanti valstybė narė pasiūlė naują 34 konstatuojamosios dalies tekstą.

- a) užsibrėžtų uždavinių, tikslų ir veiksmų mastas siekiant bendromis jėgomis įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius ir visų pirma Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos, [] energijos vartojimo efektyvumo **ir elektros energijos tinklų jungiamųjų linijų pralaidumo tikslus; tai darydama Komisija deramai atsižvelgia į atitinkamos valstybės nurodytas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimui, kaip išdėstyta 5 straipsnio 1 dalies d punkte, ir į atitinkamos valstybės narės nurodytas aplinkybes, turinčias įtakos pirminės ir galutinės energijos suvartojimui, kaip išdėstyta 6 straipsnio 2 dalyje;**
- b) politika ir priemonės, susijusios su valstybių narių ir Sąjungos lygmens uždaviniais, ir kita tarpvalstybinės svarbos politika ir priemonės;
- c) esamos (priimtose ir įgyvendinamos) politikos bei priemonių ir planuojamos politikos bei priemonių, įtrauktų į integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ir skirtų vienam energetikos sąjungos aspektui bei įvairiems jos aspektams, sąveika ir suderinamumas.

3. Valstybės narės baigdamos rengti savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus [] **deramai atsižvelgia į Komisijos rekomendacijas.**

10 straipsnis

Viešos konsultacijos

Nedarant poveikio kitiems Sąjungos teisės reikalavimams, valstybės narės užtikrina, kad visuomenei būtų iš anksto užtikrinamos veiksmingos galimybės dalyvauti rengiant [] **plano** projektą [] **arba galutinį** planą [] (**likus pakankamai laiko iki jo priėmimo**), ir prie Komisijai pateikiamo savo integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto [] **arba galutinio** tokio plano prideda visuomenės nuomonės **arba laikinosios nuomonės** santrauką. Kai taikomos Direktyvos 2001/42/EB nuostatos³⁹, laikoma, kad pagal tą direktyvą rengiamų konsultacijų **dėl projekto** pakanka šiame reglamente nustatytiems įpareigojimams konsultuotis su visuomene įvykdyti.

11 straipsnis

Regioninis bendradarbiavimas

1. Valstybės narės, siekdamos įvykdyti savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose užsibrėžtus tikslus, uždavinius ir veiksmus, bendradarbiauja regionų lygmeniu.
2. Prieš pateikdamos savo integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus Komisijai pagal 9 straipsnio 1 dalį, valstybės narės naudoja regioninio bendradarbiavimo galimybes ir konsultuojasi su kaimyninėmis valstybėmis narėmis ir, **jeigu tai laiko tikslinga planą rengianti valstybė narė**, [] kitomis suinteresuotomis valstybėmis narėmis.

Salų valstybių narių, kurios neturi energetikos tinklų jungčių su kitomis valstybėmis narėmis, atveju tokios konsultacijos vykdomos su tomis kaimyninėmis valstybėmis narėmis, su kuriomis jos turi jūrų sienas.

³⁹ Paaškinimas: pagal Direktyvos 2001/42/EB (Strateginio poveikio aplinkai vertinimo direktyvos) dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo 6 straipsnio 1 dalį reikalaujama vykdyti konsultacijas dėl planų arba programų *projektų*. Komisija pabrėžė, kad jeigu įvyko viešos konsultacijos pagal Direktyvą 2001/42/EB, reikalavimas dėl viešų konsultacijų, kaip apibrėžta 10 straipsnyje, yra įvykdytas.

Valstybėms narėms, su kuriomis konsultuojamasi, turėtų būti skirtas pagrįstas laikotarpis sureaguoti, kurį nustato planą rengianti valstybė narė. Tokių regioninių konsultacijų bent laikinuosius rezultatus valstybės narės pateikia savo integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektuose, prireikus nurodydamos, kaip atsižvelgė į pastabas.

3. **Prireikus** Komisija sudaro palankesnes sąlygas valstybėms narėms bendradarbiauti ir konsultuotis tarpusavyje dėl jai pagal 9 straipsnį pateiktų planų projektų ir baigti juos rengti, **taip pat prireikus teikia orientacines gaires.**
4. Valstybės narės, **rengdamos** savo galutinius integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus **atsižvelgia į** [] kitų valstybių narių pagal 2 ir 3 dalis pateiktas pastabas ir **tuose planuose** paaiškina, kaip į šias pastabas buvo **atsižvelgta** [].
5. 1 dalyje nurodytais tikslais valstybės narės toliau bendradarbiauja regionų lygmeniu, įgyvendindamos savo planuose numatytą **atitinkamą** politiką ir priemones.

12 straipsnis

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų vertinimas

[] **Remdamasi** pagal 3 straipsnį pateiktais integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais ir pagal 13 straipsnį pateiktais atnaujintais tokiais planais, **Komisija** [] visų pirma įvertina, ar:

- a) tikslai, uždaviniai ir veiksmai yra pakankami siekiant bendromis jėgomis įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius, o pirmuoju dešimties metų laikotarpiu visų pirma Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją;
- b) planai atitinka 3–11 straipsnių reikalavimus ir **ar valstybės narės** [] **deramai atsižvelgė į** Komisijos rekomendacijas, pateiktas pagal 28 straipsnį.

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimas

1. Ne vėliau kaip [] 2023 m. **birželio 30 d.**, o vėliau kas dešimt metų kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia paskutinio pateikto integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, nurodyto 3 straipsnyje, atnaujinimo projektą arba Komisijai patvirtina, kad planas tebegalioja.
2. Ne vėliau kaip [] 2024 m. **birželio 30 d.**, o vėliau kas dešimt metų kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia atnaujintą paskutinį pateiktą integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, nurodytą 3 straipsnyje, nebent pagal šio straipsnio 1 dalį yra patvirtinusi, kad planas tebegalioja.
- 3.⁴⁰ **2 dalyje nurodytame atnaujintame plane** valstybės narės iš dalies keičia **savo nacionalinį [] tikslą, uždavinį [] ar veiksmą [] dėl bet kurio iš [] kiekybinių ES tikslų, uždavinių ar veiksmų, kaip išdėstyta 4 straipsnio a ir b dalyse, [] tik turėdamos lygiaverčių arba didesnių [] užmojų, nei buvo užsibrėžusios paskutiniame pateiktame integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane.**
4. Atnaujindamos planus, valstybės narės stengiasi sušvelninti bet kokią neigiamą poveikį aplinkai, išaiškėjusį teikiant integruotas ataskaitas pagal 15–22 straipsnius.

⁴⁰ **Paaikškinimas:** pakeitimais siekiama paaikškinti, kad (nedarant poveikio sektoriniams įpareigojimams pagal ES teisę) valstybės narės gali lanksčiai koreguoti savo *tarpinius tikslus ir t. t. nacionaliniu lygmeniu*, jeigu nesumažinamas jų nacionalinis *bendras tikslas / uždavinys /veiksmas* siekiant „ES pagrindinių tikslų“, kaip nurodyta 4 straipsnio a ir b dalyse, ir jeigu, žinoma, laikomasi sektorių direktyvose nustatytų įpareigojimų.
Pavyzdžiui, valstybė narė galėtų *sumažinti* savo nacionalinius tarpinius tikslus dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos transporto sektoriuje arba dėl saulės energijos, jeigu ji šį sumažinimą kompensuos bent 100 proc., pavyzdžiui, *padidindama* savo nacionalinius tarpinius tikslus dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos šildymo bei vėsinimo sektoriuje ir dėl vėjo energijos.

5. Valstybės narės, rengdamos 2 dalyje nurodytą atnaujintą planą, atsižvelgia į naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, parengtas per Europos semestrą.
6. Atnaujintų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų rengimui ir vertinimui taikoma 9 straipsnio 2 dalyje ir 11 straipsnyje nustatyta tvarka.
- 6a. Jokia šio straipsnio nuostata neužkertamas kelias valstybėms narėms bet kuriuo metu iš dalies keisti ir pritaikyti savo nacionalinę politiką, išdėstytą arba nurodytą jų integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, jeigu tokie pakeitimai ir pritaikymai bus įtraukti į integruotą ataskaitą, kaip numatyta 15 straipsnyje, ir jais bus laikomasi šio straipsnio nuostatų.**

3 SKYRIUS

ILGALAIKĖS IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ KIEKIO MAŽINIMO STRATEGIJOS

14 straipsnis⁴¹

Ilgalaikės išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijos

1. Ne vėliau kaip 2020 m. sausio 1 d., o vėliau kas dešimt metų valstybės narės parengia ir Komisijai pateikia savo ilgalaikės – **[įbent 30 metų]** –išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijas, kuriomis padedama:
 - a) įvykdyti pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą priimtus Sąjungos ir valstybių narių įsipareigojimus mažinti dėl žmogaus veiklos išmetamą ŠESD kiekį ir didinti absorbentais pašalinamą šių dujų kiekį;
 - b) įvykdyti uždavinį užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2°C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad jis neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu;
 - c) pasiekti tikslą ilgainiui sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir didinti absorbentais pašalinamą šių dujų kiekį visuose sektoriuose, laikantis Sąjungos tikslo iki 2050 m. išmetamųjų teršalų kiekį ekonomiškai efektyviu būdu sumažinti 80–95 proc., palyginti su 1990 m. lygiu, atsižvelgiant į būtiną sumažinimą, kurį pagal IPCC reikalavimus turi užtikrinti išsivysčiusių šalių grupė.
2. Ilgalaikės išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijos turi apimti:
 - a) viso išmetamo ŠESD kiekio sumažinimą ir absorbentais pašalinamo jų kiekio padidinimą;

⁴¹ **Paaškinimas: atitinka Klimato stebėsenos mechanizmo reglamento 4 straipsnį.**

- b) išmetamo kiekio sumažinimą ir pašalinamo kiekio padidinimą atskiruose sektoriuose, įskaitant, **be kita ko**, elektros energijos, pramonės, transporto, pastatų (gyvenamųjų ir paslaugų sektoriaus), žemės ūkio, **atliekų** ir žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) sektorius;
 - c) numatomą perėjimo prie mažai ŠESD išmetančios ekonomikos pažangą, įskaitant taršos ŠESD intensyvumą, taršos CO₂ intensyvumą, susietą su bendruoju vidaus produktu, ir susijusių mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų strategijas;
 - d) sąsajas su kitais ilgalaikiais nacionaliniais planais.
3. [] 3 straipsnyje nurodyti integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai [] turi būti suderinti su [] **šiuo straipsnyje nurodytomis ilgalaikėmis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijomis.**
4. Valstybės narės savo ilgalaikes išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijas ir atnaujintas jų redakcijas nedelsdamos paskelbia viešai.

4 SKYRIUS

ATASKAITŲ TEIKIMAS

1 SKIRSNIS

KAS DVEJUS METUS TEIKIAMOS PAŽANGOS ATASKAITOS IR TOLESNI VEIKSMAI

15 straipsnis

Integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos

1. Nedarant poveikio 23 straipsnio taikymui, ne vėliau kaip [] 2023 m. kovo 15 d., o vėliau kas dvejus metus kiekviena valstybė narė informuoja Komisiją apie integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano įgyvendinimo padėtį, pateikdama integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą, apimančią visus penkis pagrindinius energetikos sąjungos aspektus.
2. 1 dalyje nurodytoje ataskaitoje pateikiama ši informacija:
 - a) informacija apie padarytą pažangą įgyvendinant integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytus tikslus, uždavinius bei veiksmus ir įgyvendinant tuo tikslu būtiną politiką ir priemones;
 - b) 18–12 straipsniuose nurodyta informacija ir, kai tinkama, informacija apie politikos ir priemonių atnaujinimą pagal tuos straipsnius;
 - c) politika bei priemonės ir dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozės pagal 16 straipsnį;

[]

[]

- f) [] kiek įmanoma, kiekybinis politikos ir priemonių, nurodytų integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane, poveikio oro kokybei ir išmetamam [] oro teršalų kiekiui įvertinimas [].
- g) 23 straipsnio 2 dalyje [] nurodytos metinės ataskaitos.

Sąjunga ir valstybės narės UNFCCC sekretariatui teikia kas dvejus metus rengiamas ataskaitas pagal JTBBKKK šalių konferencijos sprendimą 2/CP.17 ir nacionalinius pranešimus pagal UNFCCC 12 straipsnį.

3. Komisija, padedama 37 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Energetikos sąjungos komiteto, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato 1 ir 2 dalyse nurodytos informacijos struktūrą, formatą, techninius duomenis ir teikimo tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 37 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
4. 2 dalies b punkte nurodytos informacijos teikimo ir atnaujinimo dažnumas ir jos mastas nustatomi atsižvelgiant į poreikį užtikrinti pakankamą tikrumą investuotojams.
5. Jei Komisija yra pateikusi rekomendacijų pagal 27 straipsnio 2 arba 3 dalį, atitinkama valstybė narė į savo ataskaitą, nurodytą šio straipsnio 1 dalyje, įtraukia informaciją apie priimtą arba ketinamą priimti ir įgyvendinti politiką ir priemones, kuriomis atsižvelgiama į tas rekomendacijas. **Jei taikytina**, tokia informacija turi apimti išsamų įgyvendinimo tvarkaraštį.

Integruotų ataskaitų dėl ŠESD politikos bei priemonių ir prognozių teikimas⁴²

1. Ne vėliau kaip 2021 m. kovo 15 d., o vėliau kas dvejus metus valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie:
 - a) savo nacionalinę politiką ir priemones **arba priemonių grupę**, nustatytas IV priede, ir
 - b) dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio nacionalines prognozes pagal dujas arba dujų grupes (angliavandeniliai ir perfluorangliavandeniliai), nurodytas III priedo 2 dalyje. Nacionalinėse prognozėse atsižvelgiama į Sąjungos lygmeniu priimtą politiką bei priemones ir įtraukiama V priede nustatyta informacija.
2. Valstybės narės pateikia naujausias turimas prognozes. Jeigu valstybė narė ne vėliau kaip kovo 15 d. kas dvejus metus nepateikia išsamių prognozių įverčių, o Komisija nustato, kad ta valstybė narė negali užpildyti įverčių spragų, nustatytų taikant Komisijos kokybės užtikrinimo ar kokybės kontrolės procedūras, Komisija, konsultuodamasi su ta valstybe nare, gali parengti Sąjungos prognozėms sudaryti reikalingus įverčius.
3. Apie esminius pagal 1 dalį pateiktos informacijos pakeitimus per pirmus ataskaitinio laikotarpio metus valstybės narės praneša Komisijai ne vėliau kaip metų, einančių po ankstesnės ataskaitos pateikimo, kovo 15 d.

⁴² **Paaiškinimas: atitinka Klimato stebėsenos mechanizmo reglamento 13 ir 14 straipsnius.**

4. Valstybės narės viešai elektroniniu būdu paskelbia savo nacionalines prognozes, nurodytas 1 dalyje, ir nacionalinės politikos ir priemonių, kurias taikant įgyvendinama su išmetamo ŠESD kiekio ribojimu susijusi Sąjungos politika, sąnaudų ir poveikio vertinimą, taip pat susijusias pagrindžiamąsias technines ataskaitas. Tose prognozėse ir vertinimuose turėtų būti pateikiami taikytų modelių ir metodinių principų aprašai, apibrėžtys ir pamatinės prielaidos.

17 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl nacionalinių prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų, finansinės ir technologinės paramos besivystančioms šalims ir pajamų iš aukcionų teikimas⁴³

1. Ne vėliau kaip 2021 m. kovo 15 d., o vėliau kas dvejus metus⁴⁴ valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie savo nacionalinius prisitaikymo prie klimato kaitos planus ir strategijas, nurodydamos savo įgyvendintus [] ir planuojamus veiksmus, kuriais palengvinamas prisitaikymas prie klimato kaitos, įskaitant VI priedo 1 dalyje nurodytą informaciją, [] laikydamosi pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą sutartų ataskaitų teikimo reikalavimų.
2. Ne vėliau kaip 2021 m. [] liepos 31 d., o vėliau kasmet (X metai) valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie [] pajamų, kurias valstybė narė gavo aukcione pardavusi apyvartinius taršos leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 1 dalį ir 3d straipsnio 1 ir 2 dalis, naudojimą, įskaitant VI priedo 3 dalyje nurodytą informaciją. []
- 2a. Ne vėliau kaip 2021 m. rugsėjo 30 d., o vėliau kasmet (X metai) valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie paramą besivystančioms šalims, įskaitant VI priedo 2 dalyje nurodytą informaciją, laikydamosi pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą sutartų atitinkamų ataskaitų teikimo reikalavimų.

⁴³ Paaiškinimas: atitinka Klimato stebėsenos mechanizmo reglamento 15 ir 16 straipsnius ir 17 straipsnio b ir c punktus.

⁴⁴ Paaiškinimas: formuluotė „kas dvejus metus“ vartojama atsižvelgiant į Paryžiaus susitarimą, plg. Sprendimo Nr. 1/CP.16 90 punktą.

3. Pagal šį straipsnį Komisijai pateiktas ataskaitas valstybės narės skelbia viešai, **išskyrus VI priedo 2 dalies b punkte nurodytą informaciją.**
4. Komisija, padedama 37 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato pagal **šį straipsnį []** valstybių narių teikiamos informacijos struktūrą, formatą ir teikimo tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 37 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros.

18 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos teikimas

Valstybės narės į integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją:

- a) apie tai, kaip laikantis šių trajektorijų įgyvendinami šie uždaviniai:
 - 1) šalies bendros atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies, palyginti su bendru suvartojamu galutinės energijos kiekiu, kitimo 2021–2030 m. **orientacinė** trajektorija;
 - 2) **numatomos []** atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies, palyginti su bendru suvartojamu galutinės energijos kiekiu, kitimo 2021–2030 m. trajektorijos atskiruose sektoriuose – elektros energijos, šildymo ir vėsinimo ir transporto;
 - 3) **įvertinti veiksmai []** pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas, kurias planuojama naudoti norint pasiekti bendrą ir atskirų sektorių atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies kitimo 2021–2030 m. trajektorijas, įskaitant bendrą numatomą suvartoti galutinės energijos kiekį, išreikštą mln. tne ir suskirstytą pagal technologijas ir sektorius, ir bendrą planuojamąją įrengtąją galią, išreikštą MW ir suskirstytą pagal technologijas ir sektorius;

- 4) **duomenys apie biodegalų dalį, pažangiųjų biodegalų dalį, iš žemės ūkio paskirties žemėje auginamų pagrindinių augalų pagamintų biodegalų dalį ir, jei turima, duomenys** [] apie bioenergijos paklausą, suskirstytą pagal šildymo, elektros energijos ir transporto sektorius, [], ir **duomenys** apie biomasės pasiūlą, suskirstytą pagal žaliavą ir kilmę (skiriant vidaus gamybą ir importą). Jei biomasė gaunama iš miško, **turėtų būti pateiktas** jos šaltinio ir poveikio žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės anglies dioksido absorbentams vertinimas, **kai tik jis turimas**;
- 5) jei [] yra, kitos nacionalinės trajektorijos ir uždaviniai, įskaitant ilgalaikius ir sektorių uždavinius ([] iš biomasės netiekiant šilumos pagamintos elektros energijos dalį, centralizuotam šilumos tiekimui naudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį, atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą pastatuose, miestų, energijos bendruomenių ir vartotojų pasigaminamą atsinaujinančiųjų išteklių energiją);

b) apie tai, kaip įgyvendinama ši politika ir priemonės:

- 1) [] priimta, įgyvendinama ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant vykdomi nacionaliniai veiksmai siekiant privalomo Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo, nurodyti 4 straipsnio a punkto 2 papunkčio i papunktyje, įskaitant konkrečioms sektoriams ir technologijoms skirtas priemones, atliekant specialią [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] 23, 24 ir 25 straipsniuose nustatytų priemonių peržiūrą;
- 2) **jei taikomos**, konkrečios regioninio bendradarbiavimo priemonės;
- 3) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, konkrečios finansinės paramos priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą siekiant skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą elektros energijos, šildymo ir vėsinimo ir transporto sektoriuose;

- 4) konkrečios priemonės, kuriomis vykdomi [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] 15, 16, 17, 18, 21 ir 22 straipsnių reikalavimai;
 - 5) **jei taikomos**, priemonės, kuriomis skatinama naudoti energiją iš biomasės, [] taip pat priemonės, kuriomis užtikrinamas **energijos iš biomasės gamybos ir naudojimo** tvarumas;
 - 6) **taikomos priemonės, kuriomis siekiama didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį šildymo ir vėsinimo ir transporto sektoriuose;**
- c) informaciją, nurodytą VII priedo 1 dalyje.

19 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl energijos vartojimo efektyvumo teikimas

Valstybės narės į integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją:

- a) apie tai, kaip nacionaliniu lygmeniu laikantis šių trajektorijų įgyvendinami šie tikslai ir uždaviniai:
 - 1) **per metus** suvartojamo pirminės ir [] galutinės energijos kiekio kitimo 2021–2030 m. **orientacinė** trajektorija, rodanti, kaip šalyje taupant energiją prisidedama prie Sąjungos 2030 m. tikslo įgyvendinimo, įskaitant taikytą metodiką;
 - 2) [] ilgalaikės [] **viešosios paskirties ir privačių [] gyvenamųjų ir negyvenamųjų** pastatų nacionalinio fondo renovacijos [] **strategijos [] orientaciniai tarpiniai tikslai laikantis Direktyvos 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo 2a straipsnio;**
 - 3) kai tinkama, atnaujinti kiti nacionaliniame plane nustatyti nacionaliniai uždaviniai;

b) apie tai, kaip įgyvendinama ši politika ir priemonės:

- 1) priimta, įgyvendinama ir planuojama politika, priemonės ir programos, kurias taikant bus vykdomi orientaciniai nacionaliniai veiksmai siekiant 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo ir vykdant kitus 6 straipsnyje nurodytus uždavinius, įskaitant planuojamus pastatų energinio naudingumo didinimo veiksmus ir priemones (taip pat ir finansines), priemones, kuriomis išnaudojamas dujų ir elektros energijos infrastruktūros potencialas efektyviai vartoti energiją, ir kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;
- 2) kai tinkama, rinkos priemonės, kuriomis kuriamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo paskatos, įskaitant energijos mokesčius bei rinkliavas ir išmokas, tačiau jomis neapsiribojant;
- 3) nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema ir alternatyvios priemonės pagal Direktyvos 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 761] 7a ir 7b straipsnius ir vadovaujantis šio reglamento II priedu;
- 4) ilgalaikė **viešosios paskirties ir privačių [] gyvenamųjų ir negyvenamųjų** pastatų nacionalinio fondo renovacijos strategija, įskaitant politiką ir priemones, kuriomis skatinama ekonomiškai efektyvi esminė **pastatų [] renovacija, įskaitant esminę pakopinę renovaciją;**
- 5) politika ir priemonės, kuriomis viešajame sektoriuje populiarinamos energetikos paslaugos, ir priemonės, kuriomis šalinamos reglamentavimo ir su reglamentavimu nesusijusios kliūtys, trukdančioms naudotis sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais energijos vartojimo efektyvumo paslaugų modeliais;
- 6) kai tinkama, regioninis bendradarbiavimas energijos vartojimo efektyvumo srityje;

- 7) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, nacionaliniu lygmeniu energijos vartojimo efektyvumo srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, jei taikoma;
- c) informaciją, nurodytą VII priedo 2 dalyje.

20 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl energetinio saugumo teikimas

Valstybės narės į integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją apie tai, kaip įgyvendinami:

- a) nacionaliniai uždaviniai, susiję su energijos šaltinių [] įvairinimu, taip pat su saugyklomis ir reguliavimu apkrova;
- b) **jei taikoma**, nacionaliniai uždaviniai, susiję su priklausomybės nuo energijos importo iš trečiųjų valstybių mažinimu;
- c) nacionaliniai uždaviniai stiprinti gebėjimą imtis veiksmų, jei energijos išteklių, įskaitant dujas ir elektros energiją, tiekimas būtų apribotas arba nutrauktas;
- d) **jei taikoma**, nacionaliniai uždaviniai, susiję su vidaus energijos [] šaltinių naudojimu;
- e) priimta, įgyvendinama ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant sprendžiami a–d punktuose nurodyti uždaviniai;
- f) regioninis bendradarbiavimas įgyvendinant a–d punktuose nurodytus uždavinius ir politiką;
- g) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, nacionaliniu lygmeniu šioje srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, jei taikoma.

Integruotų ataskaitų dėl energijos vidaus rinkos teikimas

1. Valstybės narės į integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją apie tai, kaip įgyvendinami šie uždaviniai ir priemonės:
 - a) elektros energijos tinklų sujungimo mastas, kurį valstybė narė ketina pasiekti 2030 m., atsižvelgdama į elektros energijos tinklų jungiamųjų linijų pralaidumo 15 proc. tikslinį rodiklį;
 - b) pagrindiniai [] elektros energijos ir dujų perdavimo infrastruktūros **projektai**, kurie yra būtini, kad būtų įvykdyti uždaviniai ir tikslai [];
 - c) jei taikoma, numatyti pagrindiniai infrastruktūros projektai, išskyrus bendro intereso projektus;
 - d) **jei taikoma**, su kitais energijos vidaus rinkos aspektais susiję uždaviniai, pavyzdžiui, rinkų integravimas ir susiejimas [];
 - e) **jei taikoma**, nacionaliniai uždaviniai, susiję su energijos nepriteklumi, įskaitant energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių;
 - f) [] **priemonės**, susijusios su elektros energijos sistemos adekvatumo užtikrinimu [];
 - g) priimta, įgyvendinama ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant sprendžiami a–f punktuose nurodyti uždaviniai;

- h) regioninis bendradarbiavimas įgyvendinant a–g punktuose nurodytus uždavinius ir politiką;
 - i) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, nacionaliniu lygmeniu energijos vidaus rinkos srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, jei taikoma;
 - j) priemonės, kuriomis didinamas energetikos sistemos lankstumas energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių atžvilgiu, įskaitant einamosios paros rinkų susiejimą ir tarp sisteminio balansavimo rinkų plėtrą.
2. Pagal 1 dalį valstybių narių teikiama informacija turi būti suderinta su nacionalinės reguliavimo institucijos teikiama ataskaita, nurodyta [naujos redakcijos Direktyvos 2009/72/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 864] 59 straipsnio 1 dalies h punkte ir Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies e punkte, ir, kai tinkama, turi būti ja grindžiama.

22 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo teikimas

Valstybės narės į [] integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją apie tai, kaip įgyvendinami šie uždaviniai ir priemonės:

- a) **jei taikoma**, nacionaliniai uždaviniai ir politika, kuriais SET plano uždaviniai ir politika įgyvendinami nacionalinėmis aplinkybėmis;
- b) nacionaliniai uždaviniai, susiję su visomis [] valdžios sektoriaus ir, **jei esama**, privačiojo sektoriaus [] išlaidomis mokslinių tyrimų ir inovacijų, susijusių su [] **mažo ŠESD kiekio energijos technologijomis**, srityje, taip pat su technologijų sąnaudomis ir veiksmingumo didinimu;

- c) jei taikytina, nacionaliniai uždaviniai, apimantys tikslus ilgainiui (2050 m.) įdiegti technologijas, kuriomis mažinama pramonės sektorių, kuriuose suvartojama daug energijos ir išmetama daug anglies dioksido, priklausomybė nuo iškastinio kuro, ir, kai tinkama, technologijas, skirtas susijusio anglies dioksido transportavimo, naudojimo ir laikymo infrastruktūrai;
- d) nacionaliniai uždaviniai palaipsniui atsisakyti energijos subsidijų, **ypač tų, kurios turi neigiamą poveikį klimato politikai**;
- e) priimta, įgyvendinama ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant sprendžiami b ir c punktuose nurodyti uždaviniai;
- f) bendradarbiavimas su kitomis valstybėmis narėmis įgyvendinant b–d punktuose nurodytus uždavinius ir politiką, be kita ko, politikos ir priemonių koordinavimą [] SET plano **kontekste**, pvz., mokslinių tyrimų programų ir bendrų programų derinimą;
- g) kai tinkama, nacionaliniu lygmeniu šioje srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą.

2 SKIRSNIS

METINIŲ ATASKAITŲ TEIKIMAS

23 straipsnis

Metinių ataskaitų teikimas⁴⁵

1. Ne vėliau kaip 2021 m. [] **liepos 31 d.**, o vėliau kasmet (X metai) valstybės narės pateikia Komisijai:
 - a) savo tarpinės X-1 metų ŠESD apskaitos duomenis;
 - b) informaciją, nurodytą Direktyvos 2009/119/EB 6 straipsnio 2 dalyje;
 - c) informaciją, nurodytą Direktyvos 2013/30/ES IX priedo 3 punkte, vadovaujantis tos direktyvos 25 straipsniu.

⁴⁵ **Paaiškinimas: atitinka Klimato stebėsenos mechanizmo reglamento 7 ir 8 straipsnius.**

Taikydama a punktą, Komisija, remdamasi valstybių narių pateiktais tarpinės ŠESD apskaitos duomenimis arba, jei valstybė narė iki tos datos savo apskaitos duomenų nepateikė, pačios atliktais skaičiavimais, kasmet sudaro Sąjungos tarpinės ŠESD apskaitos ataskaitą. Komisija kasmet iki rugsėjo 30 d. šią informaciją paskelbia viešai.

2. Pradedant nuo 2023 m., ne vėliau kaip kiekvienų (X) **ataskaitinių** metų sausio 15 d. valstybės narės nustato ir Komisijai pateikia preliminarinius, o ne vėliau kaip kovo 15 d. – galutinius ŠESD apskaitos duomenis, įskaitant ŠESD ir apskaitos informaciją, išvardytą III priede. Į galutinių ŠESD apskaitos duomenų ataskaitą įtraukiama ir išsami naujausia nacionalinės apskaitos ataskaita. **Gavusi ataskaitas Komisija per tris mėnesius 37 straipsnyje nurodytam Klimato kaitos komitetui pateikia III priedo 1 dalies n punkte nurodytą informaciją.**
3. Ne vėliau kaip kiekvienų metų balandžio 15 d. valstybės narės nacionalinės apskaitos duomenis, apimančius Komisijai pagal šio straipsnio 2 dalį pateiktą informaciją apie galutinius ŠESD apskaitos duomenis, pateikia UNFCCC sekretariatui. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis Komisija kasmet surenka Sąjungos ŠESD apskaitos duomenis, parengia Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitą ir ne vėliau kaip balandžio 15 d. pateikia juos JTBBKKK sekretariatui.
4. 2027 m. ir 2032 m. ne vėliau kaip sausio 15 d. ir ne vėliau kaip kovo 15 d. valstybės narės pateikia Komisijai atitinkamai preliminarinius ir galutinius nacionalinės apskaitos duomenis, parengtus savo LULUCF apskaitai, kuria remiantis rengiamos atitikties ataskaitos pagal Reglamento [] [LULUCF] 12 straipsnį.

[]⁴⁶

⁴⁶ Pastaba: 4a dalis buvo perkelta į naujo 2a skirsnio 23a straipsnį.

5. Komisijai pagal 36 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus, kuriais:
- a) iš dalies keičiama III priedo 2 dalis, į ŠESD sąrašą įtraukiant arba iš jos išbraukiant chemines medžiagas, **vadovaujantis atitinkamais UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtais sprendimais;**
 - b) papildomas šis reglamentas patvirtinant visuotinio atšilimo potencialo vertes ir nustatant apskaitos gaires, taikomas vadovaujantis atitinkamais UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtais sprendimais.
6. Komisija, **padedama 37 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto,** priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato valstybių narių pagal 1 dalį teikiamų tarpinės ŠESD apskaitos duomenų, pagal 2 dalį teikiamų ŠESD apskaitos duomenų ir pagal Reglamento [] [LULUCF] 5 ir 12 straipsnius teikiamų į apskaitą įtraukto išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio duomenų struktūrą, techninius elementus, formatą ir teikimo tvarką. Siūlydama šiuos įgyvendinimo aktus Komisija atsižvelgia į tos informacijos stebėjimo ir teikimo tvarkaraščius pagal UNFCCC arba Paryžiaus susitarimą ir atitinkamus UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus, siekdama užtikrinti, kad Sąjunga, kaip UNFCCC ir Paryžiaus susitarimo šalis, laikytųsi savo informacijos teikimo įsipareigojimų. Tuose įgyvendinimo aktuose taip pat nurodomi Komisijos ir valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo ir veiklos koordinavimo rengiant Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitą terminai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 37 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2A SKIRSNIS

ATASKAITŲ DĖL 2020 M. TIKSLŲ TEIKIMAS

23a straipsnis

Ataskaitų dėl 2020 m. tikslų teikimas

Ne vėliau kaip 2022 m. balandžio 30 d. valstybės narės Komisijai praneša apie 2020 m. nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų įgyvendinimą, pateikdamos šio reglamento VII priedo 2 dalyje nurodytą informaciją, ir apie nacionalinių bendrųjų atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies rodiklį 2020 m., kaip nustatyta Direktyvos 2009/28/EB redakcijoje, kuri galios 2020 m. gruodžio 31 d., įgyvendinimą, pateikdama šią informaciją:

- a) atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį pagal (elektros energijos, šildymo ir vėsinimo, transporto) sektorius ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrą dalį 2020 m.;
- b) informaciją apie priemones, kurių imtasi siekiant 2020 m. nacionalinių atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslų, įskaitant priemones, susijusias su paramos schemomis, kilmės garantijomis ir administracinių procedūrų supaprastinimu;
- c) energijos iš biodegalų ir skystųjų bioproductų, pagamintų iš javų bei kitų krakmolingų augalų, cukrų ir aliejinių augalų, dalį, palyginti su suvartojamu energijos kiekiu transporto sektoriuje;
- d) energijos iš biodegalų, pagamintų iš Direktyvos 2009/28/EB redakcijos, kuri galios 2020 m. gruodžio 31 d., IX priedo A dalyje išvardytų žaliavų ir kitų degalų, dalį, palyginti su suvartojamu energijos kiekiu transporto sektoriuje.

3 SKIRSNIS

ATASKAITŲ TEIKIMO PLATFORMA

24 straipsnis

Ataskaitų teikimo e. platforma

1. Komisija sukuria internetinę ataskaitų teikimo platformą, kad Komisija ir valstybės narės galėtų lengviau keistis informacija ir būtų skatinamas valstybių narių bendradarbiavimas.
2. Internetinei platformai pradėjus veikti, valstybės narės naudodamosi ja teikia Komisijai šiame skyriuje nurodytas ataskaitas.

5 SKYRIUS

SUVESTINIS PAŽANGOS IR POLITINIŲ PRIEMONIŲ SIEKiant UŽTIKRINTI SĄJUNGOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMĄ VERTINIMAS IR STEBĖJIMAS

25 straipsnis

Pažangos vertinimas

1. Ne vėliau kaip 2021 m. spalio 31 d., o vėliau kas dvejus metus Komisija, visų pirma remdamasi integruotomis nacionalinėmis energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitomis, kita pagal šį reglamentą pateikta informacija, rodikliais ir Europos statistikos duomenimis, jei tokių turima, įvertina:
 - a) pažangą, Sąjungos mastu padarytą siekiant įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius, įskaitant Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslus pirmuoju dešimties metų laikotarpiu, visų pirma siekiant įvykdyti visus Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslus;
 - b) pažangą, kurią kiekviena valstybė narė padarė vykdydama savo tikslus, uždavinius ir veiksmus ir įgyvendindama savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytą politiką ir priemones;
 - c) remdamasi valstybių narių pagal 23 straipsnį pateiktais išmetamųjų teršalų duomenimis, bendrą aviacijos poveikį pasaulio klimatui, įskaitant poveikį, kurį daro ne CO₂, o kiti išmetamieji teršalai, ar jų padarinius, ir atitinkamais atvejais tą vertinimą patobulina remdamasi mokslo pasiekimais ir oro eismo duomenimis.

2. Atlikdama 1 dalyje nurodytą vertinimą atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje, Komisija įvertina pažangą, padarytą siekiant atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies, palyginti su Sąjungos bendru suvartojamu galutinės energijos kiekiu, remiantis **orientacine []** trajektorija, pagal **kurią** 2020 m. ši dalis turėtų sudaryti 20 proc., **2023 m. ir 2025 m. turėtų pasiekti bendro atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies padidėjimo tarp Sąjungos 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo ir Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo bent atitinkamai 22,5 proc. ir 40 proc. atskaitos taškus**, o 2030 m. būtų pasiektas bent 27 proc. **Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas.**
3. Atlikdama 1 dalyje nurodytą vertinimą energijos vartojimo efektyvumo srityje, Komisija įvertina pažangą, padarytą siekiant 6 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto bendro tikslo, kad 2030 m. Sąjungos mastu būtų suvartojama ne daugiau kaip 1 321 mln. tne pirminės energijos ir 987 mln. tne galutinės energijos.

Komisija vertinimą atlieka tokiais etapais:

- a) išnagrinėja, ar 2020 m. pasiektas Sąjungos užsibrėžtas tikslas suvartoti ne daugiau kaip 1 483 mln. tne pirminės energijos ir ne daugiau kaip 1 086 mln. tne galutinės energijos;
- b) įvertina, ar valstybių narių pažanga rodo, kad visoje Sąjungoje einama tinkama linkme siekiant pirmoje pastraipoje nurodyto 2030 m. energijos suvartojimo lygio, atsižvelgdama į informacijos, kurią valstybės narės pateikė savo integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose, vertinimą;
- c) naudojami būsimų energijos vartojimo Sąjungoje ir atskirose šalyse tendencijų modeliavimo ir kitos papildomos analizės rezultatai;
- d) **deramai atsižvelgia į valstybių narių nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nurodytas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos pirminės ir galutinės energijos suvartojimui, kaip išdėstyta 6 straipsnio 2 dalyje.**

- 3a. Kalbant apie energijos vidaus rinką, atlikdama 1 dalyje nurodytą vertinimą Komisija taip pat įvertina pažangą, padarytą siekiant elektros energijos tinklų sujungimo masto, kurį valstybė narė ketina pasiekti 2030 m.**
4. Ne vėliau kaip 2021 m. spalio 31 d., o vėliau kasmet Komisija, visų pirma remdamasi pagal šį reglamentą pateikta informacija, įvertina, ar Sąjunga ir jos valstybės narės padarė pakankamą pažangą vykdydamos⁴⁷:
- a) įsipareigojimus pagal UNFCCC 4 straipsnį ir Paryžiaus susitarimo 3 straipsnį, išdėstytus per UNFCCC šalių konferenciją arba UNFCCC šalių konferenciją, kuri kartu yra ir Paryžiaus susitarimo šalių susirinkimas, priimtuose sprendimuose;
 - b) įpareigojimus, nustatytus Reglamento [] [ESR] 4 straipsnyje ir Reglamento [] [LULUCF] 4 straipsnyje;
 - c) uždavinius, užsibrėžtus integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane siekiant įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius, o pirmuoju dešimties metų laikotarpiu – 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslus.
5. Ne vėliau kaip 2019 m. spalio 31 d., o vėliau kas ketverius metus Komisija įvertina, kaip įgyvendinama Direktyva 2009/31/EB.
6. Atlikdama vertinimą Komisija turėtų atsižvelgti į naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, parengtas per Europos semestrą.
7. Komisija pagal šį straipsnį atlikto vertinimo ataskaitą įtraukia į energetikos sąjungos būklės ataskaitą, nurodytą 29 straipsnyje.

⁴⁷ **Paaiškinimas: atitinka Klimato stebėsenos mechanizmo reglamento 21 straipsnį.**

26 straipsnis

Tolesni veiksmai nustačius neatitikčių pagrindiniams energetikos sąjungos uždaviniams []

[] Remdamasi pagal 25 straipsnį atliktu vertinimu, Komisija valstybei narei, kurios politikos pokyčiai neatitinka pagrindinių energetikos sąjungos uždavinių, pateikia rekomendacijų pagal 28 straipsnį.

[]

27 straipsnis

Reagavimas į nepakankamus integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų užmojus ir nepakankamą pažangą įgyvendinant Sąjungos energetikos ir klimato politikos tikslus ir uždavinius

1. Jei, remdamasi savo atliktu integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų vertinimu pagal 9 straipsnį arba atnaujintų galutinių planų projektų vertinimu pagal 13 straipsnį, Komisija padaro išvadą, kad valstybių narių tikslai, uždaviniai ir veiksmai yra nepakankami, kad bendromis jėgomis būtų įvykdyti energetikos sąjungos uždaviniai, ji gali atskiroms valstybėms narėms pateikti nekiekybines⁴⁸ rekomendacijas padidinti jų užmojus integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektuose ir atnaujintų planų projektuose, siekiant užtikrinti pakankamo lygio bendrus užmojus.

⁴⁸ Pastaba: žr. naują tekstą 34 konstatuojamojoje dalyje.

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje Komisija savo vertinime kaip objektyvius kriterijus taiko 5 straipsnio 1 dalies d punkto i–v papunkčiuose išvardytas svarbias aplinkybes, kartu deramai atsižvelgdama į visas kitas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimui, kurias valstybė narė yra nurodžiusi pagal 5 straipsnio 1 dalies d punktą. Komisija, padedama 37 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Energetikos sąjungos komiteto, priima įgyvendinimo aktus, pagal kuriuos, aktyviai konsultuojantis su valstybėmis narėmis ir remiantis šiais objektyviais kriterijais, būtų nustatyta atitinkama metodika. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 37 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

[]

- 1a.** Jei, remdamasi savo atliktu integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų ir atnaujintų tokių planų vertinimu pagal 12 straipsnį, Komisija padaro išvadą, kad nacionaliniuose planuose arba atnaujintuose tokiuose planuose nustatyti tikslai, uždaviniai ir veiksmai yra nepakankami, kad bendromis jėgomis būtų įvykdyti energetikos sąjungos uždaviniai, o pirmuoju dešimties metų laikotarpiu – visų pirma Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslai, ji **pasiūlo []** priemonės **ir pasinaudoja atitinkamais įgaliojimais** Sąjungos lygmeniu, siekdama užtikrinti tų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą bendromis jėgomis. Kalbant apie atsinaujinančiųjų išteklių energiją, tokiomis priemonėmis atsižvelgiama į valstybių narių nacionaliniuose planuose ir atnaujintuose tokiuose planuose nustatytus veiksmus siekiant Sąjungos 2030 m. tikslo.

[]

2. Jei, remdamasi savo vertinimu pagal 25 straipsnio 1 dalies b punktą, Komisija padaro išvadą, kad valstybė narė daro nepakankamą pažangą vykdydama savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities plane nustatytus tikslus, uždavinius ir veiksmus arba įgyvendindama politiką ir priemones, ji tai valstybei narei pateikia rekomendacijų pagal 28 straipsnį.
- 2a. Pateikdama [] rekomendacijas **atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje**, Komisija atsižvelgia į 5 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytas svarbias aplinkybes. Komisija taip pat atsižvelgia į atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus, dėl kurių priimtas galutinis investicinis sprendimas arba kuriems buvo skirta parama pagal atitinkamą paramos schemą, su sąlyga, kad šie projektai bus pradėti vykdyti 2021–2030 m. laikotarpiu ir turės didelės įtakos valstybės narės nacionaliniams veiksams.
3. Jei, remdamasi suvestiniu valstybių narių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų vertinimu pagal 25 straipsnio 1 dalies a punktą ir prireikus kitais informacijos šaltiniais, Komisija padaro išvadą, kad esama rizikos, jog Sąjunga neįgyvendins energetikos sąjungos uždavinių, o pirmuoju dešimties metų laikotarpiu – visų pirma Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos, ji, norėdama sumažinti tokią riziką, gali visoms valstybėms narėms pateikti rekomendacijų pagal 28 straipsnį. Prireikus Komisija, be šių rekomendacijų, [] **pasiūlo priemones ir pasinaudoja atitinkamais įgaliojimais** Sąjungos lygmeniu, siekdama visų pirma užtikrinti Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslų įgyvendinimą. [] **ES priemonių imamasi tik tuo atveju, jei 4 dalyje numatytų nacionalinių priemonių nepakanka, kad būtų pasiekti ES tikslai atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje.**

4. Kalbant apie atsinaujinančiųjų išteklių energijos sritį, jei Komisija, [] remdamasi savo ne vėliau kaip **2025 m. ir 2027 m. atliktu** vertinimu pagal 25 straipsnio 1 ir 2 dalis [], padaro išvadą, kad 25 straipsnio 2 dalies [] nurodytos Sąjungos **orientacinės trajektorijos atskaitos taškai** bendromis jėgomis **2023 m. ir 2025 m.**⁴⁹ nebuvo pasiekti, **valstybės narės, [] kurios 2023 m. arba 2025 m. nepasiekė savo nacionalinių atskaitos taškų, kaip nurodyta 4 straipsnio a dalies 2 punkto i papunktyje**, ne vėliau kaip **atitinkamai 2026 m. ir 2028 m.** užtikrina, kad [] **atotrūkis, palyginti su Sąjungos orientacine trajektorija 2023 m. arba 2025 m., būtų [] pašalintas įgyvendinant** papildomas priemones, pavyzdžiui.;
- d) taikant [] **nacionalines** priemones atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimui didinti;
 - a) pakoreguojant atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį šildymo ir vėsinimo sektoriuje, nustatytą [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] 23 straipsnio 1 dalyje;
 - b) pakoreguojant atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį transporto sektoriuje, nustatytą [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] 25 straipsnio 1 dalyje;
 - c) skiriant **savanorišką** finansinį įnašą į Sąjungos lygmeniu sukurtą finansavimo [] **mechanizmą**, padedantį įgyvendinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus ir tiesiogiai ar netiesiogiai administruojamą Komisijos.

Tokiomis priemonėmis atsižvelgiama į **Komisijos apsvarstytus aspektus, kaip išdėstyta 2a dalyje []**. Atitinkamos valstybės narės gali pateikti šias priemones, jas įtraukdamos į **15 straipsnyje nurodytą pažangos ataskaitą**.

[]

⁴⁹ Pastaba: žr. naują 35a konstatuojamąją dalį.

4a. Nuo 2021 m. sausio 1 d. kiekvienos valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, palyginti su jos bendru suvartojamu galutinės energijos kiekiu, [] negali būti mažesnė nei bazinė dalis, [] kuri yra lygi jos privalomam nacionaliniam bendrajam atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies rodikliui 2020 m., nustatytam [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] 3 straipsnio 3 dalyje. Jei valstybė narė neužtikrina savo bazinės dalies vertinant per vienų metų laikotarpį, atitinkama valstybė narė per vienus metus imasi papildomų priemonių, pavyzdžiui, išdėstytų 4 dalies a–d punktuose, kad panaikintų šį atotrūkį [].

Laikoma, kad valstybės narės, įvykdžiusios įpareigojimą [...] panaikinti atotrūkį, palyginti su bazine dalimi, laikosi įpareigojimų, nustatytų 4a dalies pirmos pastraipos pirmame sakinyje ir [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] 3 straipsnio 3 dalyje, visą laikotarpį, per kurį atotrūkis susidarė.

Taikant [] 4 dalies pirmos pastraipos c punktą, valstybės narės gali naudoti savo pajamas, gautas pardavus apyvartinius taršos leidimus, vadovaujantis Direktyva 2003/87/EB.

Pagal finansavimo mechanizmą, nurodytą c punkte, konkurso tvarka teikiama parama naujiems elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių projektams Sąjungoje. Tokiuose projektuose laikomasi atitinkamos priimančiojoje valstybėje narėje galiojančios teisės. Valstybės narės pasilieka teisę nuspręsti, ar jos leidžia jų teritorijoje esantiems įrenginiams pasinaudoti finansavimo mechanizmo teikiama parama, ir jeigu taip, kokiomis sąlygomis. Parama gali būti [] teikiama, *inter alia*, kaip priemoka, mokama papildomai prie rinkos kainų, ir ji skiriama projektams, kuriais teikiamas pasiūlymas dėl mažiausios kainos ar priemokos. Kiekvienais metais atsinaujinančiųjų išteklių energija, pagaminta įrenginiuose, kurie finansuojami pagal finansavimo mechanizmą, [] statistiškai paskirstoma dalyvaujančioms valstybėms narėms, atsižvelgiant į jų santykinį finansinį įnašą.

4b. Komisija, padedama 37 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Energetikos sąjungos komiteto, [] priima įgyvendinimo[] aktus, [] kuriuose išdėstomos [] būtinos nuostatos dėl finansavimo **mechanizmo** [], nurodyto 4 dalies c punkte, sukūrimo ir veikimo, **visų pirma:**

- didžiausio priemokos dydžio kiekvieno pasiūlymo atveju apskaičiavimo metodika;
- taikytina konkurso tvarka, įskaitant įgyvendinimo sąlygas ir susijusias sankcijas;
- metodika, skirta apskaičiuoti valstybių narių **finansinius įnašus ir gautą (statistinę) naudą prisidedančioms valstybėms narėms** („paskirstymo raktas“);
- **būtiniausi valstybių narių dalyvavimo reikalavimai, atsižvelgiant į poreikį užtikrinti tiek mechanizmo tęstinumą, garantuojant pakankamą valstybės narės įnašo trukmę, tiek kuo didesnę valstybių narių dalyvavimo lankstumą;**
- **nuostatos, užtikrinančios priimančiųjų valstybių narių dalyvavimą ir jų teikiamą patvirtinimą, ir, prireikus, nuostatos dėl papildomų sistemos kaštų mokesčių.**

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 37 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Jei, nedarant poveikio 3 dalyje nurodytų kitų Sąjungos lygmens priemonių taikymui, energijos vartojimo efektyvumo srityje Komisija, remdamasi savo 2023 m. vertinimu pagal 25 straipsnio 1 ir 3 dalis, padaro išvadą, kad daroma nepakankama pažanga bendromis jėgomis siekiant Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslo, nurodyto 25 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje, iki 2024 m. ji [] **pasiūlo priemones ir pasinaudoja atitinkamais įgaliojimais Sąjungos lygmeniu**, be nustatytųjų Direktyvoje 2010/31/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 765] ir Direktyvoje 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 761], siekdama užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos [] 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslai. Tokiomis papildomomis priemonėmis gali būti didinamas visų pirma energijos vartojimo efektyvumas:
- a) gaminių – pagal Direktyvą 2010/30/ES ir Direktyvą 2009/125/EB,
 - b) pastatų – pagal Direktyvą 2010/31/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 765] ir Direktyvą 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 761];
 - c) transporto sektoriuje.

28 straipsnis

Komisijos rekomendacijos valstybėms narėms ir kartotinis dialogas su jomis

1. Komisija, siekdama užtikrinti, kad būtų pasiekti energetikos sąjungos tikslai, prireikus pateikia valstybėms narėms rekomendacijų. **Komisija viešai paskelbia savo rekomendacijas.**

2. Kai šiame reglamente daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomi šie principai:
- a) **Komisija atsižvelgia į reikšmingus politikos ir rinkos pokyčius;**
 - b) atitinkama valstybė narė [] **deramai** atsižvelgia į rekomendacijas, laikydamasi valstybių narių tarpusavio ir Sąjungos ir valstybių narių tarpusavio solidarumo principo;
 - c) valstybė narė savo kitų metų, einančių po metų, kuriais buvo pateiktos rekomendacijos, integruotoje nacionalinėje energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitoje išdėsto, kaip [] **deramai** į rekomendacijas [].
 - d) rekomendacijos turėtų papildyti naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, parengtas per Europos semestrą.

29 straipsnis

Energetikos sąjungos būklės ataskaita

1. Kasmet ne vėliau kaip spalio 31 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia energetikos sąjungos būklės ataskaitą.
2. Energetikos sąjungos būklės ataskaitoje, be kitų dalykų, turi būti šie elementai:
 - a) pagal 25 straipsnį atliktas vertinimas;
 - b) kai tinkama, rekomendacijos pagal 28 straipsnį;
 - c) anglies dioksido rinkos, nurodytos Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 5 dalyje, veikimas, įskaitant informaciją apie Direktyvos 2003/87/EB taikymą, nurodytą tos pačios direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje;

- d) kas dvejus metus, **pradedant 2023 m.** – Sąjungos bioenergijos tvarumo ataskaita, apimanti VIII priede nurodytą informaciją;
- e) kas dvejus metus – ataskaita dėl savanoriškų schemų, dėl kurių Komisija priėmė sprendimą pagal [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] 27 straipsnio 4 dalį, apimanti šio reglamento IX priede nurodytą informaciją;
- f) [naujos redakcijos Direktyvos 2009/72/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 864] taikymo bendros pažangos ataskaita pagal tos direktyvos 69 straipsnį;
- g) Direktyvos 2009/73/EB taikymo bendros pažangos ataskaita pagal tos direktyvos 52 straipsnį;
- h) bendra energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų, nurodytų Direktyvos 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 761] 7a **ir 7b** straipsniuose, taikymo pažangos ataskaita;
- i) bendra valstybių narių pažangos kuriant visuotinę veikiančią energijos rinką ataskaita;
- j) faktinė degalų kokybė įvairiose valstybėse narėse ir geografinis degalų, kuriuose didžiausias sieros kiekis neviršija 10 mg/kg, paplitimas, siekiant pateikti degalų kokybės duomenų įvairiose valstybėse narėse, pateiktų pagal Direktyvą 98/70/EB, apžvalgą;
- k) kiti energetikos sąjungos įgyvendinimui svarbūs klausimai, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių paramą.

29a straipsnis
Politinė valdymo stebėseną

Tarybai bus pristatomi ir joje aptariami atitinkami valdymo sistemos ciklo etapai.

Taryba kasmet įvertins Sąjungos ir valstybių narių padarytą pažangą visais energetikos ir klimato politikos aspektais, nustatytais nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose.

6 SKYRIUS

NACIONALINĖS IR SĄJUNGOS SISTEMOS, SUSIJUSIOS SU ŠESD IŠMETIMU IR PAŠALINAMU ABSORBENTAIS

30 straipsnis

Nacionalinės ir Sąjungos apskaitos sistemos⁵⁰

1. Ne vėliau kaip 2021 m. sausio 1 d. valstybės narės sukuria, tvarko ir nuolat tobulina nacionalines apskaitos sistemas, kurių paskirtis – įvertinti dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamą ir absorbentais pašalinamą šio reglamento III priedo 2 dalyje nurodytą ŠESD kiekį ir užtikrinti ŠESD apskaitos parengimą laiku, jos skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos už apskaitą atsakingos valdžios institucijos galėtų susipažinti su šio reglamento X priede nurodyta informacija, naudotąsi ataskaitų teikimo sistemomis, nustatytomis pagal Reglamento (ES) Nr. 517/2014 20 straipsnį, kad būtų galima patobulinti nacionalinėje ŠESD apskaitoje pateikiamo fluorintų dujų kiekio skaičiavimą, ir galėtų atlikti metines atitikties patikras, nurodytas šio reglamento III priedo 1 dalies i ir j punktuose.

⁵⁰ **Paaiškinimas: atitinka Klimato stebėsenos mechanizmo reglamento 5, 6 ir 9 straipsnius.**

3. Sukuriama Sąjungos apskaitos sistema siekiant užtikrinti nacionalinės apskaitos parengimą laiku, jos skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą Sąjungos ŠESD apskaitos atžvilgiu. Komisija tvarko, prižiūri ir nuolat tobulina tą sistemą, kuri apima šiuos veiksmus: kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės programų sudarymą, kokybės tikslų nustatymą, apskaitos kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės plano rengimą, Sąjungos apskaitos ataskaitai sudaryti reikalingų išmetamųjų teršalų įverčių apskaičiavimo procedūras pagal šio straipsnio 5 dalį ir 31 straipsnyje nurodytas peržiūras.
4. Komisija atlieka pradinę valstybių narių pagal 23 straipsnio 2 dalį pateiktų preliminarinių ŠESD apskaitos duomenų tikslumo patikrą. Tos patikros rezultatus valstybėms narėms ji perduoda per šešias savaites po pateikimo termino. Valstybės narės galutinę X-2 metų apskaitos ataskaitą pateikia ne vėliau kaip kovo 15 d. ir kartu pateikia atsakymus į aktualius klausimus, iškeltus per pradinę patikrą.
5. Jeigu valstybė narė iki kovo 15 d. nepateikia apskaitos duomenų, reikalingų Sąjungos apskaitos ataskaitai sudaryti, Komisija, konsultuodamasi ir glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkama valstybe nare, gali parengti įverčius valstybės narės pateiktiems duomenims papildyti. Tuo tikslu Komisija naudoja taikytinas nacionalinių ŠESD apskaitos ataskaitų rengimo gaires.
6. Komisija, **padedama 37 straipsnio 1 dalyje nurodyto Klimato kaitos komiteto, [] priima [] įgyvendinimo aktus []**, kuriais nustatomos taisyklės, reglamentuojančios su nacionalinėmis apskaitos sistemomis susijusios informacijos turinį, struktūrą, formatą ir teikimo tvarką, ir nacionalinių [] apskaitos sistemų sukūrimo, tvarkymo ir veikimo reikalavimai. **Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 37 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.** Rengdama tokius aktus Komisija atsižvelgia į atitinkamus UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus.

- 6a. Komisija pagal 36 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas, nustatant taisykles dėl Sąjungos apskaitos sistemos sukūrimo, tvarkymo ir veikimo reikalavimų. Rengdama tokius aktus Komisija atsižvelgia į atitinkamus UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus.**

31 straipsnis

Apskaitos ataskaitų peržiūra⁵¹

1. 2027 m. ir 2032 m. Komisija atlieka nuodugnią valstybių narių pagal šio reglamento 23 straipsnio 3 dalį pateiktų nacionalinės apskaitos duomenų peržiūrą, kad galėtų stebėti, kaip valstybės narės mažina arba riboja išmetamą ŠESD kiekį pagal Reglamento [] [ESR] 4, 9 ir 10 straipsnius, mažina išmetamą teršalų kiekį ir didina absorbentais pašalinamą jų kiekį pagal Reglamento [] [LULUCF] 4 ir 12 straipsnius ir įgyvendina kitus išmetamo ŠESD kiekio mažinimo arba ribojimo tikslus, nustatytus Sąjungos teisės aktuose. Tame procese visapusiškai dalyvauja valstybės narės.
2. 1 dalyje nurodyta nuodugni peržiūra apima:
 - a) patikras, kuriomis siekiama patikrinti pateiktos informacijos skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą;
 - b) patikras, kuriomis siekiama nustatyti atvejus, kai apskaitos duomenys yra parengti nesilaikant UNFCCC rekomendacinių dokumentų arba Sąjungos taisyklių;
 - c) patikras, kuriomis siekiama nustatyti atvejus, kai LULUCF apskaita atliekama nesilaikant UNFCCC rekomendacinių dokumentų arba Sąjungos taisyklių;
 - d) atitinkamais atvejais būtinų atitinkamų techninių pataisų apskaičiavimą konsultuojantis su valstybėmis narėmis.

⁵¹ **Paaiškinimas: atitinka Klimato stebėsenos mechanizmo reglamento 19 straipsnį.**

3. Komisija, **padedama 37 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto**, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas nuodugnios peržiūros, įskaitant šio straipsnio 2 dalyje nustatytas užduotis, tvarkaraštis ir atlikimo tvarka ir užtikrinamas tinkamas konsultavimasis su valstybėmis narėmis dėl peržiūros išvadų. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 37 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
4. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriame nustato bendrą atitinkamais metais išmestą teršalų kiekį, gaunamą remiantis kiekvienos valstybės narės apskaitos duomenimis, pataisytais baigus peržiūrą, suskirstytą į išmetamųjų teršalų duomenis, svarbius Reglamento [] [ESR] 9 straipsnio taikymui, ir išmetamųjų teršalų duomenis, nurodytus šio reglamento III priedo 1 dalies c punkte, taip pat nustato bendrą išmetamą kiekį ir bendrą pašalinamą kiekį, svarbius Reglamento [] [LULUCF] 4 straipsnio taikymui.
5. Kiekvienos valstybės narės duomenys, įregistruoti pagal Reglamento [] [LULUCF] 13 straipsnį sukurtuose registruose praėjus lygiai [] [] **keturiems mėnesiams** po įgyvendinimo akto, priimto pagal šio straipsnio 4 dalį, paskelbimo dienos, įskaitant tokių duomenų pakeitimus dėl to, kad ta valstybė narė naudoja lankstumo priemonėmis pagal Reglamento [] [LULUCF] 11 straipsnį, naudojami atitikties Reglamento [] [LULUCF] 4 straipsniui patikrai atlikti.
6. Kiekvienos valstybės narės duomenys, įregistruoti pagal Reglamento [] [ESR] 11 straipsnį sukurtuose registruose praėjus lygiai [] **dviem mėnesiams** po to, kai buvo atlikta atitikties Reglamentui [] [LULUCF] patikra, nurodyta šio straipsnio 5 dalyje, naudojami atitikties patikrai pagal Reglamento [] [ESR] 9 straipsnį 2021 m. ir 2026 m. atlikti. Atitikties patikra pagal Reglamento [] [ESR] 9 straipsnį kiekvienais 2022–2025 m. ir 2027–2030 m. laikotarpių metais atliekama praėjus lygiam vienam mėnesiui po ankstesnių metų atitikties patikros termino. Patikra apima tokių duomenų pakeitimus dėl to, kad ta valstybė narė naudoja lankstumo priemonėmis pagal Reglamento [] [ESR] 5, 6 ir 7 straipsnius.

Nacionalinės ir Sąjungos politikos, priemonių ir prognozių sistemos⁵²

1. Ne vėliau kaip 2021 m. sausio 1 d. valstybės narės ir Komisija pradeda naudoti atitinkamai nacionalines ir Sąjungos sistemas politikos ir priemonių ataskaitoms teikti ir dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozių ataskaitoms teikti, jas tvarko ir nuolat tobulina. Tos sistemos apima atitinkamas valstybėse narėse ir Sąjungoje nustatytas institucines, teisine ir procedūrinę politikos vertinimo ir dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozių rengimo priemones.
2. Valstybės narės ir Komisija siekia užtikrinti, kad 16 straipsnyje nurodyta informacija apie politiką ir priemones, taip pat dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozių informacija, įskaitant informaciją apie duomenų, metodų ir modelių naudojimą ir taikymą, kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės veiklos įgyvendinimą bei jautrumo analizę, būtų pateikiama laiku ir būtų skaidri, tiksli, nuosekli, palyginama ir išsami.
3. Komisija, **padedama 37 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto**, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato informacijos apie nacionalines ir Sąjungos politikos, priemonių ir prognozių sistemas struktūrą, formatą ir teikimo tvarką pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis ir 16 straipsnį. Siūlydama tokius aktus Komisija atsižvelgia į atitinkamus UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus, taip pat į informacijos teikimo reikalavimus, dėl kurių susitarta tarptautiniu mastu, ir į tos informacijos stebėjimo ir teikimo tvarkaraščius. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 37 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

⁵² **Paaškinimas: atitinka Klimato stebėsenos mechanizmo reglamento 12 straipsnį.**

Registrų sukūrimas ir tvarkymas

1. [] Valstybės narės **ir Sąjunga** sukuria ir prižiūri registrus, kuriuose vykdoma tiksli apskaita, susijusi su nacionaliniu lygmeniu nustatytais įpareigojančiais veiksmais pagal Paryžiaus susitarimo 4 straipsnio 13 dalį ir tarptautiniu lygmeniu perduotais švelninimo rezultatais pagal to susitarimo 6 straipsnį.
2. Sąjunga ir valstybės narės gali tvarkyti savo registrus kaip bendrą sistemą, kartu su viena arba daugiau kitų valstybių narių.
3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų registrų duomenys pateikiami pagal Direktyvos 2003/87/EB 20 straipsnį paskirtam vyriausiajam administratoriui.
4. Komisija pagal 36 straipsnį [..] **priima** deleguotuosius aktus, kad vadovaujantis šio straipsnio 1 dalimi būtų sukurti 1 dalyje nurodyti Sąjungos ir valstybių narių registrai ir taip būtų užtikrintas reikiamas techninis atitinkamų UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtų sprendimų įgyvendinimas.

⁵³ **Paaiškinimas: atitinka Klimato stebėsenos mechanizmo reglamento 10 straipsnį.**

7 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS IR PARAMA

34 straipsnis

Valstybių narių ir Sąjungos bendradarbiavimas⁵⁴

1. Valstybės narės ir Sąjunga visapusiškai bendradarbiauja ir koordinuoja savo veiksmus vykdydamos šiame reglamente nustatytus įpareigojimus, visų pirma susijusius su:
 - a) integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų rengimu, tvirtinimu, pateikimu ir vertinimu pagal 9–12 straipsnius;
 - b) 15 straipsnyje nurodytų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų ir 23 straipsnyje nurodytų metinių ataskaitų įrengimu, tvirtinimu, pateikimu ir vertinimu;
 - c) Komisijos rekomendacijų teikimu ir jų įgyvendinimu pagal 9 straipsnio 2 ir 3 dalis, 15 straipsnio 5 dalį, 26 straipsnio 1 dalį ir 27 straipsnio 2 ir 3 dalis;
 - d) Sąjungos ŠESD apskaitos duomenų rinkimu ir Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitos parengimu pagal 23 straipsnio 3 dalį;
 - e) Sąjungos nacionalinio pranešimo pagal UNFCCC 12 straipsnį rengimu ir kas dvejus metus teikiamos Sąjungos ataskaitos pagal UNFCCC organų priimtą Sprendimą 2/CP.17 arba vėlesnius atitinkamus sprendimus rengimu;
 - f) peržiūros ir atitikties užtikrinimo procedūromis pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą, laikantis taikomų sprendimų pagal UNFCCC, taip pat su 31 straipsnyje nurodyta Sąjungos procedūra, kurią taikant atliekama valstybių narių ŠESD apskaitos ataskaitų peržiūra;

⁵⁴ **Paaiškinimas: atitinka Klimato stebėsenos mechanizmo reglamento 23 straipsnį.**

- g) patikslinimais, padarytais atlikus 31 straipsnyje nurodytą peržiūrą, arba kitais UNFCCC sekretariatui pateiktų ar teiktinų apskaitos duomenų ir apskaitos ataskaitų pakeitimais;
 - h) Sąjungos tarpinės ŠESD apskaitos duomenų rinkimu pagal 23 straipsnio 1 dalies a punktą ir 23 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą.
2. Komisija valstybėms narėms jų prašymu gali teikti techninę pagalbą, susijusią su šiame reglamente nustatytais įpareigojimais.

35 straipsnis

Europos aplinkos agentūros vaidmuo⁵⁵

Europos aplinkos agentūra, vadovaudamasi savo metine darbo programa, padeda Komisijai vykdyti veiklą, susijusią su priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu ir energijos vartojimo efektyvumu, siekiant laikytis 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25, 29, 30, 31, 32 ir 34 straipsnių. Prireikus ji padeda:

- a) kaupti valstybių narių teikiamą informaciją apie politiką, priemones ir prognozes;
- b) vykdyti valstybių narių pateiktos informacijos apie prognozes ir politiką bei priemones kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės procedūras;
- c) rengti valstybių narių nepateiktų duomenų apie prognozes įverčius arba papildyti Europos Komisijos turimus įverčius;
- d) kaupti energetikos sąjungos būklės ataskaitai, kurią rengia ir Europos Parlamentui bei Tarybai teikia Komisija, reikalingus duomenis, jei juos galima paimti iš Europos statistikos ir jie atitinka laikotarpį;

⁵⁵ **Paaiškinimas: atitinka Klimato stebėsenos mechanizmo reglamento 24 straipsnį.**

- e) platinti pagal šį reglamentą surinktą informaciją, taip pat tvarkyti ir atnaujinti valstybių narių klimato kaitos švelninimo politikos ir priemonių duomenų bazę ir Europos prisitaikymo prie klimato kaitos platformą, susijusią su klimato kaitos poveikiu, klimato kaitos pažeidžiamumu bei prisitaikymu prie klimato kaitos;
- f) vykdyti Sąjungos ŠESD apskaitos rengimo kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės procedūras;
- g) rinkti Sąjungos ŠESD apskaitos duomenis ir parengti Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitą;
- h) rengti nacionalinėje ŠESD apskaitoje nepateiktų duomenų įverčius;
- i) atlikti 31 straipsnyje nurodytą peržiūrą;
- j) rinkti Sąjungos tarpinės ŠESD apskaitos duomenis.

8 SKYRIUS

DELEGAVIMAS

36 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 3 straipsnio 4 dalyje, 23 straipsnio 5 dalyje, [], 30 straipsnio 6a dalyje ir 33 straipsnio 4 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui [nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. 3 straipsnio 4 dalyje, 23 straipsnio 5 dalyje, [], 30 straipsnio 6a dalyje ir 33 straipsnio 4 dalyje nurodytus įgaliojimus Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą, Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 3 straipsnio 4 dalį, 23 straipsnio 5 dalį, 27 straipsnio 4 dalį, 30 straipsnio 6a dalį ir 33 straipsnio 4 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

9 SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37 straipsnis

Energetikos sąjungos ir Klimato kaitos komitetai⁵⁶

1. Komisijai padeda:

a) [] Energetikos sąjungos komitetas ir

b) **Klimato kaitos komitetas.**

Šie komitetai – tai [] komitetai, apibrėžti Reglamente (ES) Nr. 182/2011 [].

2. **Klimato kaitos** komitetu [] **atkuriamas** pagal Sprendimo 93/389/EEB 8 straipsnį, Sprendimo Nr. 280/2004/EB 9 straipsnį ir Reglamento (ES) Nr. 525/2013 26 straipsnį įsteigtas komitetas. Nuorodos į komitetą, įsteigtą pagal tuos teisės aktus, suprantamos kaip nuorodos į komitetą, įsteigtą pagal šį reglamentą.

2a. **Komitetai rengia bendrus posėdžius, kai to prireikia atsižvelgiant į temą, kad aptartų bendrus veiksmus, užtikrintų politikos nuoseklumą ir siektų kuo didesnės sinergijos tarp sektorių.**

3. Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

⁵⁶ Pastaba: tekste (15 straipsnio 3 dalis, 17 straipsnio 4 dalis, 23 straipsnio 6 dalis, 27 straipsnio 1 dalis, 27 straipsnio 4b dalis, 30 straipsnio 6 dalis, 31 straipsnio 3 dalis, 32 straipsnio 3 dalis) kiekvieno įgaliojimo atveju paaiškinta, pateikiant konkrečią nuorodą, kuris iš dviejų komitetų turi *balsuoti*, remdamasis lapkričio 30 d. delegacijų pateiktomis preliminarėmis pastabomis. Taip pat primenama, kad valstybės narės gali nuspręsti, kurie ekspertai joms atstovaus komitete, ir kad kiekvienas komitetas pagal savo darbo tvarkos taisykles gali nuspręsti surengti bendrą posėdį su kitu komitetu, todėl svarstymai (*bet ne balsavimas*) būtų bendri.

38 straipsnis

Peržiūra

Komisija ne vėliau kaip 2026 m. vasario 28 d., o vėliau kas penkerius metus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie šio reglamento įgyvendinimą, jo naudą energetikos sąjungos ir veiksmų klimato kaitos srityje valdymui, pažangą siekiant 2030 m. klimato ir energetikos sričių tikslų ir papildomų energetikos sąjungos tikslų, taip pat ilgalaikių Paryžiaus susitarimo tikslų. Be to, Komisija pateikia ataskaitą apie [] šio reglamento planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo nuostatų derėjimą su kitais Sąjungos teisės aktais ar būsimais sprendimais, susijusiais su UNFCCC ir Paryžiaus susitarimu. Komisija prireikus gali teikti pasiūlymus.

Komisija išnagrinėja visų pokyčių poveikį IPCC gairių ar UNFCCC metodikos, naudojamos rengiant nacionalines ŠESD apskaitos ataskaitas, pakeitimo atžvilgiu, dėl ko susidaro didesnis nei 1 % skirtumas visame valstybės narės išmetamame šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekyje, kiek tai aktualu [ESR 4 straipsnio tikslais], ir gali patikslinti valstybių narių metines išmetamųjų teršalų kvotas, kaip numatyta [ESR 4 straipsnyje].

39 straipsnis

Direktyvos 94/22/EB pakeitimai

Direktyva 94/22/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 8 straipsnio 2 dalis išbraukiama.
- 2) 9 straipsnis išbraukiamas.

40 straipsnis

Direktyvos 98/70/EB pakeitimai

Direktyva 98/70/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 8 straipsnio 4 dalies antras sakinys išbraukiamas.
- 2) 7a straipsnio 1 dalies trečios pastraipos a punktas pakeičiamas taip:

„bendrą patiektų kiekvienos rūšies degalų ar energijos kiekį; ir“;

- 3) 7a straipsnio 2 dalies pirmas sakinys pakeičiamas taip:

„Valstybės narės reikalauja, kad tiekėjai kuo laipsniškiau ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. 10 proc. sumažintų tiekiamo kuro ir energijos būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energijos vienetui, palyginti su Tarybos direktyvos (ES) 2015/652 II priede nustatytu kuro standartiniu baziniu lygiu.“

41 straipsnis

Direktyvos 2009/31/EB pakeitimas

Direktyvos 2009/31/EB 38 straipsnio 1 dalis išbraukiama.

42 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 663/2009 pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 663/2009 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 27 straipsnio 1 ir 3 dalys išbraukiamos.
- 2) 28 straipsnis išbraukiamas.

43 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 715/2009 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 715/2009 29 straipsnis išbraukiamas.

44 straipsnis

Direktyvos 2009/73/EB pakeitimai

Direktyva 2009/73/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 5 straipsnis išbraukiamas.
- 2) 52 straipsnis pakeičiamas taip:

„52 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Komisija stebi ir peržiūri šios direktyvos taikymą ir kaip Reglamento [Nr. XX/20XX] [šio reglamento] 29 straipsnyje nurodytos energetikos sąjungos būklės ataskaitos priedą Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia bendros pažangos ataskaitą.“

45 straipsnis

Tarybos direktyvos 2009/119/EB pakeitimas

Tarybos direktyvos 2009/119/EB 6 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Ne vėliau kaip kiekvienų metų [] **liepos 31 d.**⁵⁷ kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia paskutinės prieš tai einančių kalendorinių metų dienos atsargų registro suvestinę kopiją, nurodytą 1 dalyje, kurioje nurodomi bent į registrą įtrauktų privalomųjų atsargų, kurios yra toje valstybėje narėje, kiekiai ir pobūdis.“

46 straipsnis

Direktyvos 2010/31/ES pakeitimai

Direktyva 2010/31/ES iš dalies keičiama taip:

- 1) Į Direktyvos 2010/31/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016) 765] 2a straipsnį įterpiama tokia 4 dalis:

„4. 1 dalyje nurodyta ilgalaikė strategija pateikiama Komisijai kaip integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, teikiamo pagal Reglamento [Nr. XX/20XX] [šio reglamento] 3 straipsnį, dalis.“

- 2) 5 straipsnio 2 dalies antros pastraipos sakinyse „Šią ataskaitą galima įtraukti į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus“ išbraukiamas.
- 3) 9 straipsnio 5 dalis pakeičiama taip:

⁵⁷ **Pastaba: metinių ataskaitų pateikimo terminas pagal 23 straipsnį.**

„Teikdama Reglamento [Nr. XX/20XX] [šio reglamento] 29 straipsnyje nurodytą energetikos sąjungos būklės ataskaitą Komisija kas dvejus metus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia valstybių narių padarytos pažangos didinant beveik nulinės energijos pastatų skaičių ataskaitą. Remdamasi šia pranešta informacija, Komisija parengia veiksmų planą ir pagal Reglamento [Nr. XX/20XX] [šio reglamento] 27 ir 28 straipsnius prireikus siūlo rekomendacijas ir priemones, kaip didinti tokių pastatų skaičių, ir skatina pasinaudoti ekonomiškai naudingo esamų pastatų transformavimo į beveik nulinės energijos pastatus geriausios praktikos pavyzdžiais.“

- 4) 10 straipsnio 2 ir 3 dalys išbraukiamos.

47 straipsnis

Direktyvos 2012/27/ES pakeitimai

Direktyva 2012/27/ES iš dalies keičiama taip:

- 1) 4 straipsnio paskutinė pastraipa išbraukiama.
- 2) 18 straipsnio 1 dalies e punktas išbraukiamas.
- 3) 24 straipsnio 1, **3**, [] 4 ir 11 dalys išbraukiamos.
- 3a) 24 straipsnio 2 dalis išbraukiama.⁵⁸**
- 4) XIV priedas išbraukiamas.

⁵⁸ Pastaba: plg. 52 straipsnį.

48 straipsnis

Direktyvos 2013/30/ES pakeitimas

Direktyvos 2013/30/ES 25 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės, teikdamos metines ataskaitas pagal Reglamento [Nr. XX/20XX] [šio reglamento] 23 straipsnį, kasmet praneša Komisijai IX priedo 3 punkte nurodytą informaciją.“

49 straipsnis

Tarybos direktyvos (ES) 2015/652 pakeitimai

Tarybos direktyva (ES) 2015/652 iš dalies keičiama taip:

1) I priedo 2 dalies 2, 3, 4 ir 7 punktai išbraukiami.

1a) 5 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„Kasmet ne vėliau kaip gruodžio 31 d. valstybės narės pateikia Komisijai prieš tai einančių kalendorinių metų duomenis, susijusius su Direktyvos 98/70/EB 7a straipsnio dalies laikymusi, kaip nustatyta šios direktyvos III priede.“

2) III priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punktas pakeičiamas taip:

„1. Valstybės narės turi pateikti 3 punkte nurodytus duomenis. Šiuos duomenis reikia pateikti apie visų rūšių kurą ir energiją, tiekiamus kiekvienos valstybės narės rinkai. Kai kelių rūšių biodegalai maišomi su iškastiniu kuru, turi būti pateikiami duomenys apie kiekvienos rūšies biodegalus.“;

b) 3 punkto e ir f papunkčiai išbraukiami.

3) IV priedas iš dalies keičiamas taip:

a) išbraukiamos šios informacijos teikimo siekiant pranešamų duomenų nuoseklumo formos:

„Kilmė. Pavieniai tiekėjai“,

„Kilmė. Jungtiniai tiekėjai“,

„Pirkimo vieta“;

b) 8 ir 9 pastabos dėl formos išbraukiamos.

50 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 panaikinamas nuo 2021 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į 51 straipsnyje nustatytas pereinamojo laikotarpio nuostatas. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal XI priede pateiktą atitikties lentelę.

51 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Nukrypstant nuo šio reglamento 50 straipsnio, Reglamento (ES) Nr. 525/2013 7 straipsnis ir 17 straipsnio 1 dalies a ir d punktai toliau taikomi ataskaitoms, kuriose pateikiami pagal tuos straipsnius reikalaujami 2018, 2019 ir 2020 m. duomenys.

Reglamento (ES) Nr. 525/2013 19 straipsnis toliau taikomas peržiūrint 2018, 2019 ir 2020 m. ŠESD apskaitos duomenis.

Reglamento (ES) Nr. 525/2013 22 straipsnis toliau taikomas teikiant pagal tą straipsnį reikalaujamą ataskaitą.

52 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

33 straipsnis, 46 straipsnio 2–4 dalys ir 47 straipsnio 3–4 dalys , **ir 48 straipsnis** taikomi nuo 2021 m. sausio 1 d.⁵⁹

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

⁵⁹ Pastaba: atsižvelgiant į 47 straipsnio pritaikymą, vėl įrašytas originalus tekstas.

BENDRIEJI INTEGRUOTO NACIONALINIO ENERGETIKOS IR KLIMATO SRITIES VEIKSMŲ PLANO PRINCIPAI

1 dalis

*Bendrieji **plano** principai*

A SKIRSNIS. NACIONALINIS PLANAS	
1. PLANO APŽVALGA IR RENGIMO PROCESAS	
1.1. Santrauka	i. Politinis, ekonominis, aplinkos apsaugos ir visuomeninis plano kontekstas ii. [] Strategija, [] susijusi su penkiais energetikos sąjungos aspektais iii. Pagrindinių plano tikslų, politikos ir priemonių apžvalgos lentelė
1.2. Dabartinės politikos situacijos apžvalga	i. Su nacionaliniu planu susijęs nacionalinės ir ES energetikos sistemos bei politikos kontekstas ii. Dabartinė energetikos ir klimato politika ir priemonės, [] susijusios su penkiais energetikos sąjungos aspektais iii. Pagrindiniai tarpvalstybinės reikšmės klausimai iv. Nacionalinės energetikos ir klimato politikos įgyvendinimo administracinė struktūra
1.3. Konsultacijos ir nacionalinių bei ES subjektų dalyvavimas, konsultacijų bei dalyvavimo rezultatai	i. Parlamento dalyvavimas ii. Vietinių ir regioninių valdžios institucijų dalyvavimas iii. Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant socialinius partnerius, ir pilietinės visuomenės įtraukimas iv. Konsultacijos su kitomis valstybėmis narėmis v. Kartotinis procesas su Europos Komisija
1.4. Regioninis bendradarbiavimas rengiant planą	i. Su kitomis valstybėmis narėmis bendrai arba koordinuotai planuojami elementai ii. Paaiškinimas, kaip plane atsižvelgiama į regioninį bendradarbiavimą

2. NACIONALINIAI UŽDAVINIAI IR TIKSLAI, SUSIJĘ SU ŠIAIS DALYKAIS:

2.1. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo aspektas

2.1.1. ŠESD išmetimas ir šalinimas []⁶⁰

- i. **4 straipsnio a dalies 1 punkte išdėstyti elementai []**
- ii. Jei taikoma, kiti nacionaliniai uždaviniai ir tikslai, atitinkantys įgyvendinamas ilgalaikes išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijas. Jei taikoma, kiti uždaviniai ir tikslai, įskaitant sektorių tikslus [].

2.1.2. Atsinaujinančiųjų išteklių energija []

- i. **4 straipsnio a dalies 2 punkte išdėstyti elementai []**
- ii. []
- iii. **Numatomos [] atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies, palyginti su bendru suvartojamu galutinės energijos kiekiu, kitimo 2021–2030 m. trajektorijos** atskiruose sektoriuose: elektros energijos, šildymo ir vėsinimo ir transporto
- iv. **[] įvertinti veiksmai []** pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas, kurias valstybė narė planuoja naudoti, kad pasiektų bendrą ir atskirų sektorių atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies kitimo 2021–2030 m. trajektorijas, įskaitant bendrą numatomą suvartoti galutinės energijos kiekį, suskirstytą pagal technologijas ir sektorius (mln. tonų naftos ekvivalentu, tne), ir bendrą planuojamą įrengtąją galią, (padalytą iš naujojo ir techniškai pertvarkyto pajėgumo), išreikštą MW ir suskirstytą pagal technologijas ir sektorius
- v. **[] Jei yra, numatomos** bioenergijos paklausos, išskaidytos pagal šildymo, elektros energijos ir transporto sektorius, taip pat biomasės pasiūlos, išskirstytos pagal žaliavą ir kilmę (atskiriant vidaus gamybą ir importą), trajektorijos. Jei biomasė gaunama iš miško, jos šaltinio ir poveikio žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės anglies dioksido absorbentams vertinimas, **jei turima.**
- vi. **Jei yra [],** kitos nacionalinės trajektorijos ir uždaviniai, įskaitant ilgalaikius ir sektorių uždavinius, pavyzdžiui, [...] centralizuotam šilumos tiekimui naudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį, atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą pastatuose, atsinaujinančiųjų išteklių energiją, kurią sau pasigamina miestai, energijos bendruomenės ir vartotojai⁶¹

⁶⁰ Pagal 14 straipsnį turi būti užtikrinamas nuoseklumas su ilgalaikėmis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijomis.

⁶¹ **Pastaba: pirmininkaujanti valstybė narė prašo delegacijų apsvarstyti galimybę iii, iv, v ir vi punktus perkelti į B skirsnį „Analitinis pagrindas“.**

2.2. Energijos vartojimo efektyvumo aspektas [] i. 4 straipsnio b dalyje išdėstyti elementai [] ii. Jei taikoma, kiti nacionaliniai uždaviniai, įskaitant ilgalaikius arba strategijų ir sektorių uždavinius, ir nacionaliniai uždaviniai tokiose srityse, kaip antai energijos vartojimo efektyvumas šildymo bei vėsinimo ir transporto sektoriuose
Energetinio saugumo aspektas i. 4 straipsnio c dalyje išdėstyti elementai [] ia. Jei taikytina, nacionaliniai uždaviniai, susiję su didesniu energijos šaltinių ir tiekimo iš trečiųjų valstybių įvairinimu, saugyklomis ir reguliavimu apkrova; ii. Jei taikoma, nacionaliniai uždaviniai, susiję su priklausomybės nuo energijos importo iš trečiųjų valstybių mažinimu iii. [] iv. Jei taikoma, nacionaliniai uždaviniai, susiję su nacionalinių vidaus energijos šaltinių naudojimu []

2.3. Energijos vidaus rinkos aspektas	
2.3.1.	Elektros energijos tinklų sujungimo mastas []
i.	4 straipsnio d dalyje išdėstytas elementas
2.3.2.	Energijos perdavimo infrastruktūra
i.	Pagrindiniai [] elektros energijos ir dujų perdavimo infrastruktūros projektai , kurie yra būtini, kad būtų įvykdyti uždaviniai ir tikslai [];
ii.	Jei taikoma, numatyti pagrindiniai infrastruktūros projektai, išskyrus bendro intereso projektus ⁶²
2.3.3.	Rinkų integravimas
i.	Su kitais energijos vidaus rinkos aspektais susiję nacionaliniai uždaviniai, pavyzdžiui, rinkų integravimas ir susiejimas, įskaitant terminus, iki kurių uždaviniai turi būti išspręsti
ii.	Nacionaliniai uždaviniai, susiję su elektros energijos sistemos adekvatumo užtikrinimu, taip pat su energetikos sistemos lankstumu energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių atžvilgiu, įskaitant terminus, iki kurių, uždaviniai turi būti išspręsti
iii.	Jei taikoma, nacionaliniai uždaviniai , susiję su energijos vartotojų apsauga ir mažmeninės energetikos sektoriaus konkurencingumo gerinimu
2.3.4.	Energijos nepriteklis
	Jei taikoma, nacionaliniai uždaviniai , susiję su energijos nepriteklumi, įskaitant terminus, iki kurių uždaviniai turi būti išspręsti
2.4. Mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo aspektas	
i.	[] Nacionaliniai viešųjų ir, kai esama , privačių mokslinių tyrimų ir inovacijų, susijusių su energetikos sąjunga, uždaviniai ir finansavimo tikslai, jei dera, įskaitant terminus, iki kurių uždaviniai turi būti įvykdyti; []
ii.	Kai tinkama, nacionaliniai uždaviniai, įskaitant tikslus ilginiui [] diegti mažo anglies dioksido kiekio technologijas, kuriomis, be kitų dalykų, mažinama pramonės sektorių, kuriuose suvartojama daug energijos ir išmetama daug anglies dioksido, priklausomybė nuo iškastinio kuro, ir, jei taikoma, technologijas, skirtas anglies dioksido transportavimo ir laikymo infrastruktūrai
iii.	Jei taikoma, nacionaliniai tikslai , susiję su konkurencingumu

⁶² Pagal 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 (OL L 115, 2013 4 25, p. 39).

3. POLITIKA IR PRIEMONĖS

3.1. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo aspektas

3.1.1. ŠESD išmetimas ir šalinimas []

- i. Politika ir priemonės, kuriomis siekiama 2.1.1 punkte nurodyto Reglamentu [] [ESR] nustatyto tikslo, taip pat politika ir priemonės, kuriomis laikomasi Reglamento [] [LULUCF] reikalavimų; tokia politika ir priemonės apima visus pagrindinius sektorius, kuriuose išmetamos ŠESD, ir sektorius, kuriuose turi būti gerinamas šalinimas, o įgyvendinant tokią politiką ir priemones turi būti orientuojamasi į ilgalaikę viziją ir tikslą [] sukurti mažo **išmetamųjų teršalų** kiekio [] technologijų ekonomiką ir subalansuoti išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekius pagal Paryžiaus susitarimą
- ii. **Kai aktualu**, regioninis bendradarbiavimas šioje srityje
- iii. Jei taikoma, nedarant poveikio valstybės pagalbos taisyklėms, nacionaliniu lygmeniu šioje srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant ES paramą ir ES lėšų naudojimą

3.1.2. Atsinaujinančiųjų išteklių energija []

- i. Politika ir priemonės, skirtos įgyvendinti nacionalinius veiksmus siekiant 2030 m. privalomo ES lygmens atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo ir pokyčius pagal trajektorijas, kaip **nurodyta 4 straipsnio a dalies 2 punkte, ir, jei taikoma ar esama, elementai**, nurodyti 2.1.2 punkte, įskaitant konkrečioms sektoriams ir technologijoms skirtas priemones⁶³
- ii. **Kai tinkama**, konkrečios regioninio bendradarbiavimo priemonės, taip pat, **neprivalomai**, tikėtinas energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių perviršis, kurį galima perduoti kitoms valstybėms narėms, kad būtų įgyvendinti 2.1.2 punkte nurodyti nacionaliniai veiksmai ir trajektorijos
- iii. Konkrečios finansinės paramos priemonės, **kai taikoma**, įskaitant ES paramą ir ES lėšų naudojimą, kuriomis elektros energijos, šildymo ir vėsinimo, taip pat transporto sektoriuose skatinama energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių ir vartojimas
- iv. Konkrečios priemonės, siekiant įsteigti [] **vieną ar kelis kontaktinius punktus**, racionalizuoti administracines procedūras, teikti informaciją ir organizuoti mokymą, taip pat užtikrinti daugiau galių iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos elektros energijos vartotojams ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančioms bendruomenėms
- v. Būtinumo statyti naują centralizuoto šilumos ir vėsumos, pagamintų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, tiekimo infrastruktūrą vertinimas
- vi. **Jei taikoma**, konkrečios priemonės, skirtos skatinti naudoti biomasės energiją, visų pirma sutelkiant naujus biomasės išteklius, atsižvelgiant į:
 - biomasės (ir vietinės, ir importuojamos iš trečiųjų valstybių) turėjimą,
 - kitokį biomasės naudojimą kituose (žemės ūkio ir miškininkystės išteklių) sektoriuose; ir į biomasės gamybos ir naudojimo tvarumo priemones

⁶³ Planuodamos šias priemones valstybės narės turi atsižvelgti į esamų įrenginių eksploatavimo laikotarpio pabaigą ir techninio pertvarkymo galimybes.

3.1.3.	Kiti šio aspekto elementai
i.	Jei taikoma, nacionalinė politika ir priemonės, darančios įtaką ES sektoriui, kuriam taikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS), ir papildomumo bei poveikio ES ATLPS vertinimas
ii.	[]
iii.	Politika ir priemonės, kuriomis siekiama kitų nacionalinių tikslų, jei taikoma
iv.	Politika ir priemonės, kuriomis siekiama mažataršio judumo (įskaitant transporto elektrifikavimą)
3.2. Energijos vartojimo efektyvumo aspektas []	
Planuojama politika, priemonės ir programos, kuriomis bus siekiama nacionalinio orientacinio 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo ir kitų 2.2 punkte nurodytų tikslų, įskaitant planuojamas priemones ir instrumentus (taip pat ir finansinius), kuriais didinamas pastatų energinis naudingumas, visų pirma:	
i.	energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos ir alternatyvios priemonės pagal Direktyvos 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016)761] 7a ir 7b straipsnius ir [(rengiamos pagal II priedą)],
ii.	ilgalaikė nacionalinio viešosios paskirties ir privačių [] gyvenamųjų ir [] negyvenamųjų pastatų fondo renovacijos strategija [] ⁶⁴ []
iii.	politikos ir priemonių, kuriomis viešajame sektoriuje populiarinamos energetikos paslaugos, ir priemonių, kuriomis šalinamos reglamentavimo ir su reglamentavimu nesusijusios kliūtys, trukdančioms naudotis sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais energijos vartojimo efektyvumo paslaugų modeliais, aprašymas ⁶⁵
iv.	kita planuojama politika, priemonės ir programos, kuriomis bus siekiama nacionalinio orientacinio 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo ir kitų 2.2 punkte nurodytų tikslų (pavyzdžiui, priemonės, kuriomis populiarinami viešųjų įstaigų pastatų pavyzdžiai ir <i>viešasis pirkimas vadovaujantis efektyvaus energijos vartojimo kriterijais</i> , priemonės, kuriomis skatinamas energijos vartojimo auditas ir populiarinamos energijos naudojimo vadybos sistemos ⁶⁶ , vartotojų informavimo bei mokymo priemonės ⁶⁷ ir kitos priemonės, kuriomis skatinamas efektyvus energijos vartojimas ⁶⁸),
v.	priemonių, kuriomis išnaudojamas dujų ir elektros energijos infrastruktūros energijos vartojimo efektyvumo potencialas, aprašymas ⁶⁹
vi.	regioninis bendradarbiavimas šioje srityje, jei taikoma;
vii.	šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant ES paramą ir ES lėšų naudojimą

⁶⁴ Pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016)765].

⁶⁵ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 18 straipsnį.

⁶⁶ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 8 straipsnį.

⁶⁷ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 12 ir 17 straipsnius.

⁶⁸ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 19 straipsnį.

⁶⁹ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 15 straipsnio 2 dalį.

3.3. Energetinio saugumo aspektas⁷⁰	
i.	Politika ir priemonės, susijusios su 2.3 punkte [] išdėstytais elementais⁷¹
ii.	Regioninis bendradarbiavimas šioje srityje
iii.	Jei taikoma, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant ES paramą ir ES lėšų naudojimą
3.4. Energijos vidaus rinkos aspektas⁷²	
3.4.1. Elektros energijos infrastruktūra	
i.	Politika ir priemonės, kuriomis siekiama [] tikslinio tinklų jungiamųjų linijų pralaidumo rodiklio, kaip nustatyta 4 straipsnio d dalyje
ii.	Regioninis bendradarbiavimas šioje srityje ⁷³
iii.	Jei taikoma, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant ES paramą ir ES lėšų naudojimą
3.4.2. Energijos perdavimo infrastruktūra	
i.	Politika ir priemonės, susijusios su 2.4.2 punkte [] išdėstytais elementais , įskaitant, jei taikoma, konkrečias bendro intereso projektų ir kitų esminių infrastruktūros projektų įgyvendinimo priemones
ii.	Regioninis bendradarbiavimas šioje srityje ⁷⁴
iii.	Jei taikoma, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant ES paramą ir ES lėšų naudojimą
3.4.3. Rinkų integravimas	
i.	Politika ir priemonės, susijusios su 2.4.3 punkte [] išdėstytais elementais
ii.	Jei taikoma, priemonės , kuriomis didinamas energetikos sistemos lankstumas energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių atžvilgiu, įskaitant einamosios paros rinkų susiejimą ir tarpsteminio balansavimo rinkų plėtrą
iii.	[]
iv.	[] Politika ir priemonės , kuriomis saugomi vartotojai, ypač pažeidžiami ir, kai taikoma , energijos nepriteklių patiriantys vartotojai, ir gerinamas konkurencingumas bei užginčijimo teisės mažmeninėje energetikos rinkoje
v.	Priemonių, kurių reikia, kad būtų įmanoma taikyti ir plėtoti reguliavimą apkrova, aprašymas, įskaitant su tarifais susijusias priemones, būtinas dinamiškai kainodarai ⁷⁵
3.4.4. Energijos nepriteklius	
i.	Jei taikoma, politika ir priemonės , kuriomis įgyvendinami 2.4.4 punkte nurodyti uždaviniai

⁷⁰ Politika ir priemonės turi atitikti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.

⁷¹ Nuoseklumas turi būti užtikrinamas su prevencinių veiksmų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planais pagal Reglamentą dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 [parengtą pagal pasiūlymą COM(2016) 52], taip pat pasirengimo valdyti riziką planais pagal Reglamentą dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2005/89/EB [parengtą pagal pasiūlymą COM(2016) 862].

⁷² Politika ir priemonės turi atitikti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.

⁷³ Kitos (ne bendro intereso projektų) regioninės grupės, sukurtos pagal Reglamentą (ES) Nr. 347/2013

⁷⁴ Kitos (ne bendro intereso projektų) regioninės grupės, sukurtos pagal Reglamentą (ES) Nr. 347/2013

⁷⁵ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 15 straipsnio 8 dalį.

3.5. Mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo aspektas

- i. Politika ir priemonės, **susijusios su 2.5 punkte [] išdėstytais elementais**
- ii. **Jeigu taikoma**, bendradarbiavimas su kitomis valstybėmis narėmis šioje srityje, įskaitant informaciją apie tai, kaip SET plano uždaviniai ir politika, **jeigu tikslinga**, įgyvendinami nacionalinėmis aplinkybėmis
- iii. Jeigu taikoma, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant ES paramą ir ES lėšų naudojimą

B SKIRSNIS. ANALITINIS PAGRINDAS⁷⁶	
4. DABARTINĖ PADĖTIS IR PROGNOZĖS ATSIŽVELGIANT Į ESAMĄ POLITIKĄ IR PRIEMONES⁷⁷⁷⁸	
4.1. Prognozuojama pagrindinių išorės veiksnių, nuo kurių priklauso energetikos sistemos ir ŠESD kiekio pokyčiai, raida	
i.	Makroekonominė prognozė (bendrasis vidaus produktas ir gyventojų prieaugis)
ii.	Sektorių pokyčiai, kurie, tikėtina, paveiks energetikos sistemą ir išmetamą ŠESD kiekį
iii.	Pasaulinės energetikos tendencijos, tarptautinės iškastinio kuro kainos, ES ATLPS anglies dioksido kaina
iv.	Technologijų kainų pokyčiai

- ⁷⁶ Išsamų parametų ir kintamųjų, kurie turi būti įrašomi į plano B skirsnį, sąrašą žr. 2 dalyje
- ⁷⁷ Dabartinė padėtis – padėtis, nacionalinio plano pateikimo dienos duomenimis arba naujausiais turimais duomenimis. Esama politika ir priemonės apima priimtą ir įgyvendinamą politiką ir priemones. Priimta politika ir priemonės – tokia politika ir priemonės, dėl kurių oficialus vyriausybės sprendimas priimtas iki nacionalinio plano pateikimo dienos ir yra aiškus įsipareigojimas jas įgyvendinti. Įgyvendinama politika ir priemonės – tokia politika ir priemonės, kurios nacionalinio plano arba pažangos ataskaitos pateikimo dieną atitinka vieną arba kelias toliau išvardytas sąlygas: galioja tiesiogiai taikomi Europos teisės aktai arba nacionalinės teisės aktai; sudarytas vienas arba keli savanoriški susitarimai; paskirti finansiniai ištekliai; sutelkti žmogiškieji ištekliai.
- ⁷⁸ Išorės veiksnių pasirinkimas gali būti grindžiamas 2016 m. ES ataskaitos scenarijuje arba kituose vėlesniuose politikos scenarijuose padarytomis prielaidomis, susijusiomis su tais pačiais kintamaisiais. Be to, rengiant esama politiką ir priemones grindžiamas nacionalines prognozes ir poveikio vertinimą, gali būti naudinga naudotis 2016 m. ES ataskaitos scenarijuje ir vėlesniuose politikos scenarijuose pateiktais konkrečių valstybių narių rezultatais.

4.2. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo aspektas	
4.2.1. ŠESD išmetimas ir šalinimas	
i.	Dabartinio ŠESD išmetimo ir šalinimo tendencijos atsižvelgiant į ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, Reglamentą [] [ESR], žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektorius, taip pat į įvairius energetikos sektorius
ii.	Sektorių pokyčių prognozės atsižvelgiant į esamą nacionalinę ir ES politiką ir priemones bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.)
4.2.2. Atsinaujinančiųjų išteklių energija	
i.	Dabartinė atsinaujinančiųjų išteklių energijos, palyginti su bendru suvartojamu galutinės energijos kiekiu, dalis įvairiuose (šildymo ir vėsinimo, elektros energijos, transporto) sektoriuose, taip pat taikant kiekvieną technologiją pagaminama tokios energijos dalis kiekviename iš šių sektorių
ii.	Orientacinės pokyčių prognozės atsižvelgiant į esamą politiką, nustatytą 2030 metams (atsižvelgiant į 2040 m. perspektyvas) []
4.3. Energijos vartojimo efektyvumo aspektas	
i.	Dabartinis pirminės ir galutinės energijos suvartojimas visame ūkyje ir kiekviename sektoriuje (įskaitant pramonės, būsto, paslaugų ir transporto sektorius)
ii.	Didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo dabartinės galimybės ⁷⁹
iii.	Pirminės ir galutinės energijos suvartojimo kiekviename sektoriuje prognozės bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.) atsižvelgiant į esamą energijos vartojimo efektyvumo politiką, priemones ir programas, nurodytas 1.2 punkto ii papunktyje ⁸⁰
iv.	Sąnaudų atžvilgiu optimalūs minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, nustatyti remiantis nacionaliniu skaičiavimu, pagal Direktyvos 2010/31/ES 5 straipsnį
4.4. Energetinio saugumo aspektas	
i.	Dabartinis energijos rūšių derinys, vidaus energijos šaltiniai, priklausomumas nuo importo, įskaitant susijusią riziką
ii.	Pokyčių prognozė atsižvelgiant į esamą nacionalinę ir ES politiką ir priemones bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.)

⁷⁹ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnio 1 dalį.

⁸⁰ Šia atskaitine įprastinės veiklos prognoze turi būti grindžiamas 2030 m. pirminės ir galutinės energijos suvartojimo tikslas, aprašytas 2.3 punkte, ir perskaičiavimo koeficientai.

4.5. Energijos vidaus rinkos aspektas	
4.5.1. Elektros energijos tinklų sujungimo mastas	
i.	Dabartinis tinklų sujungimo mastas ir pagrindinės jungtys ⁸¹
ii.	Poreikio plėtoti jungiamąsias jungtis prognozės [] (įskaitant 2030 m.) ⁸²
4.5.2. Energijos perdavimo infrastruktūra	
i.	Esamos elektros energijos ir dujų perdavimo infrastruktūros pagrindinės charakteristikos ⁸³
ii.	Poreikio plėtoti tinklus prognozės bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.) ⁸⁴
4.5.3. Elektros energijos ir dujų rinkos, energijos kainos	
i.	Dabartinė padėtis elektros energijos ir dujų rinkose, įskaitant energijos kainas
ii.	Pokyčių prognozė atsižvelgiant į esamą nacionalinę ir ES politiką ir priemones bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.)
4.6. Mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo aspektas	
i.	Dabartinė situacija mažo anglies dioksido kiekio technologijų sektoriuje ir, kiek tai įmanoma , jo pozicija pasaulinėje rinkoje (ši analizė turėtų būti padaryta Europos ir (arba) pasauliniu lygmenimis)
ii.	Dabartinis viešųjų ir, jei esama , privačiųjų išlaidų mokslinių tyrimų ir inovacijų mažo anglies dioksido kiekio technologijų srityje lygis, dabartinis patentų skaičius ir dabartinis tyrėjų skaičius
iii.	Dabartinių kainos elementų – trijų pagrindinių kainos sudedamųjų dalių (energija, tinklas, mokesčiai / rinkliavos) išskaidymas
	[]

⁸¹ Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtą esamos perdavimo infrastruktūros apžvalgą.

⁸² Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtus nacionalinius tinklų plėtros planus ir regioninius investicijų planus.

⁸³ Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtą esamos perdavimo infrastruktūros apžvalgą.

⁸⁴ Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtus nacionalinius tinklų plėtros planus ir regioninius investicijų planus.

5. PLANUOJAMOS POLITIKOS IR PRIEMONIŲ POVEIKIO VERTINIMAS⁸⁵

5.1. 3 skirsnyje aprašytos planuojamos politikos ir priemonių poveikis energetikos sistemai ir išmetamam ir pašalinamam ŠESD kiekiui, įskaitant palyginimą su prognozėmis pagal esamą politiką ir priemones (kaip aprašyta 4 skirsnyje)

- i. Prognozės, kaip, taikant planuojamas priemones, įskaitant susijusią ES politiką ir priemones, energetikos sistema ir išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis, taip pat, **kai aktualu**, išmetamųjų oro teršalų kiekis pagal Direktyvą **2016/2284/ES** [] keisis bent per dešimtmetį po laikotarpio, kurį apima planas (įskaitant paskutiniuosius laikotarpio, kurį apima planas, metus)
- ii. Įvairių politikos krypčių (esamos ir planuojamos politikos ir priemonių sąveika vienoje politinėje sferoje, taip pat esamos ir planuojamos politikos ir priemonių sąveika įvairiose sferose) sąveikos bent iki paskutiniųjų laikotarpio, kurį apima planas, metų vertinimas

5.2. Kai aktualu ir kiek tai įmanoma, 3 skirsnyje aprašytos planuojamos politikos ir priemonių poveikis (vertinant pagal sąnaudas ir naudą, taip pat pagal sąnaudų efektyvumą) makroekonomikos, aplinkos apsaugos, gebėjimų ir socialiniu atžvilgiais bent iki paskutiniųjų laikotarpio, kurį apima planas, metų, įskaitant palyginimą su prognozėmis pagal esamą politiką ir priemones

5.3. 3 skirsnyje aprašytos planuojamos politikos ir priemonių poveikis kitoms valstybėms narėms ir regioniniam bendradarbiavimui bent iki paskutiniųjų laikotarpio, kurį apima planas, metų, įskaitant palyginimą su prognozėmis pagal esamą politiką ir priemones

- i. Poveikis energetikos sistemai regiono kaimyninėse ir kitose valstybėse narėse kuo didesniu mastu
- ii. Poveikis energijos kainoms, komunalinių ir energetikos rinkų integravimui
- iii. **Kai tinkama, poveikis regioniniam bendradarbiavimui**

⁸⁵ Planuojama politika ir priemonės – svarstomi politikos ir priemonių variantai, kurie, tikėtina, bus priimti ir įgyvendinami po nacionalinio plano pateikimo dienos. Todėl, be priimtų ir įgyvendinamų politikos ir priemonių, į prognozes, rengiamas pagal 5.1 punkto (prognozės atsižvelgiant į esamą politiką ir priemones) i papunktį, turi būti įtraukiama planuojama politika ir priemonės.

2 dalis

Parametrų ir kintamųjų, kurie turi būti įrašomi į nacionalinių planų B skirsnį, sąrašas⁸⁶⁸⁷⁸⁸⁸⁹

Apie šiuos parametrus, kintamuosius, energijos balansus ir rodiklius turi būti pranešama nacionalinių planų B skirsnyje „Analitinis pagrindas“ **(jei naudojama)**:

1. Bendrieji parametrai ir kintamieji

- 1) Gyventojų skaičius [mln.]
- 2) BVP [mln. EUR]
- 3) Sektorių (įskaitant pagrindinius pramonės, statybos, paslaugų ir žemės ūkio sektorius) bendroji pridėtinė vertė [mln. EUR]
- 4) Namų ūkių skaičius [tūkst.]
- 5) Namų ūkio dydis [gyventojai / namų ūkiai]
- 6) Namų ūkių grynosios pajamos [EUR]

⁸⁶ 2021–2030 m. plane – apie kiekvieno į sąrašą įrašyto parametro / kintamojo tendencijas 2005–2040 m. (2005–2050 m., jei dera), įskaitant 2030 m., penkerių metų intervalais turi būti pranešama ir 4, ir 5 skirsniuose. Turi būti nurodomi išorinėmis prielaidomis grindžiami parametrai, palyginti su modeliavimo rezultatu.

⁸⁷ Ataskaitų duomenys ir prognozės turi būti, kiek įmanoma, grindžiami ir suderinti su Eurostato duomenimis ir metodika, taikoma rengiant Europos statistikos ataskaitas pagal atitinkamų sektorių teisės aktus, nes Europos statistika pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos yra pirminis statistinių duomenų, naudojamų ataskaitų ir stebėjimo tikslais, šaltinis.

⁸⁸ Pastaba: visos prognozės turi būti rengiamos remiantis pastoviomis kainomis (bazinėmis laikomos 2016 m. kainos).

⁸⁹ Komisija rekomenduos bent pagrindinius prognozių parametrus: naftos, dujų ir anglių importo kainas, taip pat ES ATLPS anglies dioksido kainas.

- 7) Keleivio kilometrų skaičius, visų rūšių transporto, t. y. kelių transporto (automobilių ir autobusų keleivio kilometrų skaičius atskirai, jei įmanoma), geležinkelio, oro susisiekimo ir vidaus laivybos (jei aktualu) kilometrų skaičiaus pateikiamas atskirai [mln. keleivio kilometrų]
- 8) Krovinių transporto tonkilometrai, visų rūšių transporto, išskyrus tarptautinę jūrų laivybą, t. y. kelių transporto, geležinkelio, oro susisiekimo, vidaus laivybos (vidaus vandenų ir nacionalinės jūrų laivybos) tonkilometrų skaičius pateikiamas atskirai [mln. tkm]
- 9) Tarptautinės naftos, dujų ir anglių kuro importo kainos [EUR/GJ arba EUR/tne], [] **remiantis** Komisijos rekomendacijomis
- 10) ES ATLPs anglies dioksido kaina [EUR už apyvartinį taršos leidimą], [] **remiantis** Komisijos rekomendacijomis
- 11) Euro ir JAV dolerio (jei taikoma) kurso prielaidos [EUR / valiuta ir USD / valiuta]
- 12) Šildymo dienolaipsnių skaičius
- 13) Vėsinimo dienolaipsnių skaičius
- 14) Modeliuojant darytos prielaidos apie pagrindinių svarbių technologijų kainas

2. Energijos balansai ir rodikliai

2.1. Energijos tiekimas

- 1) Vietinė gamyba pagal kuro rūšis (visų energijos produktų [], **gaminamų dideliais kiekiais**) [naftos ekvivalento kilotonomis, ktne]
- 2) Grynasis importas pagal kuro rūšis (įskaitant elektros energiją; grynasis importas ES viduje ir grynasis importas iš jos išorės nurodomi atskirai) [ktne]
- 3) Priklausomumas nuo importo iš trečiųjų valstybių [proc.]

- 4) Pagrindiniai svarbiausių energijos nešiklių (įskaitant dujas ir elektros energiją) importo šaltiniai (valstybės)
- 5) Bendrasis vidaus vartojimas pagal kuro rūšies šaltinius (įskaitant kietąjį kurą, visus energijos produktus: anglis, žalią naftą ir naftos produktus, gamtines dujas, branduolinę energiją, elektros energiją, antrinę šilumą, atsinaujinančiuosius išteklius, atliekas) [ktne]

2.2. Elektros energija ir šiluma

- 1) Bendras pagamintos elektros energijos kiekis [GWh]
- 2) Bendras pagamintos elektros energijos kiekis pagal kuro rūšis (visų energijos produktų) [GWh]
- 3) Kogeneracijos dalis, palyginti su visa elektros energijos ir šilumos gamyba [proc.]
- 4) Elektros energijos gamybos pajėgumas pagal šaltinius, įskaitant nurašomą pajėgumą ir naujas investicijas [MW]
- 5) Šiluminėse jėgainėse pagaminta šiluma
- 6) Kogeneracinėse elektrinėse pagaminta šiluma, įskaitant pramonės įmonių atliekinę šilumą
- 7) Tarpvalstybinių dujų ir elektros energijos jungčių pajėgumas [elektros energijos jungčių pajėgumas apibrėžiamas pagal vykstančių diskusijų rezultatą remiantis 15 proc. jungčių rodikliu] ir prognozuojamas jo naudojimo įvertis

2.3. Transformavimo sektorius

- 1) Šiluminių jėgainių kuro sąnaudos (įskaitant kietąjį kurą, naftą, dujas) [ktne]
- 2) Kitų konversijos procesų kuro sąnaudos [ktne]

2.4. Energijos suvartojimas

- 1) Pirminės arba galutinės energijos suvartojimas [ktne]
- 2) Galutinės energijos vartojimas pagal sektorius (įskaitant pramonės, būsto, paslaugų, žemės ūkio ir transporto (išskirti keleivinį ir krovinį transportą, jei yra duomenų)) [ktne]
- 3) Galutinės energijos suvartojimas pagal kuro rūšis (visus energijos produktus) [ktne]
- 4) Galutinis ne energetikos suvartojimas [ktne]
- 5) Pirminės energijos vartojimo intensyvumas visame ūkyje (pirminės energijos suvartojimo ir BVP santykis) [tne/EUR]
- 6) Galutinės energijos vartojimo intensyvumas pagal sektorius (įskaitant pramonės, būsto, paslaugų ir transporto (išskirti keleivinį ir krovinį transportą, jei yra duomenų))

2.5. Kainos

- 1) Elektros energijos kainos pagal energiją vartojančių (būsto, pramonės, paslaugų) sektorių rūšis
- 2) Nacionalinės mažmeninės kuro kainos (įskaitant mokesčius, pagal šaltinius ir sektorius) [EUR/ktne]

2.6. Investicijos

[] Investicinės sąnaudos energijos transformavimo, tiekimo, perdavimo ir skirstymo sektoriuose.

2.7. Atsinaujinantieji energijos ištekliai

- 1) Bendras galutinės energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, suvartojimas ir energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų išteklių, dalis, palyginti su bendru suvartojamu galutinės energijos kiekiu, pagal (elektros energijos, šildymo ir vėsinimo, transporto) sektorius ir pagal technologijas
- 2) elektros energijos ir šilumos gamyba pastatuose iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos (kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 1 dalyje); čia išskaidytai pateikiami duomenys, **jei žinomi**, apie tai, kiek energijos pagamino fotovoltinės saulės energijos sistemos, saulės šilumos energijos sistemos, biomasės sistemos, šilumos siurbiai, geoterminės sistemos ir visos kitos decentralizuotos atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemos, kiek tokios energijos suvartota ir kiek atiduota į tinklą;
- 3) jei taikoma, kitos nacionalinės trajektorijos, įskaitant ilgalaikes ir sektorių trajektorijas, (maistinės kilmės biodegalų ir pažangiųjų biodegalų dalis, centralizuotam šilumos tiekimui naudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, taip pat miestų ir energijos bendruomenių pagaminta atsinaujinančiųjų išteklių energija, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016)767] 22 straipsnyje)).

3. Rodikliai, susiję su ŠESD išmetimu ir šalinimu

- 1) ŠESD išmetimas pagal politikos sektorius (ES ATLPS, Reglamentas [] [ESR], žemės naudojimas, žemės naudojimo keitimas ir miškininkystė)
- 2) ŠESD išmetimas pagal Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos sektorius ir pagal dujų rūšis (jei dera, išskirti ES ATLPS ir pastangų pasidalijimo sektoriai) [tCO₂ekv.]
- 3) Taršos anglies dioksidu intensyvumas visame ūkyje [tCO₂ekv./BVP]
- 4) CO₂ išmetimo rodikliai
 - a) **ŠESD intensyvumas nacionalinės elektros energijos ir šilumos gamybos srityje** [] [tCO₂ekv./MWh]
 - b) **ŠESD intensyvumas galutinės energijos suvartojimo srityje pagal sektorius** [] [tCO₂ekv./tne]

5) Kitų (ne CO₂) teršalų išmetimo parametrai

- a) Ūkiniai gyvūnai: pieniniai galvijai [1 000 vnt.], nepieniniai galvijai [1 000 vnt.], avys [1 000 vnt.], kiaulės [1 000 vnt.], naminiai paukščiai [1 000 vnt.]
- b) Iš sintetinių trąšų į dirvą patenkančio azoto kiekis [kt azoto]
- c) Iš mėšlo į dirvą patenkančio azoto kiekis [kt azoto]
- d) Azotą kaupiančių augalų sukaupto azoto kiekis [kt azoto]
- e) Iš augalų liekanų į dirvą grįžtančio azoto kiekis [kt azoto]
- f) Dirbamų organinių dirvožemių plotas [hektarais]
- g) Susidaręs kietųjų komunalinių atliekų kiekis
- h) Į sąvartynus išvežamų kietųjų komunalinių atliekų kiekis
- i) Viso sąvartynuose susidariusio CH₄ surinkta CH₄ dalis [proc.]

**PRANEŠIMAS APIE VALSTYBIŲ NARIŲ PRIEMONES IR METODIKAS, KURIOMIS
JOS ĮGYVENDINA DIREKTYVOS 2012/27/ES [REDAKCIJA SU PAKEITIM AIS,
PADARYTAIS PAGAL PASIŪLYMĄ COM(2016)761] 7 STRAIPSNĮ⁹⁰**

Pagal Direktyvos 2012/27/ES V priedo 5 dalį valstybės narės Komisijai praneša apie jų siūlomą išsamią metodiką, taikomą energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų ir tos direktyvos 7a, 7b straipsniuose ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų alternatyvių priemonių tikslais.

1. Sutaupyto energijos kiekio, kurį reikia pasiekti per visą 2021 m. sausio 1 d. – 2030 m. gruodžio 31 d. laikotarpį, apskaičiavimas, iš kurio būtų matyti, kad atsižvelgiama į šiuose elementus:
 - a) metinis energijos pardavimas pagal kiekį, kurį galutiniams vartotojams parduoda visi energijos skirstytojai arba visos mažmeninės prekybos energija įmonės, skaičiuojant **pagal paskutinių trejų [] metų laikotarpio iki** 2019 m. sausio 1 d., **apie kuriuos turima duomenų**, vidurkį, [ktne];
 - b) į skaičiavimą neįtrauktos transporto sektoriuje vartojamos energijos pardavimo apimtis [ktne];
 - c) į skaičiavimą neįtrauktos sau pasigamintos energijos kiekis [ktne];
 - d) šaltiniai, pagal kurių duomenis apskaičiuotas energijos pardavimas, įskaitant alternatyvių statistikos šaltinių (jei naudojami ne Eurostato duomenys) naudojimo ir visų gauto kiekio skirtumų pagrindimą;
 - e) suminis energijos, kurią planuojama sutaupyti 2021 m. sausio 1 d. – 2030 m. gruodžio 31 d., kiekis (prieš darant **b, c, d, e ir f** išimtis, **nurodytas Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 2 ir 3 dalyse []**) [ktne];

⁹⁰ **Pastaba:** II priede nustatomas pranešimo apie priemones pagal Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 7 straipsnį šablonas. Šis šablonas pagrįstas Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos V priedu. Jame nurodoma informacija, kurios reikia Komisijai, kad įvertintų tas priemones. Tai informacija, kurios Komisija sistemingai prašė ES bandomuosiuose projektuose.

f) b, c, [] d [], e ir f išimčių, nurodytų Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 2 ir 3 dalyse, taikymas:

i) Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų rūšių pramoninei veiklai, neįtraukiamai į skaičiavimą pagal b punktą, vartojamos energijos pardavimo apimtis [ktne],

ii) pagal c punktą energijos transformavimo, skirstymo ir perdavimo sektoriuose sutaupyta energijos kiekis [ktne],

iii) pagal d punktą sutaupyta energijos kiekis [ktne], gautas taikant atskirus naujus veiksmus, kurie įgyvendinami nuo 2008 m. gruodžio 31 d. ir kurie toliau turės poveikį 2020 ir tolesniais metais,

[]

iv) pagal e punktą sutaupyta energijos kiekis [ktne], gautas taikant atskirus veiksmus, kurių imtasi po 2018 m. sausio 1 d. ir prieš 2020 m. gruodžio 31 d., dėl kurių sutaupoma energija po 2020 m. gruodžio 31 d., įskaitant kiekvienos kategorijos priemonių numatytą taikymo trukmę,

v) pagal f punktą ant pastatų arba pastatuose savo reikmėms pasigamintos energijos kiekis [ktne], gautas taikant politikos priemones, kuriomis skatinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų naujas diegimas;]

g) bendras suminis sutaupyta energijos kiekis (padarius b, c, d, e ir f išimtis, nurodytas Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 2 ir 3 dalyse []) [ktne];

- h) sutaupyta energijos kiekis, viršijantis bendrą suminį sutaupyti reikalaujamą energijos kiekį 2014 m. sausio 1 d.–2020 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu [ktne], jeigu jis turi būti perkeltas į 2021 m. sausio 1 d.–2030 m. gruodžio 31 d. laikotarpį, vadovaujantis 7 straipsnio 4a dalimi.

2. Politikos priemonės, taikomos siekiant Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 1 dalyje nustatyto taupymo tikslo

2.1. Direktyvos 2012/27/ES 7a straipsnyje nurodytos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos:

- a) energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos aprašymas;
- b) suminis ir metinis numatomas sutaupyti kiekis ir įpareigojimų taikymo laikotarpio (-ių) trukmė;
- c) įpareigosios šalys ir jų pareigos;
- d) tiksliniai sektoriai;
- e) pagal priemones numatomi reikalavimus atitinkantys veiksmai;
- f) informacija apie **toliau nurodytą** Direktyvos 2012/27/ES [] nuostatų taikymą:
- i) **jei taikoma**, konkretūs veiksmai, kiekis, kuris **pagal 7 straipsnio 6a dalį** [] turi būti sutaupyta energijos nepriteklių patiriančiuose namų ūkiuose,
- ii) kiekis, kurį pagal 7a straipsnio 5 dalies b punktą sutaupys energetinių paslaugų teikėjai arba trečiosios šalys,
- iii) banko paslaugos ir skolinimasis pagal [] 7 straipsnio [] **4b** dalį.
- g) informacija apie prekybą sutaupyta energija (jei aktualu).

2.2. Direktyvos 2012/27/ES 7b straipsnyje ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytos alternatyvios priemonės (išskyrus apmokestinimo priemones):

- a) politikos priemonės rūšis;
- b) trumpas politikos priemonės aprašymas, įskaitant kiekvienos politikos priemonės, apie kurią pranešta, sandaros ypatybes;
- c) bendras suminis ir metinis numatomas sutaupyti energijos kiekis pagal kiekvieną priemonę ir (arba) sutaupytas energijos kiekis, siejamas su bet kuriuo tarpiniu laikotarpiu;
- d) įgyvendinančiosios **valdžios institucijos**, dalyvaujančiosios **arba** įgaliotosios šalys ir jų pareigos įgyvendinti politikos priemonę (-es);
- e) tiksliniai sektoriai;
- f) pagal priemones numatomi reikalavimus atitinkantys veiksmai;
- g) **jei taikoma**, konkrečios politikos priemonės arba pavieniai energijos nepritekliaus problemos sprendimo veiksmai [].

2.3. Informacija apie apmokestinimo priemones:

- a) trumpas apmokestinimo priemonės aprašymas;
- b) apmokestinimo priemonės taikymo trukmė;
- ba) įgyvendinančioji valdžios institucija;**
- c) suminis ir metinis numatomas sutaupyti kiekis pagal kiekvieną priemonę;
- d) tiksliniai sektoriai **ir mokesčių mokėtojų segmentas**;
- e) **apskaičiavimo metodika, įskaitant tai, kokios rūšies kainų elastingumas naudojamas ir kaip jis buvo nustatytas**⁹¹ [].

⁹¹ Pastaba: turėtų atitikti Direktyvos 2012/27/ES V priedo 4 punktą.

Priemonių (išskyrus apmokestinimo priemones), apie kurias pranešama pagal Direktyvos 2012/27/ES 7a, 7b straipsnius ir 20 straipsnio 6 dalį, apskaičiavimo metodika:

- a) Direktyvos 2012/27/ES V priedo 1 punkte nurodyti matavimo metodai;
- b) sutaupyto (pirminės arba galutinės) energijos kiekio išraiškos metodai;
- c) **priemonių [] taikymo trukmė ir kaip ji apskaičiuota arba kuo grindžiama []**;
- d) glaustas skaičiavimo metodikos aprašymas, įskaitant tai, kaip užtikrinamas sutaupyto energijos kiekio papildomumas ir reikšmingumas **ir kuri metodika bei kriterijai naudojami numanomam sutaupytam kiekiui ir moduluotam sutaupytam kiekiui apskaičiuoti**;
- e) informacija apie galimą priemonių dubliavimąsi ir kokiais pavieniais veiksmais išvengiama dvigubo sutaupyto energijos kiekio įskaičiavimo;
- f) klimato skirtumai ir naudojami metodai (jei aktualu).

3. Stebėjimas ir tikrinimas:

- a) glaustas stebėjimo ir tikrinimo sistemos ir tikrinimo proceso aprašymas;
- b) už stebėjimo ir tikrinimo sistemą atsakinga įgyvendinančioji viešojo sektoriaus institucija ir pagrindinės jos pareigos, susijusios su energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema ir (arba) alternatyviomis priemonėmis;
- c) stebėjimo ir tikrinimo nepriklausomumas nuo įpareigotųjų, [] dalyvaujančiųjų **arba** įgaliotųjų šalių;

- d) statistiškai reikšminga energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dalis, taip pat reprezentatyviajai imčiai apibrėžti ir sudaryti naudojamos proporcijos ir kriterijai⁹²;
- e) įpareigotosioms šalims nustatyti ataskaitų teikimo įpareigojimai (kiekvienos įpareigotosios šalies arba kiekvienos pakategorės įpareigotųjų šalių sutaupyta energijos kiekis ir bendras kiekis pagal sistemą);
- f) pagal energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą ir alternatyvias priemones sutaupyto energijos kiekio paskelbimas;
- g) informacija apie **valstybių narių teisės aktus, reglamentuojančius** sankcijas, taikytinas už reikalavimų nesilaikymą;⁹³.
- h) [⁹⁴]

⁹² Pastaba: pagal bendro požiūrio dėl Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 7a straipsnio 4 dalį ir 7b straipsnio 3 dalį.

⁹³ Pastaba: pagal Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 13 straipsnyje nustatytą bendrąją sąlygą.

⁹⁴ Pastaba: pagal bendro požiūrio dėl Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos V priedo 3 punkto f papunktį.

INFORMACIJA APIE ŠESD APSKAITĄ

1 dalis

Į ataskaitas, nurodytas 23 straipsnio 2 dalyje, įtraukiama informacija:

- a) X-2 metais dėl žmogaus veiklos išmestas šio priedo 2 dalyje nurodytų ŠESD ir Reglamento [] [ESR] 2 straipsnio 1 dalyje nurodytų ŠESD kiekis;
- b) duomenys apie X-2 metais dėl žmogaus veiklos išmestus anglies monoksido (CO), sieros dioksido (SO₂), azoto oksidų (NO_x) ir lakiųjų organinių junginių kiekius, kurie atitiktų duomenis, praneštus pagal Direktyvos **2016/2284/ES** [] **8** straipsnį;
- c) X-2 metais dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmestas ŠESD ir absorbentais pašalintas CO₂ kiekis pagal šio priedo 3 dalyje nustatytą metodiką. Šie duomenys aktualūs ir reikalavimų laikymosi ataskaitoje pagal Reglamento [] [LULUCF] 12 straipsnį;
- d) a–c punktuose nurodytos informacijos apie laikotarpį nuo atitinkamų bazinių metų arba laikotarpio iki X-3 metų pasikeitimai ir jų priežastys;
- e) informacija apie X-2 metų rodiklius, kaip nustatyta šio priedo 4 dalyje;
- f) suvestinė informacija apie X-1 metais atliktus perleidimo sandorius pagal Reglamento [] [ESR] 5 straipsnį ir Reglamento [] [LULUCF] 11 straipsnį;
- g) informacija apie veiksmus, kurių imtasi siekiant pagerinti apskaitos ataskaitos įverčius, visų pirma tose ataskaitos dalyse, kurios buvo taisomos arba dėl kurių po ekspertų atliktos peržiūros buvo pateikta rekomendacijų;

- h) X-2 metų patikrinto išmetamųjų teršalų kiekio, apie kurį pagal Direktyvą 2003/87/EB pranešė įrenginių operatoriai, faktinis arba apskaičiuotas priskyrimas nacionalinės ŠESD apskaitos taršos šaltinių kategorijoms ir to patikrinto išmetamųjų teršalų kiekio santykis su visu praneštu iš tų kategorijų šaltinių išmestu ŠESD kiekiu;
- i) jei aktualu, atliktų ŠESD apskaitos ataskaitose pateikto išmetamųjų teršalų kiekio atitikties patikrų X-2 metų rezultatai, nurodant išmetamųjų teršalų patikrintą kiekį, apie kurį pranešta pagal Direktyvą 2003/87/EB;
- j) jei aktualu, atliktų duomenų, taikytų įvertinant išmetamųjų teršalų kiekį ŠESD apskaitos ataskaitos rengimo tikslais, atitikties patikrų X-2 metų rezultatai, nurodant:
 - i) duomenis, naudotus pagal Direktyvą **2016/2284/ES** [] rengiant oro teršalų apskaitos ataskaitas,
 - ii) duomenis, pateiktus pagal Reglamento (ES) Nr. 517/2014 19 straipsnio 1 dalį ir VII priedą,
 - iii) energetikos duomenis, pateiktus pagal Reglamento (EB) Nr. 1099/2008 4 straipsnį ir B priedą;
- k) nacionalinės apskaitos sistemos pakeitimų, **jei esama**, aprašas;
- l) nacionalinio registro pakeitimų, **jei esama**, aprašas;
- m) informacija apie kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės planus, bendrą neapibrėžtumo įvertinimą, bendrą išsamumo įvertinimą ir kitas nacionalinės ŠESD apskaitos ataskaitos sudedamąsias dalis, reikalingas tam, kad būtų galima parengti Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitą;

- n) informacija apie valstybės narės ketinimą pasinaudoti [] [ESR] Reglamento 5 straipsnio 4 ir 5 dalyse **ir 7 straipsnio 1 dalyje** numatytais lankstumo priemonėmis **ir apie įplaukų panaudojimą pagal 5 straipsnio 5a dalį**⁹⁵.

Valstybė narė gali prašyti leisti nukrypti nuo c punkto, kad galėtų taikyti kitokią metodiką, nei nurodyta šio priedo 3 dalyje, jei reikalingas metodikos patobulinimas negali būti atliktas laiku, kad ji būtų atsižvelgta 2021–2030 m. ŠESD apskaitoje, arba jei metodikos tobulinimo išlaidos būtų neproporcingai didelės, palyginti su tokios metodikos taikymo nauda siekiant pagerinti išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio apskaitos metodiką, nes išmetamas ir atitinkamuose anglies absorbentuose pašalinamas ŠESD kiekis yra nereikšmingas. Valstybės narės, norinčios pasinaudoti nukrypti leidžiančia nuostata, pateikia Komisijai pagrįstą prašymą ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d., nurodydamos terminą, iki kada galėtų būti patobulinta metodika ir (arba) pasiūlyta alternatyvi metodika, ir pateikdamos galimo poveikio apskaitos tikslumui vertinimą. Komisija gali paprašyti per nurodytą pagrįstą laikotarpį pateikti papildomos informacijos. Jei Komisija mano, kad prašymas pagrįstas, ji leidžia taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Jei prašymas atmetamas, Komisija turi nurodyti savo sprendimo priežastis.

2 dalis

Pateikiama informacija apie šias šiltnamio efektą sukeliančias dujas:

anglies dioksidą (CO₂),

metaną (CH₄),

azoto oksidą (N₂O),

sieros heksafluoridą (SF₆),

azoto trifluoridą (NF₃),

hidrofluorangliavandenilius (HFC):

⁹⁵ **Pastaba: atsižvelgiant į Nuolatinių atstovų komiteto gruodžio 8 d. diskusijų dėl ESR rezultatus.**

- HFC-23 CHF_3
- HFC-32 CH_2F_2
- HFC-41 CH_3F
- HFC-125 CHF_2CF_3
- HFC-134 CHF_2CHF_2
- HFC-134a CH_2FCF_3
- HFC-143 CH_2FCHF_2
- HFC-143a CH_3CF_3
- HFC-152 $\text{CH}_2\text{FCH}_2\text{F}$
- HFC-152a CH_3CHF_2
- HFC-161 $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{F}$
- HFC-227ea $\text{CF}_3\text{CHFCF}_3$
- HFC-236cb $\text{CF}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{F}$
- HFC-236ea $\text{CF}_3\text{CHFCHF}_2$
- HFC-236fa $\text{CF}_3\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-245fa $\text{CHF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-245ca $\text{CH}_2\text{FCF}_2\text{CHF}_2$
- HFC-365mfc $\text{CH}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-43-10mee $\text{CF}_3\text{CHFCHFCF}_2\text{CF}_3$ or $(\text{C}_5\text{H}_2\text{F}_{10})$

perfluorangliavandenilius (PFC):

- PFC-14, perfluormetaną, CF_4
- PFC-116, perfluoretaną, C_2F_6
- PFC-218, perfluorpropaną, C_3F_8
- PFC-318, perfluorciklobutaną, $\text{c-C}_4\text{F}_8$
- perfluorciklopropaną $\text{c-C}_3\text{F}_6$
- PFC-3-1-10, perfluorbutaną, C_4F_{10}
- PFC-4-1-12, perfluorpentaną, C_5F_{12}
- PFC-5-1-14, perfluorheksaną, C_6F_{14}
- PFC-9-1-18, $\text{C}_{10}\text{F}_{18}$

3 dalis. Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriaus stebėjimo ir ataskaitų teikimo metodikos⁹⁶

Geografiniai žemės naudojimo paskirties keitimo duomenys pagal 2006 m. TKKK gaires dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų.

1 lygio metodika [] pagal 2006 m. TKKK gaires dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų.

Kiek tai susiję su išmetamu ir pašalinamu ŠESD kiekiu anglies absorbente, kuriam tenka bent 25–30 % išmetamo ar pašalinamo ŠESD kiekio šaltinio ar absorbento kategorijoje, kuriai valstybės narės nacionalinėje apskaitos sistemoje teikiama pirmenybė, nes jos įvertis daro didelį poveikį šalies bendrajai šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitai, kiek tai susiję su absoliučiu išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekiu lygiu, išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio tendencijomis arba išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio neapibrėžtimi žemės naudojimo kategorijose – bent 2 lygio metodika [] pagal 2006 m. TKKK gaires dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų.

Valstybės narės raginamos taikyti 3 lygio metodiką [] pagal 2006 m. TKKK gaires dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų.

⁹⁶ **Pastaba: tekstas suderintas su bendru požiūriu dėl LULUCF (dok. 13249/17, plg. 16 straipsnio 4 dalį).**

4 dalis. Apskaitos rodikliai

Rodiklio pavadinimas	Rodiklis
TRANSFORMACIJA B0	Savitasis viešojo tinklo ir savo reikmėms energiją gaminančių jėgainių išmestas CO ₂ kiekis, t/TJ Viešojo tinklo ir savo reikmėms energiją gaminančių šiluminių jėgainių išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš visų produktų – viešojo tinklo ir savo reikmėms gaminančių šiluminių jėgainių visos produkcijos, PJ
TRANSFORMACIJA E0	Savitasis savo reikmėms energiją gaminančių jėgainių išmestas CO ₂ kiekis, t/TJ Savo reikmėms energiją gaminančių jėgainių išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš savo reikmėms energiją gaminančių šiluminių jėgainių visų produktų, PJ
PRAMONĖ A1.1	Bendras taršos CO ₂ intensyvumas – geležies ir plieno pramonė, t/mln. EUR Bendras juodosios metalurgijos išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš geležies ir plieno pramonės bendrosios pridėtinės vertės
PRAMONĖ A1.2	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – chemijos pramonė, t/mln. EUR Su energija susijęs chemijos pramonės išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš chemijos pramonės bendrosios pridėtinės vertės
PRAMONĖ A1.3	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonė, t/mln. EUR Su energija susijęs stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonės išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonės bendrosios pridėtinės vertės
PRAMONĖ A1.4	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – maisto, gėrimų ir tabako gaminių pramonė, t/mln. EUR Su energija susijęs maisto, gėrimų ir tabako gaminių pramonės išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš maisto, gėrimų ir tabako gaminių pramonės bendrosios pridėtinės vertės, mln. EUR (EC95)
PRAMONĖ A1.5	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – popieriaus ir spausdinimo pramonė, t/mln. EUR Su energija susijęs popieriaus ir spausdinimo pramonės išmesto CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš popieriaus ir spausdinimo pramonės bendrosios pridėtinės vertės, mln. EUR (EC95)
NAMŲ ŪKIAI A0	Savitasis namų ūkių CO ₂ kiekis, išmestas vartojant energiją patalpoms šildyti, t/m ² Namų ūkių CO ₂ kiekis, išmestas vartojant energiją patalpoms šildyti, padalytas iš ilgalaikių būstų ploto, mln. m ²
PASLAUGOS B0	Savitasis komercinio ir institucinio sektoriaus CO ₂ kiekis, išmestas vartojant energiją patalpoms šildyti, kg/m ² Komercinio ir institucinio sektoriaus CO ₂ kiekis, išmestas vartojant energiją patalpoms šildyti (kt), padalytas iš paslaugų pastatų patalpų ploto, mln. m ²
TRANSPORTAS B0	Savitasis dyzelinu varomų keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, g/100 km
TRANSPORTAS B0	Savitasis benzinu varomų keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, g/100 km

INFORMACIJA APIE ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ IŠMETIMO POLITIKĄ IR PRIEMONES

Į ataskaitas, nurodytas 16 straipsnyje, įtraukiama informacija:

- a) ataskaitų apie politiką ir priemones **arba priemonių grupes**, taip pat dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ŠESD kiekio ir absorbentais pašalinamo tokių dujų kiekio prognozių teikimo pagal 32 straipsnio 1 dalį nacionalinės sistemos aprašas arba informacija apie tos sistemos pakeitimus, jeigu toks aprašas jau buvo pateiktas;
- b) naujausia informacija, susijusi su ilgalaikėmis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijomis, nurodytomis 14 straipsnyje, ir su tų strategijų įgyvendinimo pažanga;
- c) informacija apie nacionalinę politiką bei priemones arba priemonių grupes ir apie Sąjungos politikos ir priemonių arba priemonių grupių, kuriomis ribojamas ar mažinamas ŠESD išmetimas iš atskirų šaltinių ir gerinamas šalinimas absorbentais, įgyvendinimą, pateikiama pagal sektorius ir pagal III priedo 2 dalyje nurodytas dujas ar dujų grupes (hidrofluorangliavandeniliai ir perfluorangliavandeniliai). Toje informacijoje nurodoma taikoma ir atitinkama nacionalinė arba Sąjungos politika ir ji apima:
 - i) politikos arba priemonės tikslą ir trumpą jos apibūdinimą,
 - ii) politikos įgyvendinimo priemonės rūšį,
 - iii) politikos arba priemonės, arba priemonių grupės įgyvendinimo būklę,
 - iv) **naudojamus** per tam tikrą laiką padarytos pažangos stebėjimo ir vertinimo rodiklius,
 - v) **kai turima**, kiekybinius poveikio ŠESD išmetimui iš atskirų šaltinių ir šalinimui absorbentais įverčius, suskirstytus pagal:

- atskirų politikos sričių ir priemonių arba jų grupių poveikio švelninant klimato kaitą *ex ante* vertinimo rezultatus. Įverčiai pateikiami ketverių būsimų metų, kurių paskutinis skaitmuo yra 0 arba 5 ir kurie eina iš karto po ataskaitinių metų, sekai, atskiriant ŠESD, kurioms taikoma Direktyva 2003/87/EB, išmetimą ir dujų, kurioms taikomas Reglamentas [] [ESR] ir Reglamentas [] [LULUCF], išmetimą,
- atskirų politikos sričių ir priemonių arba jų grupių poveikio švelninant klimato kaitą *ex post* vertinimo rezultatus, jei yra, atskiriant ŠESD, kurioms taikoma Direktyva 2003/87/EB, išmetimą ir dujų, kurioms taikomas Reglamentas [] [ESR] ir Reglamentas [] [LULUCF], išmetimą,
- vi) **turimas** prognozuojamų politikos ir priemonių įgyvendinimo sąnaudų ir naudos sąmatas, taip pat faktinių politikos ir priemonių įgyvendinimo išlaidų ir naudos įverčius,
- vii) Visas **esamas** nuorodas į nacionalinės politikos ir priemonių sąnaudų ir poveikio vertinimus, į informaciją apie Sąjungos politiką ir priemones, kuriomis ribojamas ar mažinamas ŠESD išmetimas iš atskirų šaltinių ir gerinamas šalinimas absorbentais, ir į pagrindžiamąsias technines ataskaitas,
- viii) vertinimą, kaip politika arba priemonėmis prisidedama prie ilgalaikės išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijos, nurodytos 14 straipsnyje, įgyvendinimo;
- d) informacija apie planuojamas papildomas nacionalinės politikos kryptis ir priemones **arba priemonių grupes**, numatytas siekiant išmetamą ŠESD kiekį apriboti dar labiau, nei reikalaujama pagal Reglamentu [] [ESR] ir Reglamentu [] [LULUCF] nustatytus įpareigojimus;
- e) informacija apie įvairios politikos ir priemonių arba **priemonių grupių**, apie kurias pranešta pagal c punktą, sąsajas ir apie tai, kaip ta politika ir priemonės **arba priemonių grupės** veikia įvairius prognozavimo scenarijus.

Į ataskaitas, nurodytas 16 straipsnyje, įtraukiama informacija:

- a) prognozės netaikant priemonių, jei tokių yra, prognozės pritaikius priemones ir, **kai turima**, prognozės pritaikius papildomas priemones;
- b) bendras prognozuojamas ŠESD kiekis ir atskirai įvertinti prognozuojami ŠESD kiekiai, išmesti iš taršos šaltinių, kuriems taikoma Direktyva 2003/87/EB ir Reglamentas [] [ESR], ir iš atskirų šaltinių išmesto ŠESD kiekio ir absorbentais pašalinto tokių dujų kiekio prognozės pagal Reglamentą [] [LULUCF];
- c) pagal 16 straipsnio 1 dalies a punktą nustatytos politikos ir priemonių poveikis. Jeigu tokia politika arba priemonės neįtrauktos, tai turėtų būti aiškiai nurodyta ir paaiškinta;
- d) prognozuojant atliktos jautrumo analizės rezultatai ir informacija apie naudotus modelius ir parametrus;
- e) visos susijusios nuorodos į vertinimą ir technines ataskaitas, kuriomis grindžiamos 16 straipsnio 4 dalyje nurodytos prognozės.

1 dalis

Prisitaikymo prie klimato kaitos ataskaitos

Į ataskaitas, nurodytas 17 straipsnio 1 dalyje, įtraukiama informacija:

- a) pagrindiniai prisitaikymo prie klimato kaitos tikslai, uždaviniai ir institucinė struktūra;
- b) klimato kaitos prognozės, įskaitant ekstremalias oro sąlygas, klimato kaitos poveikis, pažeidžiamumas dėl klimato kaitos padarinių ir rizika bei didžiausi klimato kaitos pavojai;
- c) []
- d) prisitaikymo prie klimato kaitos planai ir strategijos;
- e) []
- f) padaryta įgyvendinimo pažanga, įskaitant gerą patirtį ir valdymo pakeitimus.

2 dalis

Paramos besivystančioms šalims ataskaitos

Į ataskaitas, nurodytas 17 straipsnio 2 dalies a punkte, įtraukiama informacija:

- a) informacija apie finansinę paramą [] besivystančioms šalims X-1 metais, įskaitant:
 - i) kiekybinę informaciją apie viešuosius ir valstybės narės sutelktus finansinius išteklius. Informacija apie finansinius srautus turi būti grindžiama vadinamaisiais su klimato kaitos švelninimu susijusios paramos ir su prisitaikymu prie klimato kaitos susijusios paramos Rio rodikliais ir kitų stebėjimo sistemų, kurias sukūrė Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Paramos vystymuisi komitetas, duomenimis,

- ii) kokybinę metodinę informaciją, kuria būtų paaiškintas kiekybinės informacijos išvedimo metodas, įskaitant paaiškinimą, kokia metodika duomenys išreikšti skaičiais, ir, jei dera, kitą informaciją apie naudotas skaičių, ypač susijusių su informacija apie sutelktus finansinius srautus, išvedimo apibrėžtis ir metodikas,
 - iii) turimą informaciją apie valstybių narių veiklą, susijusią su viešosiomis lėšomis finansuojamais technologijų perdavimo projektais ir pajėgumų stiprinimo projektais besivystančioms šalims pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, įskaitant tai, ar įgyvendinant technologijų perdavimo arba pajėgumų stiprinimo projektą siekta sušvelninti klimato kaitos poveikį arba prie jo prisitaikyti, taip pat įskaitant paramą gaunančią šalį, suteiktos paramos sumą (**jai įmanoma**), perduotos technologijos arba pajėgumų stiprinimo projekto rūšį;
- b) **turima** X metų ir paskesnių metų informacija apie planuojamą paramos teikimą, įskaitant informaciją apie planuojamą veiklą, susijusią su viešosiomis lėšomis finansuojamais technologijų perdavimo projektais arba pajėgumų stiprinimo projektais besivystančioms šalims pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, taip pat apie technologijas, kurios bus perduotos, ir pajėgumų stiprinimo projektus, įskaitant tai, ar įgyvendinant technologijų perdavimo arba pajėgumų stiprinimo projektą siekiama sušvelninti klimato kaitos poveikį arba prie jo prisitaikyti, taip pat įskaitant paramą gaunančią šalį, suteiktos paramos sumą (**jai įmanoma**), perduotos technologijos arba pajėgumų stiprinimo projekto rūšį.

3 dalis

Pajamų iš aukcionų ataskaitos

Į ataskaitas, nurodytas 17 straipsnio 2 dalies b punkte, įtraukiama informacija:

- a) informaciją apie pajamų, valstybės narės gautų aukcionuose pardavus leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 1 dalį, panaudojimą X-1 metais, įskaitant informaciją apie tokias pajamas, kurios buvo panaudotos vienam ar daugiau tos direktyvos 10 straipsnio 3 dalyje nurodytų tikslų, arba tų pajamų vertės finansinį atitikmenį, taip pat veiksmus, kurių imtasi pagal tą straipsnį;
- b) informaciją apie valstybės narės nustatytą visų pajamų, valstybės narės gautų aukcionuose pardavus aviacijai skirtus leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 3d straipsnio 1 arba 2 dalį, panaudojimą; ta informacija teikiama pagal tos direktyvos 3d straipsnio 4 dalį.

Pajamos iš aukcionų, kurios dar neišmokėtos tuo metu, kai valstybė narė pagal 17 straipsnio 2 dalies b punktą teikia ataskaitą Komisijai, suskaičiuojamos ir nurodomos paskesnių metų ataskaitose.

PAPILDOMI ATASKAITŲ TEIKIMO ĮPAREIGOJIMAI

1 dalis⁹⁷

Papildomi atsinaujinančiųjų išteklių energijos srities ataskaitų teikimo įpareigojimai

Jei nenurodyta kitaip, ši papildoma informacija įrašoma pagal 18 straipsnio c punktą:

- a) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, dujų, šildymo ir vėsinimo energijos kilmės garantijų sistemos veikimas, kilmės garantijų išdavimo bei panaikinimo lygiai ir gaunamas metinis šalyje suvartojamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekis, taip pat sistemos patikimumo ir apsaugos nuo sukčiavimo užtikrinimo priemonės;
- b) **biodegalų, biodujų, ne biologinės kilmės atsinaujinančiųjų išteklių transporto degalų, perdirbto anglies pagrindu pagaminto kuro, elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų išteklių, kiekiai, sunaudoti transporto sektoriuje, ir, jei tinkama, jų rodikliai šiltnamio efektą sukeliančių dujų neišmetimo atžvilgiu. Teikiant ataskaitas turi būti daromas skirtumas tarp degalų, pagamintų iš skirtingų maistinių ir pašarinių kultūrų rūšių ir kiekvienos žaliavų rūšies, išvardytos [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) [] IX priede;**
- c) biomasės išteklių kilmė [] ir naudojimas energijai gaminti;

⁹⁷ Pastaba: pirmininkaujanti valstybė narė pabrėžia, kad tikriausia reikia tolesnių VII priedo 1 dalies pakeitimų, atsižvelgiant į nuolatinį poreikį ją suderinti su Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos projektu ir Pastatų energinio naudingumo direktyvos projektu, taip pat į tikslus užtikrinti tinkamą ataskaitų teikimo naštos lygį ir tinkamas sąsajas su Energetikos statistikos reglamentu.

- d) []
- e) tikėtinas energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių perviršis, kurį galima perduoti kitoms valstybėms narėms, kad jos laikytųsi [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016)767] 3 straipsnio 3 dalies ir įgyvendintų 4 straipsnio a dalies 2 punkto i papunktyje nurodytus nacionalinius veiksmus ir trajektorijas;
- f) iki 2030 m. numatoma atsinaujinančiųjų išteklių energijos paklausa, kuri turės būti patenkinta ne vidaus gamybos pajėgumais, **jei tokia informacija turima** [];
- g) iš [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016)767] IX priede išvardytų žaliavų pagamintų biodegalų naudojimo plėtojimas ir jų dalis, įskaitant išteklių įvertinimą, kuriame daugiausia dėmesio skiriama tvarumo aspektams, susijusiems su biodegalų gamybos vietoj maistui ir pašarui skirtų produktų daromu poveikiu; []
- h) numatomas biodegalų, skystųjų bioproduktų bei biomasės kuro gamybos ir naudojimo poveikis biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens prieinamumui ir kokybei, dirvožemio ir oro kokybei valstybėje narėje, **jei tokia informacija turima**;
- i) [] pastebėti sukčiavimo atvejai biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro priežiūros grandinėje;
- j) informacija apie tai, kaip apskaičiuojama biologiškai skaidžių atliekų dalis naudojant atliekas energijos gamybai ir kokių priemonių imtasi siekiant, kad tokie apskaičiavimai būtų tikslesni ir tikrinami;
- k) elektros energijos ir šilumos gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos pastatuose (kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 1 punkte), **jei tokia informacija turima**; čia [] pateikiami duomenys apie tai, [] kiek fotovoltinės saulės energijos sistemų, saulės šilumos energijos sistemų, biomasės sistemų, šilumos siurblių, geoterminių sistemų ir visų kitų decentralizuotų atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemų [] pagamintos energijos atiduota į tinklą;

- 1) jei taikoma, maistinės kilmės biodegalų ir pažangiųjų biodegalų dalis, centralizuotam šilumos tiekimui naudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, taip pat miestų ir energijos bendruomenių pagaminta atsinaujinančiųjų išteklių energija, kaip apibrėžta [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016)767] 22 straipsnyje];

[]

2 dalis

Papildomi energijos vartojimo efektyvumo srities ataskaitų teikimo įpareigojimai

Ši energijos vartojimo efektyvumo srities papildoma informacija įrašoma pagal 19 straipsnio c punktą:

- a) svarbiausia su teisėkūra susijusi ir nesusijusi politika, priemonės, finansavimo priemonės ir programos, kurios 4 straipsnio b dalyje nustatytiems uždaviniams spręsti įgyvendintos X-2 ir X-1 metais (čia X – metai, kuriais reikia pateikti ataskaitą), kad būtų skatinamos energetikos paslaugų rinkos, didinamas pastatų energinis naudingumas, naudojamosi efektyvaus energijos vartojimo galimybėmis dujų ir elektros energijos infrastruktūroje ir šildymo bei vėsinimo sektoriuose, gerinamas informavimas ir keliama kvalifikacija, taip pat kitos energijos vartojimo efektyvumo priemonės;
- b) taikant Direktyvos 2012/27/ES [redakcija su pakeitimais, padarytais pagal pasiūlymą COM(2016)761] 7 straipsnį sutaupyta energijos kiekis X-3 ir X-2 metais;
- c) pažanga kiekviename sektoriuje ir priežastys, kodėl energijos suvartojimas galutinės energijos suvartojimo sektoriuose X-3 ir X-2 metais buvo stabilus arba didėjo;
- d) valstybių narių centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 250 m², patalpų bendras plotas, kuris X-2 ir X-1 metų sausio 1 d. neatitiko Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų energinio naudingumo reikalavimų;
- e) Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodytas valstybės narės centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų bendras plotas, kuris X-3 ir X-2 metais buvo renovuotas, arba reikalavimus atitinkančiuose jų centrinės valdžios subjektams priklausančiuose ir jų naudojamuose pastatuose sutaupyta energijos kiekis, kaip nurodyta Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnio 6 dalyje;

- f) X-3 ir X-2 metais atliktų energijos vartojimo auditų skaičius. Be to, bendras didelių įmonių, kurioms taikoma Direktyvos 2012/27/ES 8 straipsnio 4 dalis, valstybės narės teritorijoje **numatomas** skaičius ir tose įmonėse X-3 ir X-2 metais atliktų energijos vartojimo auditų skaičius;
 - g) elektros energijai taikomas nacionalinis pirminės energijos koeficientas;
 - h) naujų ir renovuotų beveik nulinės energijos pastatų, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnyje, skaičius ir bendrasis plotas X-2 ir X-1 metais, **prireikus grindžiami statistine atranka;**
 - i) nuoroda į interneto svetainę, kurioje galima rasti Direktyvos 2012/27/ES 18 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą energetinių paslaugų teikėjų sąrašą ar sąsają.
-

SĄJUNGOS BIOENERGIJOS TVARUMO ATASKAITA

ES bioenergijos tvarumo ataskaitoje energijos gamybos iš biomasės klausimais, kurią pagal 29 straipsnio 2 dalies d punktą Komisija turi kas dvejus metus pateikti kartu su energetikos sąjungos būklės ataskaita, pateikiama bent ši informacija:

- a) įvairių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro santykinė nauda aplinkai ir sąnaudos, Sąjungos importo politikos poveikis šiems veiksniams, energetinio saugumo aspektai ir būdai suderinti vidaus produkciją ir importą;
- b) biomasės gamybos ir naudojimo poveikis tvarumui Sąjungoje ir trečiosiose valstybėse, įskaitant poveikį biologinei įvairovei;
- c) esamo ir prognozuojamo tvaraus biomasės prieinamumo ir paklausos duomenys ir analizė, įskaitant padidėjusios biomasės paklausos poveikį sektoriams, kuriuose biomasė naudojama;
- d) iš [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016)767] IX priede išvardytų žaliavų pagamintų biodegalų technologinė plėtra **ir naudojimas [] ir žaliavų prieinamumo įvertinimas []**;
- e) informacija apie turimus mokslinių tyrimų rezultatus, susijusius su netiesioginiu žemės paskirties keitimu, atsižvelgiant į visus gamybos būdus, tų rezultatų analizė ir vertinimas, ar galima sumažinti neapibrėžtumo intervalą, nustatytą analizėje, atliktoje apskaičiuojant dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo numatomą išmetamą kiekį, ir ar galima atsižvelgti į galimą Sąjungos politikos, pavyzdžiui, aplinkos, klimato ir žemės ūkio srityse, poveikį; ir

- f) nacionalinės priemonės, kurių, laikydamosi [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] 26 straipsnio 2–7 dalyse nustatytų tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio mažinimo kriterijų ir siekdamos apsaugoti dirvožemį, vandenį bei orą, ėmėsi trečiosios valstybės bei valstybės narės, kuriose yra svarbūs Sąjungoje vartojamų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro šaltiniai.

Teikdama ataskaitas apie išmetamą ŠESD kiekį, sumažintą naudojant biomasę, Komisija naudoja valstybių narių pagal VII priedo 1 dalies b punktą pateiktas vertes, įskaitant numatomo kiekio, išmetamo dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, preliminarias vidutines vertes ir susijusį intervalą, nustatytą remiantis jautrumo analize, kaip nustatyta [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016)767] VIII priede. Komisija viešai skelbia duomenis, susijusius su vidutiniu preliminariu numatomu kiekiu, išmetamu dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, ir susijusiu intervalu, nustatytu remiantis jautrumo analize. Be to, Komisija įvertina, ar tiesioginio išmetamo kiekio sumažėjimo apskaičiavimas pasikeistų, jei taikant pakaitinį metodą būtų atsižvelgta į šalutinius produktus, ir jei pasikeistų, tai kaip.

**SAVANORIŠKOS SCHEMOS, DĖL KURIŲ KOMISIJA PRIĖMĖ SPRENDIMĄ PAGAL
[NAUJOS REDAKCIJOS DIREKTYVOS 2009/28/EB, PARENGTOS PAGAL PASIŪLYMĄ
COM(2016)767] 27 STRAIPSNIO 4 DALĮ**

Savanoriškų schemų, dėl kurių Komisija priėmė sprendimą pagal [naujos redakcijos Direktyvos 2009/28/EB, parengtos pagal pasiūlymą COM(2016) 767] 27 straipsnio 4 dalį, ataskaitoje, kurią pagal 29 straipsnio 2 dalies e punktą Komisija turi kas dvejus metus pateikti kartu su energetikos sąjungos būklės ataskaita, Komisija vertina bent:

- a) auditų nepriklausomumą, sąlygas ir dažnumą, tiek atsižvelgiant į tai, kas nurodyta schemos dokumentuose tuo metu, kai Komisija atitinkamą schemą patvirtino, tiek palyginti su pramonės šakos geriausia praktika;
- b) prieinamumą, patirtį ir skaidrumą taikant metodus, pagal kuriuos nustatomi ir sprendžiami reikalavimų nesilaikymo atvejai, ypač kaip sprendžiami tie atvejai, kai schemos dalyviai padaro rimtus pažeidimus arba yra įtariami padarę rimtus pažeidimus;
- c) skaidrumą, ypač atsižvelgiant į schemos prieinamumą, vertimo į vartojamas šalių ir regionų, kurie yra žaliavų kilmės šalys ir regionai, kalbas prieinamumą, galimybę susipažinti su sertifikuotų operatorių ir atitinkamų sertifikatų sąrašu ir audito ataskaitomis;
- d) suinteresuotųjų šalių dalyvavimą, ypač konsultavimąsi su čiabuvių ir vietos bendruomenėmis prieš priimant sprendimus, kai rengiamos ir persvarstomos schemos, taip pat atliekant auditus, ir reagavimą, susijusį su jų įnašu;
- e) bendrą schemos patikimumą, ypač atsižvelgiant į taisyklės dėl auditorių ir atitinkamų schemos institucijų akreditavimo, kvalifikacijos ir nepriklausomumo;

- f) **kai turima**, schemos atnaujinimą atsižvelgiant į rinką, žaliavų ir sertifikuotų biodegalų kiekį pagal kilmės šalį ir rūšį, dalyvių skaičių;
- g) tai, ar sistemą, pagal kurią atsekami atitikties tvarumo kriterijams, kurie numatomi dalyviui (-iams) pagal schemą, įrodymai, yra patogiu naudoti ir ar ji yra veiksmingai įgyvendinama atsižvelgiant į sistemos paskirtį užkirsti kelią sukčiavimui, visų pirma nustatyti įtariamus sukčiavimo ir kitų pažeidimų atvejus, imtis su jais susijusių veiksmų bei tolesnių priemonių ir, atitinkamais atvejais, nustatytų sukčiavimo ar pažeidimų atvejų skaičius;
- h) subjektų galimybes gauti leidimą pripažinti ir stebėti sertifikavimo įstaigas;
- i) sertifikavimo įstaigų pripažinimo arba akreditavimo kriterijus;
- j) sertifikavimo įstaigų stebėjimo taisyklės;
- k) būdus, kaip supaprastinti arba pagerinti geriausios praktikos skatinimą.

NACIONALINĖS APSKAITOS SISTEMOS

30 straipsnyje nurodytą informaciją sudaro:

- a) su veiklos rūšimis ir įrenginiais susiję duomenys ir metodai pagal Direktyvą 2003/87/EB, kad būtų galima parengti nacionalinę ŠESD apskaitą, siekiant užtikrinti pagal Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą pateiktų ŠESD išmetimo duomenų atitiktį nacionalinės ŠESD apskaitos duomenims;
- b) **kai tinkama**, duomenys, surinkti fluorintų dujų išmetimo įvairiuose sektoriuose ataskaitų teikimo sistemose, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 517/2014 20 straipsnyje, kad būtų galima parengti nacionalinę ŠESD dujų apskaitą;
- c) teršalų išmetimo duomenys, pamatiniai duomenys ir metodai, apie kuriuos pranešta iš objektų pagal Reglamentą (EB) Nr. 166/2006, kad būtų galima parengti nacionalinę ŠESD apskaitą;
- d) duomenys, pateikti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1099/2008;
- e) duomenys, surinkti žemės plotų geografinio atsekamumo sistemoje pagal įgyvendinamas Sąjungos ir valstybių narių programas ir atliekamus tyrimus (įskaitant Statistinių duomenų apie žemės dangą ir žemės naudojimą rinkimo sistemą LUCAS ir Europos Žemės stebėjimo programą „Copernicus“).

ATITIKMENŲ LENTELĖ

Reglamentas (ES) Nr. 525/2013	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnio 1 dalis
2 straipsnis	—
3 straipsnis	—
4 straipsnis	14 straipsnis
5 straipsnis	30 straipsnio 1 dalis, 30 straipsnio 2 dalis, 30 straipsnio 6 dalis, X priedas
6 straipsnis	30 straipsnio 3 dalis, 30 straipsnio 6 dalis
7 straipsnis	23 straipsnio 2 dalis, 23 straipsnio 3 dalis, 23 straipsnio 5 dalis, 23 straipsnio 6 dalis, III priedas
8 straipsnis	23 straipsnio 1 dalies a punktas, 23 straipsnio 1 dalies paskutinė pastraipa, 23 straipsnio 6 dalis
9 straipsnis	30 straipsnio 4 dalis, 30 straipsnio 5 dalis
10 straipsnis	33 straipsnis
11 straipsnis	—
12 straipsnis	32 straipsnis
13 straipsnis	16 straipsnio 1 dalies a punktas, 16 straipsnio 3 dalis, 16 straipsnio 4 dalis, IV priedas
14 straipsnis	16 straipsnio 1 dalies b punktas, 16 straipsnio 2 dalis, 16 straipsnio 3 dalis, 16 straipsnio 4 dalis, V priedas
15 straipsnis	17 straipsnio 1 dalis, VI priedo 1 dalis
16 straipsnis	17 straipsnio 2 dalies a punktas, VI priedo 2 dalis
17 straipsnis	17 straipsnio 2 dalies b punktas, 17 straipsnio 3 dalis, 17 straipsnio 4 dalis, VI priedo 3 dalis
18 straipsnis	15 straipsnio 2 dalies e punktas, 15 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
19 straipsnis	—
20 straipsnis	—
21 straipsnis	25 straipsnio 1 dalies c punktas, 25 straipsnio 4 dalis, 25 straipsnio 7 dalis
22 straipsnis	—
23 straipsnis	34 straipsnio 1 dalies d punktas, 34 straipsnio 1 dalies e punktas, 34 straipsnio 1 dalies f punktas, 34 straipsnio 1 dalies g punktas, 34 straipsnio 1 dalies h punktas
24 straipsnis	35 straipsnis
25 straipsnis	—

26 straipsnis	37 straipsnis
27 straipsnis	—
28 straipsnis	50 straipsnis
29 straipsnis	—
